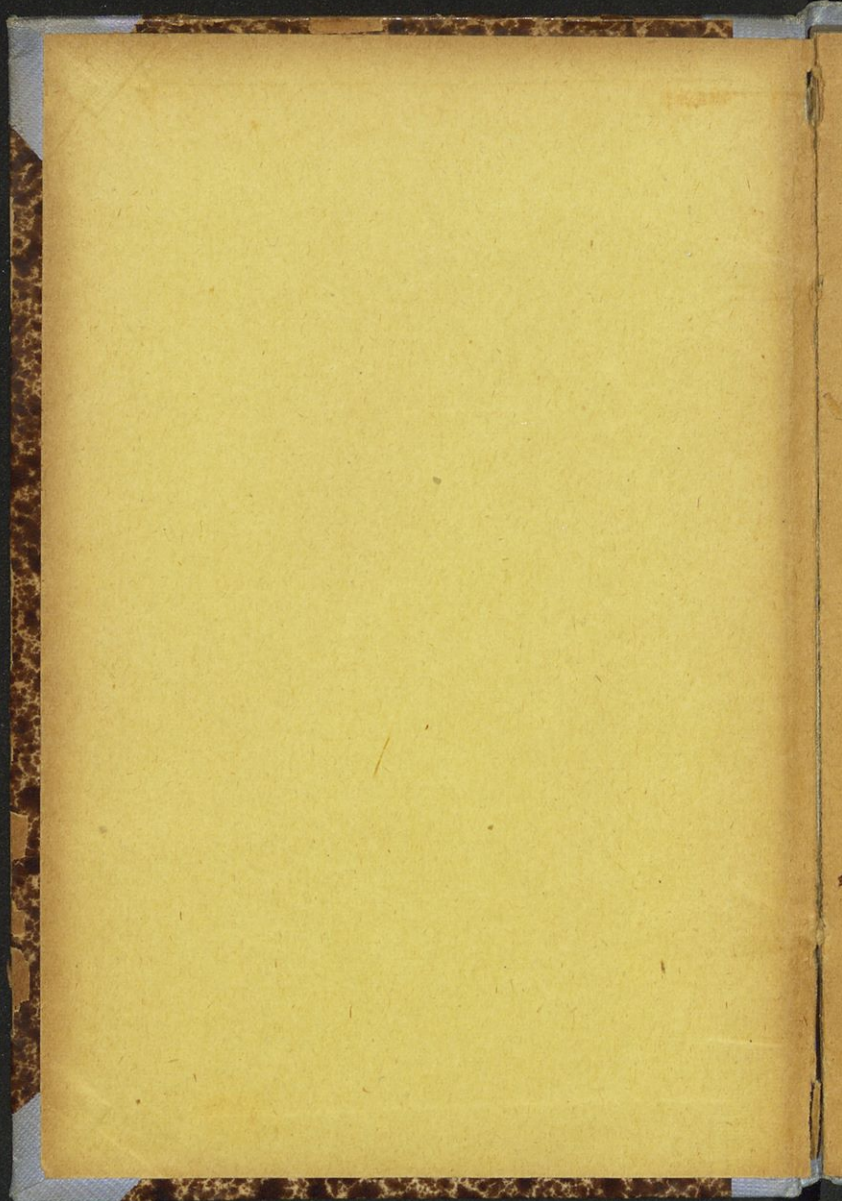
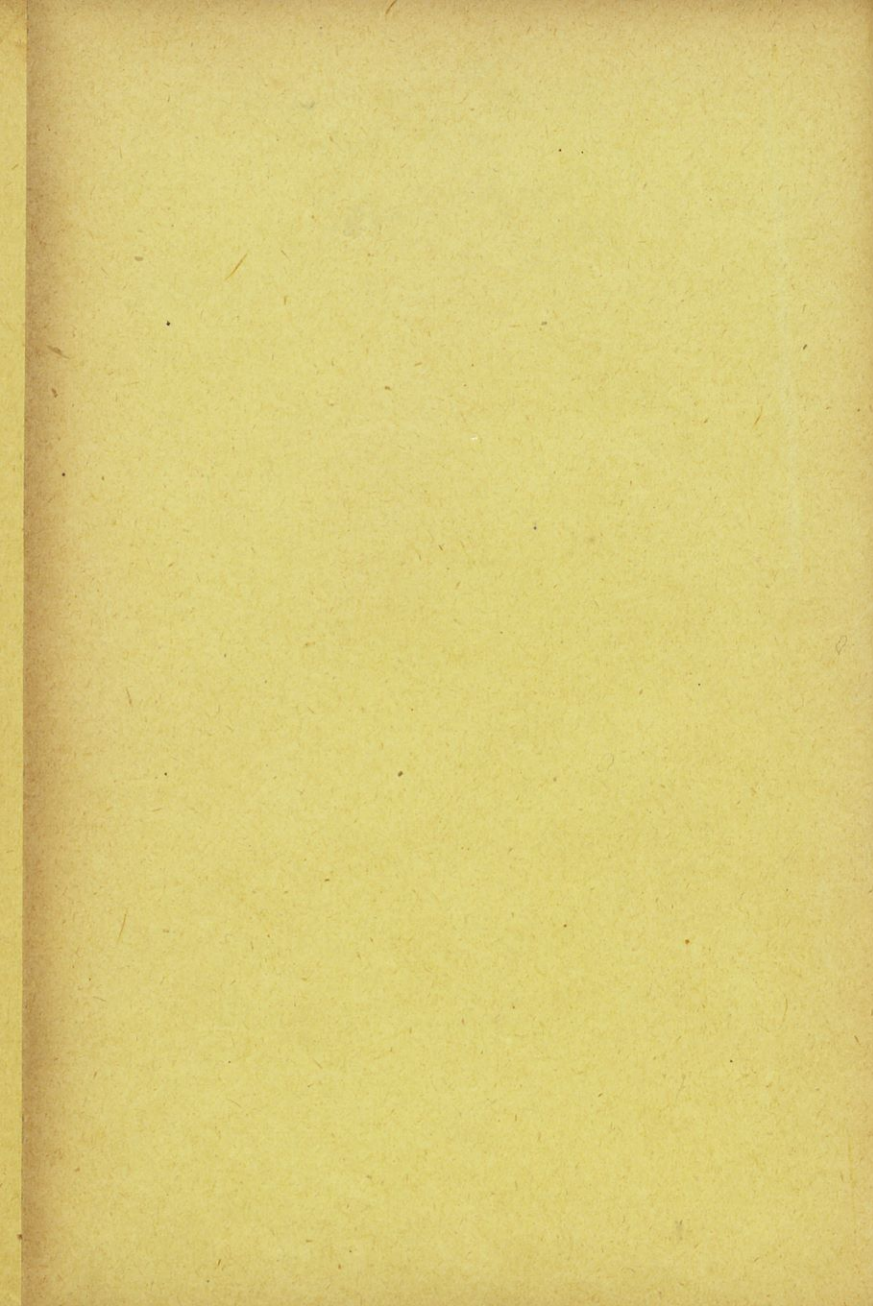


45252



Г. Казими и Подкрајин



RJEČNIK

HRVATSKO-SLOVENSKI.



ZA SLOVENSKE SVOJE ČLANOVE

IZDALA

MATICA HRVATSKA

DRUGO PREGLEDANO IZDANJE.



ZAGREB.

NAKLADA „MATICE HRVATSKE“.

1895.

45252



030022897

TISAK KARLA ALBRECHTA.

Ovaj rječnik napisao je *prof. dr. A. Musić*, a „Matica Hrvatska“ namjenjuje ga slovenskim svojim članovom. Videći naime, da svake godine sve više Slovenaca k njoj pristupa, držala je „Matica Hrvatska“ za svoju dužnost, da im poda sredstvo za lakše i bolje razumievanje svojih knjiga. *Ovaj će rječnik dobiti na dar svaki Slovenac, kad se među članove njezine upiše.* Osim toga može ovaj rječnik poslužiti još i toj svrsi, da hrvatsku književnost u obće Slovincem učini lakše pristupnu. Medjusobno upoznavanje može samo učvrstiti onu liepu slogu, koja od vajkada spaja hrvatsku i slovensku braću, duševna sveza s najbližom braćom može samo podati nove snage u borbi za sretniju budućnost. Osobito mogu Slovenci prema čistijemu i naprednijemu jeziku hrvatskomu svoj književni jezik obrazovati, a bujnije razvita književnost hrvatska može im naknadjavati ono, čega sami u svojoj književnosti još nemaju, i biti primjerom, za kojim se i oni mogu povoditi. Osobitu vrijednost za Slovence ima znanstvena književnost hrvatska, naročito sada, kad se slovenskomu jeziku stalo širiti područje u školi i uredu, koji je hrvatski jezik već odavno osvojio.

Ali prije svega namijenjen je ovaj rječnik, kao što je spomenuto, slovenskim članovom „Matice Hrvatske“, da mogu lakše i bolje razumievati knjige, koje im ona podaje, a među njimi osobito i narodne pjesme, koje će naskoro početi izdavati, zašto su i običnije turske rieči (zvjezdicom označene) primljene u rječnik. U tom smislu neka se rječnik i prosudjuje. Nema sumnje, da će se rječnik gdjekomu činiti premalen, gdjekomu preobširan, a riedko će tko pomisliti, koliko je truda trebalo, dok se i takav sastavio. No nedostatci, bez kojih takav *pokušaj* ne može biti, uklonit će se moći samo s pomoću onih, kojim je rječnik namijenjen. Zato „Matica Hrvatska“ moli svakoga, *tko* čitajući hrvatske (a napose „Matičine“) knjige s ovim rječnikom u njemu ma *kakav nedostatak nadje* (osobito ako koje rieči nema), *da ga ili tajniku „Matice Hrvatske“ ili sastavljaču rječnika priobći*, da se, ako igda do III. izdanja dodje, može izpraviti.

Drugo se izdanje od prvoga razlikuje poglavito tim, što su neke rieči dodane, a druge izostavljene. Za taj posao dobro je došao piscu popis traženih rieči, što ga je još godine 1889. „Matici“ poslao tadašnji bogoslovac *g. A. Šarec*, na čemu mu „Matica“ iskreno zahvaljuje.

Što se pojedinosti tiče, valja naročito ovo pripomenuti :

1. U rječniku nema rieči, koje se po uvodnih pravilih lako razumiju; n. pr.: *kupac* (10.), *muž* (9.), *dug* (15.) itd.

2. Rieči sastavljene s priedlozi primljene su samo one, kojim se značenje od značenja prostih znatnije razlikuje; na primjer: *potvoriti*, *razpitati*.

3. Niesu primljene one izvedene rieči, koje se po onoj rieči, od koje su izvedene, mogu lako razumjeti, na primjer: *dosadan* od *dosada*.

4. Riedko se nalaze glagoli i u imperfektivnom (nedovršnom) i u perfektivnom (dovršnom) obliku, nego je uzet onaj oblik, koji je običniji.

5. Gdjekojim riečim kazano je značenje ili samo njemačkom riečju ili pored slovenske još i njemačkom; to je učinjeno tada, kad slovenske rieči u takom značenju u obće nema (niti bi se lako mogla načiniti) ili, ako ima, ne označuje dovoljno oštro značenja hrvatskoj rieči.

Nacrt slovnice hrvatske izporedjene sa slovenskom, koji se pred rječnikom nalazi, ako i jest kratak, sadržava ipak najznatnije razlike izmedju jezika hrvatskoga i slovenskoga te će Slovcu, koji počinje hrvatski čitati, dobro doći, a poslije toga bit će najbolja hrvatska slovnica za Slovenca marljivo čitanje hrvatskih knjiga.

Izpunjavajući evo „Matica Hrvatska“ i po drugi put, što je slovenskim svojim članovom bila obećala, želi samo još, da bi ovo djelce urodilo liepim plodom na sreću jednoga i drugoga plemena.

U Zagrebu mjeseca rujna god. 1895.

Odbor „Matice Hrvatske“.

Kratek načrt hrvatske slovnice primerjene s slovensko.

Splošne opombe.

1. Hrvati in Srbi, kateri so skupa *en narod* ter govore *en jezik*, štejejo okolo 6 milijonov duš in stanujejo po Hrvatskeji, Slavoniji, Dalmaciji, vzhodnej Istri, Bosni, Hercegovini, Črnej gori, Starej Srbiji, Srbiji in južnej Ogrskeji.

2. Hrvatski jezik se deli:

a) po besedi, katero rabi za slovensko *kaj*, na tri narečja: *štokavsko* (vzhodno in južno) rabi *što*, *čakavsko* (jugozahodno, primorsko) rabi *ča*, a *kajkavsko* (zahodno) rabi *kaj*;

b) po glasu, ktereja ima za tisti slovenski *e*, ki se po Dolenjskem izgovarja kakor *ej* (staroslovenski ѣ), deli se zopet na tri narečja: *jekavsko* (južno) ima *ie* (*ije*) ali *je* (v. 8.): *cviet* (*cvijet*), *vrieme* (*vrijeme*), *djelo*; *ekavsko* (vzhodno) ima *e*: *cvēt*, *vrīeme*, *dīlo*;

štokavci so na jugu *jekavci*, na vzhodu *ekavci*, na zahodu *ikavci*; *čakavci* so *ikavci*; *kajkavci* so *ekavci*.

Književno je *štokavsko jekavsko* (hercegovinsko) narečje. Vendar večina Srbov še vedno rajši rabi *ekavsko* kakor pa *jekavsko* narečje (ker se v njihovih književnih središčih, v Belem gradu in Novem sadu, govori *ekavski*).

3. Hrvatski jezik se piše z latinico in cirilico, in sicer rabijo latinico Hrvati, cirilico pa Srbi. Tukaj so postavljena cirilska pismena v svojem posebnem redu, a latinska jim kažejo pomen:

А а (a), Б б (b), В в (v), Г г (g), Д д (d), Ђ ђ (dj, gj),
 Е е (e), Ж ж (ž), З з (z), И и (i), Ј ј (j), К к (k), Л л (l),
 Љ љ (lj), М м (m), Н н (n), Њ њ (nj), О о (o), П п (p),
 Р р (r), С с (s), Т т (t), Ћ ћ (ć), У у (u), Ф ф (f), Х х (h),
 Ц ц (c), Ч ч (č), Џ џ (dž), Ш ш (š).

V novejšem času rabijo nekteri pisatelji v latinici ta le
 posebna (Daničićeva) pismena:

Đ đ	za cir.	Ђ ђ	lat.	Dj dj	(Gj gj),
Ġ ġ	" "	Ѓ ġ	" "	Dž dž,	
Ǽ ǽ	" "	Љ љ	" "	Lj lj,	
Ǻ ǻ	" "	Њ њ	" "	Nj nj.	

4. Hrvatski jezik ima tedaj razun vseh glasov, ktere
 ima tudi slovenski jezik, še tri posebne glasove: *ć*, *dj* (ali *gj*)
 in *dž*. *Ć* se izgovarja kakor *tj* stopljeno v en glas, *dj* (ali *gj*)
 kakor *dj* ravno tako stopljeno v en glas, *dž* se nahaja na-
 vadno v tujih (turških) besedah.

5. Glas *h* se po nekterih (vzhodnih) krajih čuje slabo
 ali celo nikakor. Tako se n. pr. govori: *ladno* (hladno), *muha*
 (muha), *kru* (kruh). Izgubljeni *h* nadomestujejo radi drugi
 glasovi, posebno *v* ali *j*, n. pr. *muva*, *kuvati* (kuhati), *kruv*,
tijo (tiho). Včasih se tudi v knjigi nahaja kaka beseda v takej
 obliki.

6. Hrvatski jezik se piše na dva načina: ali se gleda
 na izpeljavo besed (*etimologijska* pisava) ali pa se piše, kakor
 se govori (*eufonijska* pisava). Tukaj sledi nekoliko besed
 v eufonijskej in etimologijskej obliki: *opkopati*: *obkopati*,
othraniti: *odhraniti*, *zbor*: *šbor*, *rascvasti se*: *razcvasti se*,
raščistiti: *razčistiti*, *nužno*: *nuždno*, *gozba*: *gostba*, *oca*: *otca*,
žalosna: *žalostna*, *rasuti*: *razsuti*.

7. Hrvatski jezik ima štiri naglaske, dva za dolge zloge,
 in sicer $\hat{\ } (jaki dolgi) in \grave{\ } (slabi dolgi), dva pa za kratke,
 in sicer \acute{\ } (jaki kratki) in \grave{\ } (slabi kratki). Prve tri ima$

tudi slovenski jezik; n. pr. *bôg*, *môča*, *sòm*. Slabega kratkega naglaska pa slovenski jezik ne pozna, a v hrvatskem se loči od jakega kratkega tako, kakor slabi dolgi od jakega dolgega, n. pr. *kòza*.

V hrvatskem jeziku se naglašujejo besede bolj pri početku kakor pa v slovenskem. *Na zadnjem zlogu ni naglašena nobena hrvatska beseda*. Razun tega morejo biti v hrvatskem tudi nenaglašeni zlogi dolgi (vendar samo za naglašanim zlogom, ne pred njim; znak dolgosti je tudi $\grave{}$), kar v slovenskem ni mogoče: *pèpeo* (slov. pepêl), *djèvica* (devica), *râzprava* (razprâva), *nástup* (nastöp), *gospòdâr* (gospodâr), 2. padež *gospodâra* (gospodârja), *râzbijàmo* (razbijamo).

Razločki mej hrvatskim in slovenskim jezikom.

A. Glasovi.

1. Samoglasniki.

8. Za tisti slovenski *e*, ki se po Dolenjskem izgovarja kakor *ej* (staroslovenski ĕ), nahaja se v hrvatskem književnem jeziku (gl. 2. b.) *ie* (*ije*), če je zlog dolg, *je*, če je zlog kratek: *cviet* (*cvijet*): ekavski *čvêt*, ikavski *cvit*; *vrieme* (*vrijeme*): *vrême*, *vrîme*; *djelo*: *dělo*, *dîlo*.

Ako pred *je* stoji *r*, gubi se navadno *j*: *breme* (namesto *brjeme*), *vremena* (n. *vrjemenâ*, 1 padež *vrieme*).

Pred *o* in *j* se *je* spreminja v *i*: *bio* (namesto *bjeo*, *biel*), *umijem* (n. *umjejem* od *umjeti*)."

9. Tisti slovenski *o*, ki se po Dolenjskem izgovarja kakor *uo* (staroslovenski ŭ), nadomestuje v hrvatskem jeziku *u*: *muž* (slov. mož), *put* (pot), *kuća* (koča), *ruka* (roka), lučiti (ločiti), *supruga* (soproga).

10. Kjer je v slovenskem jeziku polglasni *e* (staroslovenski *ѣ, ѧ*), nahaja se v hrvatskem jeziku *a*: *pas* (pes), *daska* (deska), *magla* (megla), *kupac* (kupec), *petak* (petek), *ovan* (oven), *danas* (denes), *tanak* (tenek).

2. Soglasniki.

11. Hrvatski *ć* se nahaja namesto slovenskega *č* ali *tj*: *svieća* (sveča), *reći* (reči), *mećem* (mečem; metati), *posvećen* (posvečen; posvetiti), *piće* (pitje), *lišće* (listje), *košću* (kostjo).

12. Hrvatskemu *dj* odgovarja slovenski *j*: *medja* (meja), *sladji* (slaji), *rodjen* (rojen), *prevadjati* (prevajati).

13. Mej *v* in *j* se nahaja *l* včasih tudi tam, kjer ga v slovenskem ni: *zdravlje* (zdravje).

14. Slovenski *l* na kraji zlogov nadomestuje v hrvatskem *o*: *pisao* (pisal), *posao* (posel, 2. padež: posla), *misao* (misel, 2. padež: misli — gl. 10.), *nosioca* (nosilca, 1. padež: *nosilac*), *čitaonica* (čitalnica).

Zato se besede na *-ol* končujejo na *o* (= *oo*): *sto* (= *stoo*, stol), *soko* (= *sokoo*, sokol). Tako tudi: *stoca* (= *stoooca*, stolca), *donji* (= *doonji*, dolnji). Ali navadno vendar: *stol*, *sokol*, *stolca* itd.

15. Namesto slovenskega *ol* (v izgovoru *ou*) se nahaja v hrvatskem *u*: *vuk* (volk), *pun* (poln), *sunce* (solnce), *tući* (tolči).

16. Za slovensko *šč* nahajamo v hrvatskem *št*: *ognjište* (ognjišče), *voštan* (voščten), *ištem* (iščem).

B. Oblike.

1. Samostavniki.

a) možki.

17. *Peti padež* (*vokativ*) *ednine* se je v hrvatskem jeziku popolnoma ohranil, in sicer se končuje na *-e* (pred katerim se

k, g, h izpreminjajo v *č, ž, š*), le za mehкими soglasniki in za *-ar* ima končnico *-u*: *brate, gospodine* (1. padež: gospodin), *junače* (junak), *bože* (bog), *duše* (duh); — *kovaču, prijatelju, konju, gospodaru!*

18. V 1. padeži (nominativu) množine se glasovi *k, g, h* izpreminjajo v *c, z, s*: *junaci* (junak), *bozi* (bog), *dusi* (duh).

Ravno tako tudi v drugih padežih množine, katerih končnice se začenjajo z *i*, in sicer še v 5. (vokativu) in 7. padeži (instrumentalu) na *-i*, v 6. padeži (lokativu) na *-ih* in v 3., 6. in 7. padeži (dativu, lokativu in instrumentalu) na *-ima* (gl. 20.): *junacih, dusima*.

Besede na *-in* in *-janin* gube v vseh padežih množine *-in*: *Bugari* (Bugarin), *gradjani* (gradjanin), *Zagrebčani* (Zagrebčanin). — *Turčin* ima v množini: *Turci, Turaka* (gl. 19.), *Turkom* itd. (kakor da bi bilo v ednini: *Turak, -rka*, slov. Turek, -rka).

Besede *gospodin, vlastelin* in *brat* imajo v množini: *gospoda, vlastela, braća* ter se sklanjajo kakor ženske besede na *-a* (n. pr. *žena*).

19. Drugi padež (genitiv) množine se glasi kakor 2. p. ednine, samo da je *a* na kraji zmirom dolg, in če sta pred njim dva soglasnika (razun *st, št, zd, žd*), prihaja mej njih *a*: *jelena, otaca* (1. p. ed. otac, 2. p. ed. otca), *pasa* (pas, psa), *posala* (posao — gl. 14., posla), *nosilaca* (nosilac, nosioca — gl. 14.) Ako se 2. pad. mn. po obliki ne loči od 2. pad. edn. ter bi se ne vedelo, da je 2. pad. množine, devlje se na končni *a* znak dolgosti, n. pr. *jelenâ, junakâ*.

Ktere besede imajo v 1. padeži mn. *-ovi* (*-evi*), te imajo v drugem padeži množine *-ova* (*-eva*): *volova* (volovi), *žuljeva* (žuljevi).

20. 3., 6., 7. padež (dativ, lokativ, instrumental) množine se končujejo v hrvatskem jeziku ravno tako kakor v slovenskem; n. pr. *jelenom, jelenih, jeleni*. Razun tega pa se morejo končevati tudi na *-ima*: *jelenima* (jelenom, jelenih, jeleni),

kupcima (kupcem, kupeih, kupci), *nosiocima* (nosiocem, nosiocih, nosioci — 1. p. ed. nosilac), *junacima* (junakom, junacih, junaci); — gl. 18.

b) s r e d n j i.

21. *Drugi padež (genitiv) množine* se glasi tako, kakor 2. padež ednine z istim razločkom, ki je omenjen pri možkih besedah (gl. 19.): *mjesta* (mjesto, 2. pad. ed. mjesta), *vesala* (veslo, vesla), *rebara* (rebro, rebra), *srdaca* (srđce, srđca), *kri-laca* (kriocce = krilce — gl. 14., krioca = krilca).

22. Za 3., 6. in 7. padež (dativ, lokativ, instrumental) množine velja isto, kar je spredaj (20.) rečeno za iste padeže možkih besed, tedaj: *mjestima* (mjestom, mjestih, mjesti), *veslima* (veslom, veslih, vesli), *kriocima* (kriocem, kriocih, krioci), *klupcima* (klupkom, klupcih, klupci; 1. padež ednine klupko).

23. Pri besedah *oko* in *uho* ohranila se je tudi *dvojina*, *ktete sicer hrvatski jezik ne pozna*.

1. 5. pad. *oči, uši*,

2. 6. pad. *očiju, ušiju*,

3. 7. (tudi 6.) pad. *očima, ušima*.

c) ž e n s k i n a - a.

24. V 3. in 6. padeži (dativu in lokativu) ednine pred *i* se glasovi *k, g, h* izpreminjajo v *c, z, s* (gl. 18.): *ruci* (ruka), *nozi* (noga), *snasi* (snaha).

25. *Peti padež (vokativ) ednine* se končuje na *-o*: *ženo, dušo!* — Samo tiste besede na *ica*, ktete imajo tri ali več zlogov, končujejo se v tem padeži na *-ice*: *danice* (danica), *udovice* (udovica), *gospodjice* (gospodjica = gospodična).

26. *Sedmi padež (instrumental) ednine* se končuje na *-om*: *ženom, dušom, danicom*.

27. V 2. padeži (genitivu) množine se na kraji nahaja dolg *-a*, pred kterim se mej dva soglasnika vtika *a*, kakor

pri moških (gl. 19.) in srednjih (gl. 21.) besedah: *žena*, *ovaca* (ovca), *trešanja* (trešnja = črešnja), *sestara* (sestra).

28. 3., 6., 7. *padež* (dativ, lokativ, instrumental) množine se končujejo kakor v slovenskem; n. pr. *ženam*, *ženah*, *ženami*. Razun tega pa se morejo končevati tudi na *-ama* (gl. 20., 22.): *ženama* (ženam, ženah, ženami), *ovcama* (ovcam, ovcah, ovcami).

29. Pri besedah *ruka* in *noga* se je v 2. in 6. *padeži* (genitivu in lokativu) ohranila tudi oblika dvojine na *-u*: *ruku*, *nogu*.

d) ženski na soglasnik.

30. V 7. *padeži* (instrumentalu) ednine je končnica *-ju* (slov. *-jo*) ali *-i*, n. pr. *stvarju* (slov. stvarjo) ali *stvari*; *d* in *t* se z glasom *j* od končnice *-ju* stapata v *dj* (đ, cir. ђ) in *ć*: *gladju* (glad), *smrcu* = smrtju (smrt), *mašcu* = mastju (mast), *mišlju* = mislju (misao, gl. 10., 14.).

Če so pred *-ju* glasovi *b*, *p*, *v*, mej njih in *-ju* vtika se glas *l*: *zob-lju* (zob = oves), *kap-lju* (kap = kaplja), *krv-lju* (krv).

31. *Drugi padež* (genitiv) množine je enak 2. padežu ednine, samo da je *i* na kraji dolg (*i*): *stvari* (2. padež ed. stvari).

32. V 3., 6., 7. *padeži* (dativu, lokativu, instrumentalu) množine se razun oblik, ktere ima slovenski jezik, nahajajo tudi oblike na *-ima*: *stvarima* (stvarim, svarih, stvarmi), *pogiblima* (1. p. ed. pogibao — gl. 10., 14., 2. ed. pogibli).

2. Pridevnik.

33. Razloček, ki ga imamo v slovenskem mej nedoločno in določno obliko pridevnikovo samo v 1. *padeži* ednine, n. pr. *star* mož (*ein* alter Mann): *stari* mož (*der* alte Mann), nahaja se v hrvatskem jeziku tudi v drugih *padežih*, in sicer v 2. *padeži* (genitivu) ednine: *stara* muža — *staroga* muža,

v 3. padeži (dativu) ednine *staru* mužu — *staromu* mužu, v 6. padeži lokativu ednine: *staru* mužu — *starom* mužu.

34. Določna oblika pridevnikova za *moški* in *srednji* spol v ednini zamenjuje slovenske končnice: *-ega*, *-emu*, *-em* s hrvatskimi: *-oga*, *-omu*, *-om*: *staroga* (slov. starega), *staromu* (staremu), *starom* (starem); *-a* in *-u* tudi odpadata: *starog(a)*, *starom(u)*; obliki na *-om* pridevlje se rad *-e*, n. pr. *starome*, (= 3. p. *starom(u)* in 6. p. *starom*).

Samo če je pred končnico mehek soglasnik, nahaja se tudi v hrvatskem jeziku: *-ega*, *-emu*, *-em*: *vrúčega*, *vrúčemu*, *vrúčem*; *lošega*, *lošemu*, *lošem* (loš = slab).

35. V 3. in 6. padeži (dativu in lokativu) ednine za *ženski* spol se končujejo hrvatski pridevniki na *-oj* (slov. *-ej*), a v 7. padeži (instrumentalu) na *-om* (slov. *-o*): *staroj* (slov. starej), *starom* (staro; n. pr. nad *starom* kućom, slov. nad *staro* hišo); *vrúčoj*, *vrúčom*.

36. V množini se sklanjajo hrvatski pridevniki tako kakor slovenski, samo v 3., 6. in 7. padeži (dativu, lokativu in instrumentalu) se morejo za sve tri spole končevati tudi na *-im* ali *-ima*: *starim*, *starima* (starim, starih, starimi), *vrúčim*, *vrúčima* (vrúčim, vrúčih, vrúčimi).

37. Končnice *-im*, *-ih* se glasé tudi *-iem*, *-ieh*: 7. pad. (instrumental) jednine: *stariem* (zraven: starim), 2. padež (genitiv) množine: *starih* (zraven: starih), 7. padež (instrumental) množine *stariem* (zraven: starim, starima — gl. 36. — in: starimi).

38. V 2. stopinji (komparativu) se končujejo pridevniki na *-ji* (*-ja*, *-je*), *-iji* (*-ija*, *-ije*), *-ši* (*-ša*, *-še*): *mladji* (mlad), *kraći* (kratak), *gušći* (gust), *tješnji* (tiesan), *uši* (uzak), *viši* (visok), *jači* (jak), *draži* (drag), *tiši* (tih), *teži* (težak), *dublji* (dubok, slov. globok), *skuplji* (skup); — *stariji* (star), *bogatiji* (bogat), *zadovoljniji* (zadovoljan); — na *-ši* so samo ti le trije: *lakši* (lak, slov. lahek), *mekši* (mek, slov. mehek), *ljepši* (liep).

3. Zaimki.

39. Zaimki *ja* (slov. jaz), *ti* in *sebe* se sklanjajo tako, kakor v slovenskem jeziku, samo 7. padež (*instrumental*) ednine se glasi: *mnom* (menój), *tobom* (tebój), *sobom* (sebój), a 3., 6., 7. padež (*dativ, lokativ, instrumental*) množine morejo imeti tudi oblike: *nama, vama* zraven: *nam, vam; nas, vas; nami, vami.*

40. Zaimki, kateri imajo za vsak spol posebne oblike, sklanjajo se tako, kakor pridevniki. Pri teh le je 1. padež (*nominativ*) ednine za možki spol drugačen kakor pa v slovenskem jeziku: *taj* (ta, to), *ovaj* (ova, ovo), *onaj* (ona, ono).

Moga, tvoga, svoga = mojega, tvojega, svojega, *momu, tvomu, svomu* = mojemu, tvojemu, svojemu, *mom, tvom, svom* = mojem, tvojem, svojem. Namesto *momu, tvomu, svomu* in *mom, tvom, svom* govori se tudi: *mome, tvome, svome* (gl. 34.).

41. Zaimek *tko* (*ko*) — slov. kdo — ima v 7. padeži (*instrumentalu*) *kim* — slov. kom.

Što (*šta*) — slov. kaj — se sklanja tako, kakor *kaj* v slovenskem jeziku.

42. Hrvatski jezik rabi proste oblike zaimkov *tko, što* tudi tam, kjer jim slovenski jezik pridevlje *r*: *tko* — kdor, *koga* — kogar, *čemu* — čemur, *čim* — čimer; tako tudi *gdje* — kder (kjer).

4. Številniki.

43. *Jedan* (*-dna, -dno*) se sklanja kakor določni pridevnik.

Dva, dvie (*oba, obje*) se sklanjajo tako le:

	mož.	sred.	žen.
1. 4. pad.	<i>dva</i>	(<i>oba</i>)	<i>dvie</i> (<i>obje</i>)
2. 6. pad.	<i>dvaju</i>	(<i>obaju</i>)	<i>dviju</i> (<i>objiju</i>)
3. 7. (tudi 6.) p.	<i>dvjema</i>	(<i>objema</i>)	<i>dvjema</i> (<i>objema</i>).

Tri, četiri se sklanjajo tako le:

1. 4. pad.	<i>tri</i>	<i>četiri</i>
2. 6. pad.	<i>triju</i>	<i>četiriju</i>
3. 7. (tudi 6.) p.	<i>trima</i>	<i>četirma</i>

44. Številniki *dva (dvie)*, *oba (obje)*, *tri*, *četiri* se v 1. in 4. padeži (nominativu in akuzativu) nahajajo z dvojino, v drugih padežih pa z množino, iz sicer imata pridevnik in samostavnik v 3., 6. in 7. padeži (dativu, lokativu in instrumentalu) navadno oblike na *-im(a)*, *-ama* (gl. 20., 22., 28., 32., 36.): 1. in 4. p. *dva dobra kupca*, 2. p. *dvaju dobrih kupaca*, 3., 6. in 7. p. *dvjema dobrim(a) kupcima*; — *tri mala sela*, *triju malih sela*, *trima malim(a) selima*; — *četiri mlade sestre*, *četiriju mladih sestara*, *četirma mladim(a) sestrama*.

Če se pa pred številniki *dva (dvie)*, *oba (obje)*, *tri*, *četiri* nahaja predlog, mora številnik, in kar je ž njim, stati v 4. padeži (akuzativu). če ravno predlog zahteva kateri drugi padež: *od dva dobra kupca*, *pred tri mala sela*, *k četiri mlade sestre*.

45. Številniki od 5 dalje se ne sklanjajo, a nahajajo se (kakor v slovenskem) z drugim padežem množine: *pet dobrih kupaca*, *dvadeset malih sela*, *sto belih ovaca*. — Za 200 se govori *dvje sta* in *dvje sti*.

5. Glagol.

46. V sedanjem času spregajo se hrvatski glagoli tako, kakor slovenski. Dvojine tudi pri glagolih hrvatski jezik ne pozna.

V 3. osebi množine je v hrvatskem jeziku navadna samo krajša oblika, tedaj namesto slovenskega *-ejo* hrvatski *-u* (slov. *-o*), nam. slov. *-ijo* hrv. *-e* (slov. *-e*): *pletu* (slov. *pletajo* ali *pletó*), *peku* (*pečejo* ali *pekó*), *pišu* (*pišejo*), *gube* (slov. *gubijo* ali *gubé*), *nose* (*nosijo*).

47. Hrvatski jezik ima tudi *nedovršni pretekli čas (imperfekt)*, ktereга je slovenski jezik izgubil. Njegove končnice so te le:

1. ed	-ah
2. „	-aše
3. „	-aše

- | | |
|--------|-------|
| 1. mn. | -asmo |
| 2. „ | -aste |
| 3. „ | -ahu |

pletijah, pletijaše, pletijaše, pletijasmo, pletijaste, pletijah u (plesti), *pecijah* (peći), *kunijah* (kleti), *čujah* (čuti), *mrah* (mrijeti), *tonjah* (tonuti), *umijah* (umjeti), *vidjah* (vidjeti), *nošah* (nositi), *čuvah* (čuvati), *pisah* (pisati), *brah* (brati), *kupovah* (kupovati).

Imperfekt imaju samo nedovršni glagoli.

48. V hrvatskem jeziku nahaja se tudi še *dovršni pretekli čas* (aorist), in sicer od dovršnih glagolov.

Ako se nedoločnikovo (infinitivno) deblo (t. j. kar ostane, če se nedoločnikova končnica *-ti* odvrže) končuje na *soglasnik*, pridevljejo se za aorist te le končnice:

- | | |
|--------|-------|
| 1. ed. | -oh |
| 2. „ | -e |
| 3. „ | -e |
| 1. mn. | -osmo |
| 2. „ | -oste |
| 3. „ | -oše |

plet-oh, plet-e, plet-e, plet-osmo, plet-oste, plet-oše (plesti = plet-ti, primeri plet-em), *dones-oh* (do-nes-ti), *zagreb-oh* (za-greb-s-ti), *pek-oh* (peći = pek-ti, pr. peč-em pek-em).

Ako se pa nedoločnikovo (infinitivno) deblo končuje na *samoglasnik*, pridevljejo se za aorist te le končnice:

- | | |
|--------|------|
| 1. ed. | -h |
| 2. „ | — |
| 3. „ | — |
| 1. mn. | -smo |
| 2. „ | -ste |
| 3. „ | -še |

ču-h, ču, ču, ču-smo, ču-ste, ču-še, poče-h (po-če-ti), *umrie-h* (u-mrie-ti), *potonu-h* (po-tonu-ti), *vidje-h* (vidje-ti), *pusti-h*

(pusti-ti), *sačuva-h* (sa-čuva-ti), *napisa-h* (na-pisa-ti), *nabra-h* (na-bra-ti), *odputovah* (od-putova-ti).

49. *Pretekli deležnik* (*particip*) se v hrvatskem jeziku končuje na *-v* ali na *-vši*, na *-v* samo za možki spol v ednini (pa se vendar tudi takrat more končevati na *-vši*): *dobiv*, *dobivši* (dobiti).

Kedar je v slovenskem pred *-ši* soglasnik (n. pr. *-tši*, *-dši*, *-sši*, *-kši*), vtika se v hrvatskem mej soglasnik in *-v(ši)* glas *a*: *splet-a-v(ši)* (slov. *spletši*), *doved-a-v(ši)* (*doved-ši*), *prines-a-v(ši)* (*prines-ši*), *napek-a-v(ši)* (*napek-ši*).

50. Tukaj se navaja še nekoliko posebnosti hrvatskih glagolov:

a) Glagoli *moći* in *hotjeti* spregajo se v sedanjem času tako le:

1. ed.	<i>mogu</i>	<i>hoću</i>	ali samo	<i>ću</i>
2. „	<i>možeš</i>	<i>hoćeš</i>	„ „	<i>ćeš</i>
3. „	<i>može</i>	<i>hoće</i>	„ „	<i>će</i>
1. mn.	<i>možemo</i>	<i>hoćemo</i>	„ „	<i>ćemo</i>
2. „	<i>možete</i>	<i>hoćete</i>	„ „	<i>ćete</i>
3. „	<i>mogu</i>	<i>hoće</i>	„ „	<i>će</i>

b) Glagol *-nesti* (kedar je sestavljen) ima poleg pravilnih tudi te le nepravilne oblike: (*do*)*nieti* (poleg: *do-nesti*), aor. (*do*)*nich* (*doniesmo*, *donieste*, *donieše*; poleg: *donesoh*, *donesese*, *donesosmo*, itd.), (*do*)*nio*, (*do*)*niela*, (*do*)*nielo* (poleg: *donesao*, *donesla*, *doneslo*), (*do*)*nijet* (poleg: *donesen*).

c) Glagol *ići* (*iti*) ima v sedanjem času *idem* itd., v preteklih deležnikih pa: [*išav(ši)*], *išao*, *išla*, *išlo*. Če je pa s predlogom sestavljen, glasi se v nedoločniku: *do-ći*, *na-ći* itd., v sedanjem času: *do-djem*, *na-djem* itd., v preteklih deležnikih pa: *do-šav(ši)*, *na-šav(ši)* in *do-šao na-šao*, *do-šla na-šla*, *do-šlo na-šlo*.

d) Glagola *biti* sedanji čas se glasi:

1. ed.	<i>jesam</i>	ali	<i>sam</i>
2. "	<i>jesi</i>	"	<i>si</i>
3. "	<i>jest</i>	"	<i>je</i>
1. mn.	<i>jesmo</i>	"	<i>smo</i>
2. "	<i>jeste</i>	"	<i>ste</i>
3. "	<i>jesu</i>	"	<i>su</i>

Niesam (nisam), niasi (nisi), nije, niesmo (nismo), nieste (niste), niesu (nisu).

Imperfekt: bijah ali bjeh, bijaše (bješe), bijasmo (bjesimo), bijaste (bjeste), bijahu (bjehu).

Aorist: bih, bi, bi, bismo, biste, biše.

51. *Sestavljene glagolske oblike;*

a) *prihodnji čas (futur): pisat ću (gl. 50. a.) ali pisaću, nosit ćeš (nosićeš), kupovat ćemo (kupovaćemo), reći će itd.*

b) *predpretekli čas (pluskvamperfekt): bjeh (bijah — gl. 50. d.) dao, 2. 3. ed. bješe (bijaše) došao, bjesmo (bijasmo) pustili, bjehu (bijahu) sabrali itd.*

c) *pogodni naklon (kondicional) (v katerem se aorist glagola biti (gl. 50. d.) sprega, a v slovenskem je neizpremenjen): 1. ed. dao bih, 2. 3. ed. došao bi, 1. mn. pustili bismo, 3. mn. sabrali bi (ne biše).*

RJEČNIK

HRVATSKO-SLOVENSKI.



Kratice in znamenja.

ed. ednina;

m. moški spol;

mn. množina;

part. particip (deležnik);

sr. srednji spol;

v. vidi;

ž. ženski spol;

= enako je;

* turška (arabska) beseda;

; za besedo pomeni, da se ta beseda v hrvaškem jeziku nahaja tudi v takem pomenu, kakor v slovenskem; potem se navajajo pomeni, ki jih beseda v slovenskem nema;

() tako je zagrajen glas, ki se tudi izpušča; n. pr. *veče(r)*.

A

*Aber**, v. *haber*.
*Adet**, običaj, navada.
*Aferim**, dobro!
*Aga**, turški gospodar.
*Ahar**, konjski hlev, dvor.
Akoprem, ako ravno.
Akov, vedro.
*Akrep**, skorpion.
*Akšam**, večer, večernja molitev.
*Al**, rdeč, rožnat.
*Ala**, v. *aždaha*.
*Alà**, ali.
*Alaj**, četa; *alaj-barjak**, četna zastava.
Alamanka, nemška sablja.
*Alat**, orodje; *rjavec* (konj).
Aldomaš, likof.
*Alem**, dragi kamen.
*Alkoran**, koran (zakon Muhamedov).
Ama, ali.
*Aman**, milost.
*Amanet**, zalog, vera.
*Ambar**, žitnica.
*Ametice (ametom)**, popolnoma.
Amo, sim.
Anatema, prokletstvo, proklet.
Andjeo (-ela), angel.
Angjeo, v. *andjeo*.
*Anterija**, kratka dolnja obleka.
*Aps**, v. *haps*.
*Ar**, v. *ahar*.
Ar (are), ker.
Arak (arka), pola.
Aratos, proklet; *aratosljati se*, proklinjati, proklinjaje oprasčati se.
Arenda, najem.
Argatin (argatar), nadničar.
*Arsin**, laket, rif (vatel).
*Asker**, vojska.
Aspra, turški denar.
Astal (stol), miza.
*Ašik**, zaljubljen; *ašikovati*, ljubititi, zaljubljen biti.
*At**, arabski konj.
*Avaz**, glas.
*Avdes**, umivanje pred molitvijo.

*Avet** (-i), pošast.
Avlija, dvorišče.
Azdija, v. *hazdija*.
*Aždaha (aždaja)**, zmaj.

B

Babičiti (babiti), pomagati pri porodu; *babine* (mn. ž.), otročja postelj; pohod (obisk) otročnice.
Babini dni (jarci, kozličići, požajmenici, ukovi), sneženo vreme, ko zima uže jenjuje; *babino ljeto*, toplo vreme v jeseni.
Babo (babajko), oče.
Bacati (baciti), metati (vreči); *b. puške*, streljati.
Bačva, sod.
Badanj (-dnja), kad.
Badar (-dra, -dro), boder, živahen.
*Badava**, zastonj, zaman; *badavadžija*, zastonjik.
*Badem**, mandel.
Badnjak, klada, koja se na sveti večer devlje na ogenj; dan pred Božičem.
Badnji dan, v. *badnjak*.
Badrljica, stebelce; pecelj (pri perji).
Bagar (-gra), škrlat; *bagren*, škrlatast.
Bagra, vrsta, sorta.
Bah; udariti u bah, tajiti; *udariti koga bahom*, poplašiti.
Bahat (-hta), topot.
Bahnuti, treščiti (nenadano priti).
Bajač (bajalac), čarovnik.
*Bajagi**, češ.
Bajam, v. *badem*.
Bajan (-jna, -jno), čaroben; *bajuti (bajem)*, čarati.
Bajka, basen; *bajoslovlje*, basnoslovje (mitologija).
Baka, baba.
*Bakar (-kra)**, kufer.
*Bakarlija**, v. *bakračlija*.
*Bakračlija**, stremen.
Balav, smrkav.
*Balčak**, držalo pri sablji.

Bale (mn. ž.), smrkelj.
Balega, živinsko blato.
Baliya, zasramovanje Turka;
 turški kmet.
*Baljemez**, velik top.
Balvan, hlod.
*Bambadava**, popolnoma zastoj.
Ban, kraljev namestnik na Hr-
 vatskem
Banda, stran.
Baniti se, ponašati se kakor ban;
 preširen, prevzeten biti; hvali-
 ti se.
Banka, bankovec.
Banovina, banova dežela.
Bantovati, ovirati, vznemirjati.
Banuti, v. *bahnuti*.
*Bar**, vsaj.
Bara, mlaka, močvirje.
*Barem**, vsaj.
*Barjak**, zastava; *barjaktar*, za-
 stavnik.
Barovit, močviren.
Baršun, žamet.
Barušina, velika bara.
*Barut**, strelni prah; *barutana*,
 shramba strelnega prahu.
*Basamak**, stopnica.
Basati, bloditi.
Baš, ravno, pravo.
*Baša**, turški poglavar, starejšina,
 zapovednik, gospodar.
*Bašča**, vrt; *baščovan**, vrtnar.
*Baška**, narazen, posebe.
Baština, dedščina; *baštiniti*, po-
 dedovati.
Bataliti, zapustiti, uničiti.
Batina, palica.
Batriti, hrabriti; *batriv*, srčen.
Baviti se, nahajati se; zanimati se.
Bavrljati, bloditi
*Bazerdjan**, trgovec.
Bazdar, merčin, ustanovitelj mere
 in vage (*Eicher*).
Bečiti, upirati (oči); *b. se*, srpo
 gledati.
*Bečar**, neoženjen človek.
*Bedem**, zid.
*Bedevija**, kobila arabskega ple-
 mena.

*Beg**, turški gospod.
*Begenisati** (-išem), ljubiti, želeti.
Beginica, begova žena; *beglučiti*,
 delati za bega; *begluk**, posestvo
 begovo, delo za bega.
Beknuti; *ne zna ni beknuti*, ne
 zna nič, še izpregovoriti ne zna.
*Bekrija**, pijanec.
*Belaj**, nesreča, zlo.
*Belci**, morda, menda.
*Belenzuka**, zapestnica.
*Beli**, zares, gotovo.
Bena, bedak.
*Bendjeluk**, trava, ki se devlje
 v vino ali žganje, da se človek
 opije in zaspil kakor mrtev.
*Benluk**, dolga ženska obleka
 z rokavi.
Berač, trgavec (grozdja); *berba*,
 branje, trgavec.
*Berberin**, brivec, brijač.
*Beričet**, sreča, napredek, obilje;
 letina.
Bermet (nem *Wermut*), pelinovec.
*Bešika**, zibel, zibka.
Beškot, (kruh) prepečenec (tal.
biscotto).
Beteg, bolezen.
Bez, brez.
Bezazlen, nedolžen.
Bezbrizhan (-žna, -žno), brezskrben
Bezdan (-a, -o), brez dna; *bezdan*,
 brezno, prepad.
*Bezisten**, prodajalnica platna.
Bezobrazan (-zna, -zno), brezsr-
 amen, nesramen; *bezobrazluk*,
 nesramnost
Bezočan (-očna, -očno), brezsr-
 amen, nesramen.
Bezposlen, brez dela; *bezposlica*,
 postopanje, praznovanje; po-
 stopač.
Bezpuče, brezpotje; napačnost,
 nespodobnost; *bezputan* (-tna,
 -tno), brezpoten, napačen, ne-
 spodoben.
Bezzakonik, nepostaven, nepra-
 vičen, grešen človek; *bezza-
 konje*, nepostavnost, nepravič-
 nost, greh.

*Biber**, poper.
Bieda, nesreča, obdolžitev; *biediti*, dolžiti.
Biela (*biona*), mrena na očesu.
Biglisati (*-išem*), peti.
Bilina, rastlina.
Biljarica, žena, ki pozna zelišča in ž njimi zdravi.
Bilje (*sr. ed.*), rastline, zelišča.
Biljeg (*biljega*) znamenje; pečat, kolek; tarča; mesto, na katerem stojte tisti, ki se bijejo.
Bilježiti zaznamenjevati, pisati; *bilježka*, znamenje, opomba; *bilježnik*, notar.
Biljisati, v. *biglisati*.
Biljka, rastlina.
*Biljur**, kristalno steklo.
*Bimbaša**, tisočnik (poveljnik od 1000 vojakov).
*Binjiš**, plašč.
Bio, bel; *bioce*, beljak
Biočug, obod, obroč.
Biona, v. *biela*
Birov, župan, županov sluga.
Birsa, vinske droži.
Biskati (*bištem*), čistiti od uši.
Biskup, škof.
Bitak (*tka*), obstanek, stanje.
Bitanga, postopač.
Bitisati (*bitišem*), miniti, biti.
Bječva, nogavica.
Bjelaca, bela možka suknena obleka z rokavi.
Bjelance (*bjelanjak*, *-njka*), beljak.
Bjelasati se, beliti se.
Bjelilja, žena, ki beli platno.
Bjelilo, mesto, kjer se platno beli; s čimer se lice beli.
Bjelhara, v. *bjelilja*.
Bjelokost slonova kost.
Bjesnilo (*bjesnoča*), besnost, razsajanje, divjanje; *bjesomučan* (*-čna*, *-čno*), obseden; *bješnjeti* (*bjesnim*), besniti, razsajati, divjati.
Bježan (*-i*), beg; begunci.
Blagdan, praznik.
Blagodaran (*-rna*, *-rno*), hvaležen; radodaren.

Blagodat (*-i*), milost.
Blagovati, uživati, jesti.
Blagoviest, oznanjenje Marijino.
Blanj, stružec (oblič).
Blejati (*blejim*), beketati; zijati.
Bleka, beketanje.
Blistati, bliščati.
Blitva, pesa.
Blizanac (*-nca*), dvojčič.
Bljutav, neslan, gnusen, ostuden.
Bljuvati (*bljujem*), bruhati.
Bludnica, nečistnica.
Bluna, trap.
Bo, ker, namreč.
Boca, steklenica, flaša.
Bockati (*bocnuti*), bosti, dražiti.
Bočiti se, prepirati se.
Bodež, bodalo.
Bodljika, trn.
Bog, do zla boga, presneto.
Bogalj, kruljavec, hromec.
*Bogaz**, klanec.
Boginje (*mn. ž.*), koze (Pocken).
Bogojavljenje, sveti trije Kralji.
Bogomolja, cerkev.
Bogoraditi, prositi v boga ime (boga radi).
Bogorodica, mati božja.
Bogovetni (*bogoviti*), božji.
*Boj**, postava (človeška), nadstropje, sklad (sloj).
*Boja**, farba; *bojadisati* (*-išem*), farbati.
Bojagi, v. *bajagi*.
*Bojali**, pofarban.
Bojati se (*bojim se*), bati se.
Bojiti, farbati.
Bok, stran; *iz oka iz boka*, od koder koli.
Bokun, kos.
Bolest, bolezen, bolečina.
Boljar (*in*), plemenitaš.
Boljetica, rana, bolečina.
Boljinak (*-nka*), boljšanje; *boljma*, bolje.
Bolnica, bolnišnica.
Bolta, oblok (Wölbung).
Bolvan, v. *balvan*.
Bor, namesto *bog*, npr. *borme bora mi, za bora*, itd.

Boran (-rna, rno), naguban, na-bran.
Eoraviti, stanovati, živeti.
Borovica, brin.
Bosiljak (-iljka), bazilika (cvet-lica).
*Bostan**, vrt.
*Boščaluk**, darovana obleka.
Božiti, govoriti komu: *pomozi bog!* ali: *božja pomoč!*
Božjak, berač; tempeljnar.
Božur, potonika.
Brabonjak (-onjka), kozji bobek.
Braca (braco), bratec.
Bračan (-čna, -čno), zakonski (v. *brak*).
Brača, bratje.
Brajan (brajko), bratec.
Brak, zakon (die Ehe).
Brale, bratec.
Branič, branitelj; *branič*, branilo.
Brašančevo, praznik sv. Rešnjega Telesa.
Brašnjenica, popotnica; *brašno*, moka.
Bratimiti (bratiti), prositi koga, da bi bil brat (pobratim).
Bratstvo; v Črnej gori dele se plemena na bratstva; ljudje enega bratstva imajo en primek.
Bratučed, bratranec.
Brav, oven (ovca), kozel (koza)
Brava, ključalnica.
Brazgotina, progga, zarastek, krasta.
Brdašce (brdeljak, -ljka), hribček; *brdjanin*, gorjanec; *brdo*, gora, breg
*Bre**, no! le!
Brekmati (brečkem), dihteti, so-pihati.
Bremenit, težak; = *vremenit*; *bremenosa*, kdor breme nosi.
Brežuljak (-ljka), grič, holm.
Brica, brivec.
Brid, ostrina, oster rob.
Bridak (-dka, -dko), oster, hud, grenek.
Brieme = *vrieme*, čas, vreme.

Briga, skrb,
Brijač, brivec
Brinuti se, skrbeti, marati.
Briznuti; *br. plakati*, zajokati
Brižan (-žna, -žno), skrben.
Brkati, mesti, mešati.
Brklja, kol.
Brljak (brljka), škvorec.
Brnjast, z liso na nosu.
Brnjica, torba (za pasji gobec).
Broj, število; *brojanice* (mn. ž.), molek, čislo; *brojiti*, šteti.
Brst, listje; *brstiti*, grizti brst.
Brujati (brujim), brenčati.
Bruka, sramota; *brukati se*, za-smehovati.
Brundati, dromljati; mrmrati.
Brus; *dat ču mu b.*, — nič.
Brz; *brže bolje*, kar najhitreje.
Buba, kucec, mrčes; *b. mara*, polonica, božji volek.
Bubati, tolči; *piliti se* (o učenji); *bubnuti*, udariti, treščiti; *blek-niti*.
Bubreg, obist.
Bubuljica, mozoljček.
Buč, klobko las na glavi; *bu-čoglav*, s „bučem“ na glavi.
Bučkati, brazdati; *bučkuriš*, motna, pokvarjena pijača.
*Budak**, rovnica, kopača.
*Budala**, neumnež, norec.
Buduči, bodoč, prihodnji; *buduči da*, ker.
*Budžak**, ogel, kot.
Bugačica, sušilni papir (Lösch-papier).
Bugariti, žalostno pesem peti, žalovati, peti; *bugarštica*, ža-lostna pesem, junaška pesem.
Buhara, ječa (v šali).
Bujad (-i), praprot, stelja.
Bujan (-jna, -jno), nagel, silen; obilen; *bujati* (bujim), šumeti; *bujati* (bujam), rasti; *bujica*, hudournik.
Buka, ropot, hrup, šum.
*Bukagije**, spone, železje.
*Buklija**, čufara.
Buknuti, planiti.

Buktjeti (-tim), plameneti.
Bukvan, tepec, neumnež.
Bukvar, abecednik.
Bukvik, bukovje.
Bula, Turkinja.
*Bulazni*ci**, blesti.
Buljiti, upirati oči.
*Buljubaša**, polkovnik.
*Buljuk**, četa, čreda
Bumbača, bucika, knoflica.
Bumbar, čmrlj.
*Bumbul**, slavec.
Buna, hrup, upor, nemir.
*Buna**, studenec.
Buncati, blesti.
Bundeva, buča.
Bunište, smetišče, smetnjak.
Buniti, podpihovati, dražiti, vznemirjati.
Bunjevac (-vca), človek katoliške vere v Bački.
Bunjište, v. *bunište*.
Buntovan (-vna, -vno), vstajniški, puntarski; *buntovnik*, vstajnik.
Burad (-i), sodje; *bure* (-eta), sod.
Burkati, premetavati.
*Burma**, prsten; vrtelo.
*Burmut**, tobak za nos.
Burnik, močerad.
*Burundžuk**, tenko platno.
*Buruntija**, ukaz deželnega poglavarja.
Bus, šopek, grmiček, rušina; *bupati se*, razraščati se, tolči se po prsih; *busen*, rušina.
*Busija**, zaseda.
Bušiti, vrtati, otliti.
*But**, stegno.
*Butun**, ves, cel.
Buturnica, zapor.
Buzdohan (*buzdovan*)*, kij, bat.

C

Cakliti se, lesketati se, svetiti se; *caklo*, steklo.
Canjak (-njka), cunja.
Carevina, cesarstvo.

Carina, kar se plačuje za uvoz ali izvoz robe (col).
Carostavan (-vna, -vno), cesarstven (knjige carostavne pripovedujejo, čigavo bo cesarstvo); *carostavnik*, knjiga carostavna.
Cavtjeti (*cavtim*), cveteti.
Cedulja, listek.
Ceriti zube (= *ceriti se*), režati (se).
Cicvara, neka jed.
Ciča, najhuja zima.
Cičati (-čim), ječati, stokati.
Cičč(a), zavoljo, zaradi.
Ciedj, lug.
Ciene, ceno; *cjenje*, ceneje.
Cifrati, lepotičiti.
Cigani, babje pšeno, solika.
Cigla, opeka (cegel); *ciglana*, opekarnica.
Cigli, sam
Cik; *u cik* (od) zore, o svitu, ko se dani; *čikati*, pokati; *čiknuti*, počiti.
Cik (*čika*), ječanje; *čiknuti*, zaječati.
Cikla, pesa.
Cilik, brenkanje; cviljenje, ječanje.
Cimer, znamenje nad prodajalnicami (Schild).
Cipela, črevelj.
Cjelcat, cel.
Cjelivati, poljubljati.
Cjelokupan (-pna, -pno), cel, ves.
Cjelov, poljub; *cjelovati*, poljubljati.
Cjelovit, cel.
Cjenjkati se, preveč pogajati se pri kupovanji.
Cjepača, češplja kalanka; *cjepanica*, poleno; *cjepidlačiti*, .. preiskovati kaj preveč na tanko do najmanjših malenkosti, kakor da bi bilo kaj znamenitega (dlako cepiti); *cjepidlaka*, kdor tako dela.
Cklenica, steklenica; *ckliti se*, lesketati se; *cklo*, steklo.
Ckvara, mazilo za lase.

Cmiljeti (cmilim), cviliti, ječati.
Cokotati (-kočem), škripati, klepetati.

Crepulja, pokrov, pod katerim se kruh peče; *criep*, črep, črepina; opeka.

Crkvari, božjopotniki, romarji.

Crljen itd., v. *crven* itd.

Crnomanjati, rjavkast.

Crpati (crpsti), zajemati.

Crven, rdeč.

Crvljiv, črviv; *crvotočina*, črvojedina.

Cucak (-cka), pes.

Cupkati, poskakovati.

Cura, dekle.

Cvasti, cvesti; *cvieće*, cvetje.

Cviliti (cvieljati), žalostiti, mučiti.

Cvieti (mn. ž.), cvetna nedelja.

Cviljeti (cvilim), cviliti, žalovati.

Cvjetast, lisast na čelu; *cvjetnica*, cvetna nedelja; *cvjetnjak*, vrt.

Cvokati, glasno poljubljati; *cvo-kotati (-očem)*, klepetati

Cvrka, cvrčanje; *cvrkutati (-čem)*, cvrčati, žvrgoleti.



Čačak (-čka), grude suhega blata.

Čačalice (mn. ž.), zobno bezalo.

Čadj (čadja), saje.

*Čador**, šator.

Čagrtati (-grčem), ropotati.

Čahura, mešiček, zapredek.

Čajati (-jem), čakati.

*Čak**, celó.

Čaklja, kljuka, kvaka.

*Čakšire**, hlače.

Čalaran (-rna, -rno), zapeljiv, prevarljiv.

*Čalma**, turban.

Čama, dolg čas; *čamati (čamiti)*, čakati.

Čamac (-mca), čoln.

Čanak (-nka)*, skleda.

Čangrizati, zabavljati.

Čankoliz, kdor „čanke“ liže, lizun.

Čapak (-pka), krempelj.

*Čarapa**, nogavica.

Čaratan, slepar.

*Čardak**, balkon; nadstropje; stražarnica.

*Čarka**, majhen boj; čakati se, (lahko) boriti se.

Čarni, črni.

*Čarsija**, trg.

Čas, minuta; *časiti*, obotavljati se, zadrževati se; *časovit*, začasen.

Čast; gostba, pojedina, jed; *častiti*; gostiti.

Častben, gostoljuben; pojedinski.

Čaša, kupa, kozarec.

Čatac (-tea), čitatelj, bravec; *čatiti*, čitati, brati.

Čatrnja, vodnjak (šterna).

*Čaus**, poglavar nad delom vojakov ali svatov.

Čavao (-vla), klinec, žrebelj.

Čavka, kavka.

Čavrljati, blebetati.

Čedo, dete, otrok.

Čegrtaljka, klepetec.

Čehati, skubsti, muzati (perje).

*Čeiz**, kar nevesta prinese iz očetove hiše.

Čekalo, klepetec (v mlinu).

*Čekič**, kladivo.

*Čekrk**, kolo, škrpec; sukalnik, navijalnik.

*Čelebija**, gospod, gospodičič.

*Čelenka**, odlikovanje za junaštvo, katero se navadno nosi za klobukom.

*Čelik**, jeklo

Čeljad (-i), ljudje, družina; *čeljade (-eta)*, človek, družinče.

Čelo, čelo glave, nad glavo; *čelovodja*, vojskovodja.

Čemer, strup, grenkost, jeza, reva.

Čemin, jazmin.

Čempres, cipresa.

*Čengel**, kljuka, kvaka.

Čep, zamašek; tečaj (pri vratih).

Čepati, teptati, tlačiti, (komu) na noge stopati.

Čeperak (-rka), mala ped.
 Čeprkati, brskati, broditī.
 Čerek*, četrt.
 Česma*, studenec.
 Česnica, božična pogača.
 Česno, košček česna.
 Čest (-i), del, obhajilo; od česti, malo.
 Čest, gost; često, večkrat; česta, gošča.
 Čestit, srečen, slaven, dober; čestitati, želeti, da bi komu kaj srečno bilo; srečo komu želeti.
 Česalj (-šlja), glavnik; češljati, česati.
 Češljuga, osat; češljugar, liseč, štigljec.
 Češnjak, česen.
 Četka, krtača.
 Četnik, kdor je v četi ali nad četo; major; četovati, v četi ali s četo vojskovati.
 Čeznuti, giniti, hrepeneti.
 Čibuk*, turška pipa (lula).
 Čiča, stric.
 Čičak (-čka), repinec, torica.
 Čifut, v. čivutin.
 Čigra, vrtavka.
 Čijati, v. čehati.
 Čiji, čigav.
 Čika, stric.
 Čiláš, belec (konj).
 Čiljeti (čilim), propadati.
 Čin, oblika, delo.
 Čini (mn. ž.), čaranja.
 Činija*, skleda.
 Činimiske (-čini mi se), zdi mi se.
 Činiti, delati; činiti se, zdeti se.
 Činjenica, dogodek (faktum).
 Činovnik, uradnik.
 Čio (čila, čilo), živahen, jak.
 Čipke, zobci, špice; čipkati, plesti, štrikati.

Čir, tur.
 Čislo, število; rožni venec.
 Čistac (-tca); na čistac, na čisto; čistilište, vice.
 Čitav, cel.
 Čitula, imenik mrtvih v rodbini.
 Čivija*, klinec.
 Čivutin*, Jud.
 Čobanin*, pastir.
 Čoha*, sukno; čohali (čohan), suknen.
 Čokot, trs, trta.
 Čopor, trop, krdelo.
 Čorba*, juha.
 Čorda, čreda; čordáš, črednik.
 Čošan (-šna, -šno), suknen.
 Čovjek, človek; čovuljak (-ljka), človeček.
 Čpag, žep.
 Črkenja, vejica (v pismu).
 Čuba, čoba, ustna.
 Čučati (čučim), čepeti.
 Čudnovat, čuden; čudotvorac (-rca), čudodelnik.
 Čukalj (-klja), klin.
 Čukundjed, pradedov oče.
 Čuma*, kuga.
 Čunj, stožec (v geometriji).
 Čupa, čop (las); čupati, puliti, trgati, skubsti; čupav, razkuštran.
 Čuvadár, čuvar; čuvaran (-rna, -rno), hranljiv, varčen.
 Čuvída, šema, maškara.
 Čvor, ozel.
 Čvorak (-rka), škvorec.

Č

Ča, tja, proč.
 Čaba*, sveto mesto: Meka ali Jeruzalem.

Čača, oče.

Čaja*, namestnik.

Čaknut (čanut), prismojen.

Čar*, trgovina; čardžija*, trgovec.

Čato*, pisar.

Čebe* (-eta), plahta (koc).

Čef*, volja, veselje.

Čela*, pleša; čelav, plešast.

Čelija, celica.

Čemer*, pas z mošnja za denarje

Čemer*, oblok; čemerli*, oblokan.

Čer (-i), hči.

Čerdosati (-došem), pogubiti.

Česa, v. kesa.

Či (čeri), hči.

Čilaš, v. čilaš.

Čilim*, preproga, sag (Teppich).

Čiridžija*, voznik.

Čitap*, knjiga, sveto pismo (turško = koran).

Čivot, skrinjica za svetinje ali kosti svetnikov.

Čor* (čorav), na eno oko slep.

Čorda*, sablja.

Čordisati (-išem), pogubiti.

Čosa*, golobradec; čosast (čosav), golobrad.

Čošak* (-ška), ogel.

Čuba, čop.

Čud (-i), narava, volja; čudljiv, muhast, premenljiv; čudoredan (-dna, -dno), nrvstven.

Čuliti, vzdigovati (ušesa).

Čumur* ogelj.

Čuprija*, most.

Čurak* (-rka), kožuh; čurčija, kužuhar, krznar.

Čurak (-rka), puran.

Čurlikati (-ičem), piskati na piščal (ki se imenuje čurlika).

Čuskija*, drog, kol.

Čušati (čušiti), zauševati, klofutati.

Čušhati (čušniti), breati.

Čutati (čutjeti, -tim), molčati.

D

Dabar (-bra), bober.

Dáča, davek; dáča, pogrebščina; dāča, dar.

Dadija* (dadilja), pestinja.

Dafina, lovorika, divja oljika.

Dah, dihhlaj, sapa, dihanje.

Dahija*, prisvajac.

Dahtati (daščem), dihteti, sopihati

Daidža*, ujec; dainica, ujna.

Dajbudi, vsaj.

Dakle, tedaj, zato.

Dako = da ako.

Dalek; ni iz daleka, še od daleč ne, nikakor ne.

Dali, ali; nego.

Dambulhana*, turška godba.

Danak (-nka), davek.

Danguba, izguba dne, časa;

dangubiti, gubiti dan, čas.

Danickinja, samokres skovan v Danciku.

Danište, mesto, kjer se danuje;

daniti, predanovati; danomice, vsaki dan; danji, dnevni.

Dapače, celò.

Darežljiv, radodaren.

Dar mar*, nered.

Darnuti, dotekniti se.

Darovac (-vca), debelo sukno.

Dašak (-ška), dihhlaj, sapica.

Daščara, lesena koč, koliba.

Dava*, pravda, tožba.

Davori, klic v žalosti, graji, žuganji, čudu, veselji itd.; davorije (mn. ž.), turška godba; bojne pesmi.

Davudžija*, tožnik, pravdavec.

Dažd, dež; daždjeti (-dim), dežiti, deževati.

Daždevnjak, močerad.

De (*ded, dede, deder*), daj!
*Del**, hraber; *delibaša*, zapovednik telesne straže; *delija*, konjik v telesnej straži, junak.
*Dembel**, lenuh.
*Demir**, železo, železen; *demirli*, železen.
Demiščija, *demiškinja*, v. *dimiščija*.
Denije (*ed. sr.*), bdenje, čutje.
Der, v. *de*.
Deradžina, rop; *derati* (*derem*), dreti, trgati.
Deran (*derište*), paglavec.
*Dert**, skrb.
*Derviš**, turški menih.
Desetača, deseták (bankovec po 10 gld.); *desetak* (*-tka*), desetina; deset; *desetčar*, desetinar, pobiravec desetine.
Desiti, najti; — *se*, srečati se; najti se, biti.
Despot, gospodar.
Dešavati se, gediti se.
*Deva**, kamela.
Devesilj, nekaka rastlina.
Devetati, tolči.
*Diba**, draga svilna tkanina, v katero je zlato vtkana.
Dičan (*-čna, -čno*), slaven, časten, pristojen; *dičiti*, slaviti, častiti, hvaliti; *dika*, slava, čast, hvala, lepota.
*Dilber**, lep.
Diljka, dolga puška.
*Dimije**, turške široke hlače.
*Dimirli**, v. *demirli*.
Dimiščija, damaščanska sablja.
Dimlije, v. *dimije*.
*Din** (turško) vera; *dindušman(in)*, sovražnik turške vere.
Dio (*diela*), del; *dioba*, delitev; *dionica*, deležnica, del, delež; *dionik*, deležnik.
Diple (*mn. ž.*), piščal z mehomo (Dudelsack); *dipliti*, piskati na diple.
Dirati, dotikati (se).
*Direk**, steber.
Dirnuti, dotekniti (se).

*Div**, velikan.
*Divan**, svet, posvetovanje, pogovarjanje; *divaniti*, pogovarjati se, govoriti.
Divan (*-vna, -vno*), čuden, krasen; *diviti se*, čuditi se.
*Divit**, pisalno orodje (pero in tinta).
Divljač (*-i*), divjačina.
Divljaka, lesnika.
Divokoza, divja koza.
Divota, krasota.
Dizati (*-zem*), dvigati, vzdigovati.
*Dizdan**, vratar.
*Dizgen**, uzda.
Djakonija, gosposka, draga, sladka hrana.
*Djaur**, nevernik (turška beseda za kristjana).
Djavao (*-vla*), *djavo* (*-vola*), vrag.
Dječak, *dječarac* (*-rca*), deček.
Dječin, otročji.
Dječurlija, zli otroci.
Djelatan (*-tna, -tno*), delaven (dan).
Djeljati, rezljati.
Djelomice, deloma.
*Djem**, uzda.
Djeram (*-rma*), *djerma*, vaga pri vodnjaku.
*Djerdan**, ovratnik (od denarjev ali biserov).
*Djerdak**, spalnica.
*Djerdjef**, vezilni okvir (Stickrahmen).
Djetešce, otroče.
Djetić, mož, mladenič, hlapec.
Djetinji, otročji; *djetinjstvo*, otročja leta.
Djevenica, klobasa.
Djever, možev brat; tovariš pri poroki; *djeveriti*, pozivati za djevera; *djeveruša*, tovarišica pri poroki.
Djevojački, dekliški; *djevojka*, dekle.
*Djidi**, lep.
Djipati skakati.
*Djogat**, belec (konj).
*Djon**, podplat.

Djornuti se, napiti se.
*Djubre** (-eta), gnoj.
*Djul**, roža; *djulabija**, rdeče sladko jabolko; *djuls**, rožna voda
*Djumruk**, carina.
Djurđjica, šmarnica.
*Djuture**, popreko
Djuvegija (*djuvegljija**), ženin.
*Djuvez**, rdeč.
*Djuzel**, lep.
Dnevce, vsak dan.
Dnevnica, dnina (= dieta); *dnevničar*, dninar (posebno pisar = diurnist).
Dob (*dobi*), starost; *doba* (ne sklanja se), čas.
Dobaciti, (sim) vreči; doseči v metanji.
Dobarce, malo dobro.
Dobaviti (se), doseči, dobiti.
Dobit (-i), *dobitak* (-itka), dobiček, zmaga; *dobitnik*, dobivec, zmagovavec.
Dobnik, ura.
Doboš, boben.
Dobrano, dosti dobro.
Dobričina, dobrodušnež.
Dobro, premoženje, lastnina, grad.
Dobročinac (-nca), dobrotnik.
Dobrodošlica, čaša vina ali žganja, ki se daje prišlecu z besedami: *dobro došao!*
Dobrostiv, dobrotljiv.
Dobrotvor, dobrotnik.
Docan (-cna, -cno), kesan; *docakan*, kesno; *docnjeti* (-nim), kesneti.
Dočekati, dočakati, sprejeti; *dočekljiv*, gostoljuben.
Dočepati (se), doseči, polastiti se.
Dočetak (-tka), konec; *dočeti* (*dočnem*), dokončati.
Dočim, dokler, ko, med tem ko.
Dočuti zaslišati, izvedeti.
Doći (*dođem*), priti (pridem).
Dodijati, presesti, naveličati se.
Dodirnuti, dotekniti.
Dogadjaj, dogodek.
Dogarati, dogorevati.

Doglasiti, naznaniti.
Doglavnik, kdor je pri glavi poglavarji, prvi za njim.
Dogrdjeti (-dim), presesti, naveličati se.
Dogustiti; *dogustilo mu je*, došlo mu je do gusta, prišel je v zadrego.
Dohititi, doseči, razumeti.
Dohrliti, prihiteti.
Dohvat, doseg; *dohvatiti* (*dohvaćati*, *dohvatati*), doseči, uzeti.
Doista (*doisto*), res, za res.
Dojaditi, presesti, naveličati se.
Dojako, do sedaj.
Dejam (-jma), viš.
Dojilja, dojka, dojnica.
Dojka, sisa; dojnica.
Dojmiti se, dotekniti se, prijeti se.
Dok, dokler.
Dokale, dokle.
Dokinuti, odpraviti.
Dokolan (-lno, -lno), brez dela; *dokolica*, lazno, čas.
Dokrajčiti, dokončati.
Doksat, balkon.
Dokučiti, doseči, dobiti, razumeti; *dokučljiv*, razumljiv.
*Dolama**, narodna sukna obleka do kolen z rokavi, suknja.
Dolazak (-zka), prihod; *dolaziti*, prihajati.
*Dolibaša**, kdor sedi na čelu mize; *dolija**, čaša za nazdravljanje.
Dolijati, dokončati zvijačo (o lisici: *e lijo, sad si dolijala*).
Dolikovati, spodobiti se.
Doliš, razun, samo.
Domaćca, gospodinja; *domaćin*, gospodar.
Domaja, dom.
Domak; *na domak*, na doseg, blizu.
Domar, domač človek.
Domašaj, doseg.
Domazet, kdor se priženi.
Domēt, doseg.
Domišljat domišljiv, izveden.

Domorodac (-dca), domačin, rodo-ljub.
Don (pred imeni), gospod (dominus).
Donde, do tam, do tedaj.
Donekle, do nekod.
Donieti (-nesem), donesti.
Donle, do tam, do takrat.
Dopasti, priti, zadeti, dobiti.
Dopirati (-rem), dosezati.
Dopitati, prisoditi.
Dopratiti, spremiti.
Dopremiti, prinesiti, pripeljati.
Loprieti (-prem), doseči.
*Dorat**, rjavec (konj).
Doručak (-čka), zajutrek, predjužnik.
Dosada, nadlega, sitnost; *dosaditi* (*dosadjivati*), nadlegovati, nadležen biti.
Dosele, dosedaj.
Dosjetiti se, domisliti se; *dosjetljiv*, domišljiv, prebrisan, šaljiv.
Doskočiti, priskočiti, pomoči.
Doskora, do nedavno.
Doslíje, dosedaj.
Dospíetak (-tka), konec; *dospjeti* (*dospíjem*) (*dospievati*) priti, dozoreti, utegniti; dokončati se.
Dostajati (-jem), *dostati* (-stanem), zadostovati, zadostiti; — se, dosezati, doseči.
Dostići (*dostignuti*) (-gnem), doseči, priti; *dostizati* (-izem), dosezati.
Dostojan (-jna, -jno), vreden; *dostojanstvo*, vrednost, zasuga, čast; *dostojanje*, dedina, posestvo; *dostojati* (-jim) se, vrednega se pokazati; spodobiti se.
Došašće, prihod (advent).
Došljak, prišlec.
Došljati se, privleči se, prikrasti se.
Doteći (*dotjecati*, -čem), priteči, zadostiti, dosti biti.
Dotežčati, težak, nadležen postati.

Dotjerati, prignati.
Dotupavan (-vna, -vno), pameten.
Dotužiti, presesti, naveličati se.
Doumiti se, domisliti se.
Doušiti, prišepetati, javiti.
Dovde, v. *dovle*.
Dovesti (*dovedem*, part. *doveo*, -la, -lo; *dovezem*, part. *dovezao*, -zla, -zlo) pripeljati.
Doviti se, domisliti se; doseči.
Dovle, do tukaj.
Dovratak (-tka), *dovratnik*, podboj.
Dozlogrditi, presesti, naveličati se.
Doznačiti, nakazati; *doznaka*, nakaznica.
Dozvati se, k pameti priti, pobiljšati se.
Dozvola, dovoljenje.
Drača, trnje.
Dragati, božati, ljubkati.
Dragulj, dragi kamen, dragotina.
Drapati, trgati; *drapav*, oster, kosmat.
Dražest, mičnost, mikavnost.
Drečati (*drečim*), dreti se; *dreka*, drenje, krič.
Drenljiv (*dremovan*, -vna, -vno), zaspan.
Drenik, drenovec, drenov gozd; *drenjina*, drenulja; *drenovača*, drenova palica.
Drevan (-vna, -vno), star, starinski.
Drhat (-hta), trepet; *drhtati* (*drščem*), *drktati* (*drkčem*), trepetati; *drhtarica*, trepet.
Drljača, brana; *drljati*, branati, črčkati.
Drljav, krmežljiv.
Drmati, tresti.
Drndati, razbijati (volno); blebetati.
Drnuti, zagrizniti, ugrizniti.
Drnuti (*drnjivati*) se, razjariti se; *drnovan* (*drnovit*), razjarjen.
Dronjav, razirgan; *dronjak* (-njka), cunjá, capa.
Drozak (-zga), drozd.

Drpati, trgati.
 Drug (drugar), tovariš; druga (drugarica), tovarišica.
 Drugčiji (drugojačiji), drugačen.
 Drugda, včas; drugi krat, sicer.
 Drum, cesta.
 Druževan (-vna, -vno), družljiv.
 Drveče (-a), drevje; drvlje (-a), drva.
 Drvo (-eta), drevo (-esa); drvo (-a), les.
 Drvočjelja, tesar.
 Drzak (-zka, -zko), drzovit, predrzen.
 Držak (-žka), držalo; držec, zdrav, močan.
 Držkati, dražiti (psa).
 Dubina (dublčina), globočina; dubok, globok.
 Dubiti, po konci stati; dubke, po konci; dubkom, natlačeno (poln).
 Dučan*, prodajalnica (štacuna); dučandžija, prodajavec (štacunar).
 Dud*, murva.
 Duduk*, piščal.
 Duga, mavrica.
 Dugačak (-čka, -čko), dolg.
 Dugmalik*, z gumbi; dugme* (-eta), gumb.
 Dugonja, dolgan, dolgin.
 Dugovanje, delo, posel, stvar.
 Duha, vonj.
 Duhan*, tobak; duhandžija, tobakar; duhankesa, tobačnica.
 Duhati (duham, dušem), pihati; duhnuti, pihnuti.
 Duhovati, izpovedovati.
 Duhovi (mn.), Binkošti.
 Duka, vojvoda.
 Dulac (-lea), pisek.
 Duljati, daljšati se; dulji, daljši; dulčina, dolžina.
 Dunda, velika, debela, čvrsta pa lena žena.
 Dunja, kutina (Quitte).
 Dunuti, v. duhnuti.
 Dupe (-eta), rit.
 Dupin, delfin, morska svinja.

Duplir, (dublir), voščena sveča.
 Dupljaš, divji golob.
 Durati, trajati, trpeti.
 Durbin*, daljnogled.
 Duriti se, srditi se; studiti, gnusiti se; durljiv, razjarjen.
 Durnuti, dregnuti.
 Dušek*, blazina.
 Dušmanin*, sovražnik.
 Dušnik, sapnik; goltanec, grlo.
 Duvak*, zagrinjalo (Schleier).
 Dvar*, zid, stena.
 Dvna, opatica, nuna.
 Duž, kraj, ob.
 Dužd, glava beneške republike.
 Dužddevnjak, v. dažddevnjak.
 Dvanjke (mn. ž.), bisage.
 Dvari (dveri), duri, vrata.
 Dvaš, dvakrat.
 Dveka, smola, kolomaz.
 Dvize (-eta), oven ali ovca, kozel ali koza od dveh let.
 Dvejsta, dve sto.
 Dvogodac (-dca), dvogodče (-eta), domače živinče od dveh let.
 Dvojak, dvojen.
 Dvojiti, dvomiti, sumnjati.
 Dvojnice, dve piščali.
 Dvopek, kruh prepečenec (Zwieback).
 Dvor; na dvor, ven; na dvoru, zunaj; s dvora, od zunaj.
 Dvorba, služba, strežba; dvoriti, služiti, streči; dvorski, oskrbnik.
 Dvouman (-mna, -mno), dvomljiv.
 Džaba*: džaba ti, na dar ti.
 Džamija*, turška cerkev.
 Džban, škaf, vedro.
 Džbun, grm.
 Džebana*, strelivo.
 Dželat*, krvnik, rabelj.
 Džep*, žep.
 Dževap*, odgovor.
 Dževerdan (dževerdar)*, damaščanska puška.
 Džigerica* crna, jetra; biela, pluča.
 Džilit*, palica za metanje.
 Džin*, velikan.

E

*Ećim**, v. *hećim*.
Eda, da.
*Efendija**, gospod (sodnik ali duhovnik).
Egav, kriv.
*Egbeta**, v. *hegbeta*.
Egede (mn. ž.), gosli; *egeduš*, godec.
*Ejvala**, dobro!
*Elčija**, poslanec.
*Ele**, v. *hele*.
Eno, glej!
*Esap**, v. *hesap*.
*Espap**, roba.
Eto (*evo*), glej!

F

*Fajda**, korist.
Fela, vrsta (sorta).
*Fenjer**, svetilnica.
*Ferman**, pismo turškega cesarja.
*Fes**, rdeča kapa.
Fijukati, žvižgati.
*Fildiš**, slonova kost.
*Fildžan**, skledica za kavo.
*Filj**, slon.
*Fisek**, naboj (patrona).
Fiškal, odvetnik (advokat).
*Fitilj**, zažigalnica, stenj.
Frkati (-čem), zavijati.
Ernjast (*frnjav*), zavihan (nos).
Frula, piščal.
Fučkati, žvižgati.
Fulati se, lesti, vlačiti se.
Furuna, peč.
Futavac (-vca), vdab.

G

Gaće, gate, hlače.
Gad, gnus, stud; *gadan* (-dna, -dno), gnusen, ostuden.
*Gadar**, sablja.
Gaditi se, studiti se.
Gadjati, meriti.
Gadljar, diplar; *gadljati*, diplati; *gadlje* (ž. mn.), diple (Dudelsack).

Gadljiv, izbirčen.
Gajba, tičnica, kurnik.
Gajdaš, *gajde*, v. *gadljar*, *gadlje*.
Gajiti, gojiti, rediti.
*Gajtan**, motvoz, vrveca.
Gakati (*gačem*), krokati.
Galeb, vodena ptica.
Galica, vitrijol.
Galija, velika ladja; *galijaš*, mornar na galiji.
Gamad (-i), golazen.
Gamizati (-izem) (*gamziti*), lesti.
Ganutljiv, ginljiv.
Gar, saje; *garav*, sajest.
Gargača (*gargaša*), greben; *gar-gašati*, grebenati, mikati.
Garište, pogorišče.
Garofan (*garofilje*), v. *karanfil*.
Garov, črn pes.
Gatalac (-taoca) (*gatar*), vedež, prorok; *gatati*, vedeževati, prorokovati.
Gatnja, povest.
Gatnjik, hlačni trak.
Gavan, bogatin.
Gavran, krokar.
Gazda, gospodar, domačin; *gazdarica*, gospodinja; *gazdinski*, gospodarski.
*Gazija**, junak (ki je kristjanu glavo odsekal).
Gdje, kde(r), kje(r); *gdjedje*, tu pa tam; *gdjegod*, kjerkoli; *gdjekoji*, nekteri; *gdješto*, kje kaj, nekaj.
Gegati se, leno hoditi; *gegavac* (-vca), kdor leno hodi, slepec; *gegavački jezik*, jezik slepcev.
Giban (-bna, -bno), poželjiv; *gibanica*, kolač, potica.
Gigalje (mn. ž.), hodulje (Stelzen).
Gingav, len, slab.
Gizda, lepotičje, lišp; *gizdati se*, lepotičiti se, lišpati se, napihovati se; *gizdav*, nalepotičen, nališpan, ošaben.
Gj, v. *dj*.
Gladilica, osla, brus.
Gladnjeti (*gladnim*), lačen postajati; *gladovati*, stradati.

Glasba, godba, muzika.
Glasnik (glasonoša), sel, posel, poslanec, poročnik, oznanjevalec.
Glava; *raditi o glavi*, po življenji streči; *doči glave*, ubiti; *glavom*, sam; *glavarina*, davek od glave (osebe); *glavčina*, pesto; *glavinjati* (glavurdati), opotekati se, omahovati; *glavit*, lep; *glaviti*, sklepati; *glavnica*, kapital; *glavnja*, klada, poleno.
Glib, blato.
Gljiva, goba.
Globa, denarna kazen; *globiti*, (globljevati), denarno kaznovati, tlačiti.
Gložiti se, piripirati se.
Gluha nedjelja (glušnica), tiha nedelja.
Gluma, igra (glediščna); *glumac* (-mca), igravec (glediščni); *glumište*, gledišče.
Glunta, puška.
Glup, neumen.
Gmaz, golazen.
Gmežditi, tlačiti.
Gmizati (gmizem), v. gamizati.
Gnjaviti, tlačiti.
Gnjecati, *gnječiti*, gnesti, tlačiti.
Gnjev, jeza, srd; *gnjevljiv*, nagle jeze, nagel.
Gnjurac, potapljavec.
God, *godj* (n. pr. što god, kađ godj), koli.
Godina, leto, vreme, dež; *godišnji*, letni; *godišnjica*, obletnica; *godište*, leto, letni čas.
Godovnjak, praznovavec godu.
*Gojajli** (gojan, -jna -jno), rejen, debel; *gojiti*, rediti.
Golcat; *gol golcat*, čisto gol.
Golem, velik.
Golet (-i), gola gora, goljava, goličava; *golišav*, gol; *goloigra*, bahač, vetrenjak; *golomrazica*, suha zima; *golotinja*, golota; *golotrč*, golega trebuha.
Golubje (ed. sr.), golobje.
Golušav (goluždrav), gol.

Gombati (se), telo vaditi.
Gomila, kup; *gomilati*, kopiciti.
Gomolj, kepa, gruda.
Goncin, gonjač.
*Gondže**, roža v popku.
Gonetalica, uganka.
Gora; božjast
Gorak (-rka, -rko), grenek.
Goranin, hribovec.
Gorčica, grenčica; *gorčina*, grenkoba.
Gori, huji, hujši; *nije s gorega*, ne škodi.
Gorica; božjast
Gorivo, kurjava.
Gorjanik, hribovec; *goropad* (-i), divjanje; *goropadan* (-dna -dno), divji; *goropaditi se*, divjati; *gorostas*, velikan; *gorska bolest*, božjast; *gorštak*, hribovec.
Gosa (goso), gospod, gospodar; *gospodja* (gospoja), gospa; *Velika* (mala) *gospodja*, Velika (mala) maša; *gospoštija*, graščina.
Gostba, pojedina; *gošća*, gostinja.
Gotovo, skoro.
Govedarka, pastirica
Govno, blato (drek); *govnovač*, govnač
Govordžija, zgovornež, jezičnež.
Grab (grabar, -bra), gaber.
Grabancijaš (djak), dijak v vražjej ali vilinskej službi.
Grabež, plen, rop
Grād, toča; *gradobitina*, škoda po toči.
Grād, mesto; *gradina*, ograja, vrt; *graditi*, delati, zidati; *g. se*, delati se; *gradivo* (gradja), snov za delanje, zidanje; *gradjanin*, meščan, državljan; *gradjevina*, zidanje, poslopje; *gradnja*, zidanje.
Grah, fažol.
Graja, vpitje, ropot.
Graknuti, *graktati* (-kćem), (za) krotati, (za)vpiti.
Gramziti, kopneti.
Grana, veja.

Granica, meja; *graničar*, stanovavec (vojaške) granice; *graničiti*, mejiti.
Granuti, iziti (o solncu).
Grašak (-ška), grah; *graška*, zrno graha, fažola.
Grcati, gaziti.
Grč, krč.
Grdan (-dna, -dno), grd, strašen, sramoten; *grdi* o, grdoba, groza; *grdinja*, grdoba; *grđiti*, zmerjati, psovati; *grđnja*, sramota, pogrda; *grdosija*, groza.
Greb, grob.
Greda, hlod
Gredom, gredoč.
Greš, nezrelo (zaostalo) grozdje.
Grešlja (*grešljika*), neki denar (groš).
Grešpati, delati grešpe (nabore).
Grgoča, voda za grgranje.
Grgutati (-gučem), gruliti.
Grieška, pomota.
Grijati (-ijem), greti.
Grimiz, škrlat.
Grivna, obroček, zapestnica.
Grk. grenek.
Grkljan, goltanec.
Grknuti, greneti.
Grliti, objemati.
Grmļjavina, grmenje.
Groblje, pokopališče.
Gr'oce=grlce (grlo).
Grohnuti, spustiti se (o dežji, solzah).
Gromak (-mka, -mko), doneč, glasen; *gromoradan* (-dna, -dno), v. *gorostasan*; *gromotan* (-tna, -tno), v. *gromak*.
Grošičar, posrednik, mešetar.
Grozan (-zna, -zno) = *grozdan* (-dna, -dno), poln grozdja (vinograd).
Groznica, mrzlica.
Grstiti se, gnusiti se.
Gruda (*grudva*), gruča, kepa; *grudati se*, kupati se.
Grudi, prsi.
Gruhati, pokati, tolči; ružiti, luščiti; *gruhnuti*, počiti.

Grumen, gruča, kepa; *grumičak* (-čka), gručica, kepica.
Gruntovnica, zemljiščna knjiga.
Grunuti, v. *gruhnuti*.
Grustiti se, gnusiti, studiti se.
Grušati se, siriti, sesedati se; *gruševina*, sesedeno sladko mleko; *grušiti*, tolči, luščiti.
Gruvati, v. *gruhati*.
Gubati se, gobav postajati.
Guber, koc.
Gucati, goltati, požirati.
Gudalo (*gudilo*), lok; *gudjeti* (*gudim*), gosti; *gudnjava*, godba (gosel).
Gudura, jarek.
Gugutati (-gučem), gruliti.
Guja, kača.
Gukati (*gučem*), gruliti.
Guliti, ružiti.
Gumbača (*gumbašnica*), bucika (knoflica).
Gundjati (*gundrati*), godrnjati.
Gungula hrup, metez.
Gunj koc, suknja.
Gunja, kutina.
*Gurabija**, medena potica.
Gurati, suvati; *gurimice*, suvaje.
Gurav, grbav.
Guritati (*guričem*), kruliti.
*Gursuz**, v. *ugursuz*.
Gusar, (morski) razbojnik.
Guša, golžun, gržon, brahor (krof); *gušan*, gušav golob.
Guščak, gosinjak; *guščar*, gosar, gosji pastir; *gušči*, gosji.
Gušiti, daviti, dušiti.
Gušter, kuščar, martinček; mišica.
Gutļjaj, požirek.
Guvno, gumno.
Guzica, rit
Gužvati, mečkati, tlačiti.
Gviriti, oči upirati.
Gvozden, železen; *gvoždje*, železo.

III

*Haber**, glas; skrb.
Hadet, v. *adet*.

*Hadum** (*hadumac, -mca*), skopljeneec.

*Hadži** (*hadžija*), romar (kristjan, ki je bil v Jeruzalemu; Turek, ki je bil v Meki); *hadžiluk** romanje.

*Hair**, dobro; ne; *hairala**, kako, kaj?; *hairli**, srečno.

*Hajat**, izba (čumnata), klet.

Hajati (-jem), marati.

Hajde (*hajdemo, hajdete*), pojdi, pojdimo, pojdite! le!

Hajduk, razbojnik, ropar; *hajdukovati*, biti hajduk.

Hajka, gonja, ščuvanje; *hajkati*, goniti; *hajkač*, gonjač.

Hajoš, hlapec na ladji, lenuh.

Häk, dih.

*Häk**, pravica, plačilo; *doči komu haka glave*, ubiti koga.

*Hala**, v. *aždaha*.

Halabuka, ropot, vpitje.

*Halal**, blagoslov; *halaliti*, blagosloviti.

Halat, v. *alat*.

Haljine (mn. ž.), obleka.

*Halka**, (železen) obroč, trkalce; neka igra; *halkar*, kdor se halke igra.

*Halva**, neka sladka jed; *halvaluk*, dar za vino (Trinkgeld).

Ham, komat.

*Hamajlija**, zapis (Talisman).

Hambar, v. *ambar*.

Hametice, v. *ametice*.

*Han**, krčma; *handžija**, krčmar.

*Handžar**, velik nož.

*Hops**, zapor; *hapsiti*, zapirati.

*Har**, v. *ahar*.

*Harač**, glavni (osebni) davek; *haračlija**, pobirač harača.

*Harač** (-rča), trošek.

*Haram**, prokletstvo; *haramiti*, prokleti.

*Harambaša**, poglavar razbojnikov; *haramija**, razbojnik.

Haran (-rna, -rno), hvaležen.

*Harar**, vreča.

Harati, pleniti, pokončevati.

*Harčaliya**, velika puška.

Harčiti, trošiti.

Hartija, papir.

*Hasura**, štorja.

*Haša**, tajitev; *hašati*, tajiti.

*Hat**, v. *at*.

Hatar, kraj.

Hatarđizija, kdor dela po svojej volji (*hateru*); *hater**, volja.

*Havlija**, veliko belo zagrinjalo, s katerim se zagrinjajo neveste (*havli-mahrama*).

*Hazdija**, dolga obleka.

*Hazna**, blagajna; *haznadar*, blagajnik.

*Hazur**, gotov; *hazurala**, na noge!

*Hečim**, zdravnik.

*Hegbeta** (mn. sr.), bisage.

*Hele**, vendar.

Heljda, ajda.

Hero, Hercegovce.

Hero, na hero, na stran.

*Hesap**, račun; *hesapiti*, računati, misliti.

*Hesap**, v. *esap*.

*Hila**, prevara, goljufija.

Hiljada (grč.), tisoč.

Hiljav, brljav.

Himba, hinavstvo.

Hiniti (se), hliniti (se).

Hintov, kočija.

*Hir**, muha (v značaji).

*Hise** (-eta), del.

Hitac (-tca), strel; *hitan* (-tna, -tno), silen; *hitati*, loviti, prijemati; *metati*; *hiteti*; *hitimice*, metaje; *hitro*; *hititi*, prijeti; *vreči*; *hitrina*, spretnost.

Hladetina, žolica.

Hlapiti, hlastniti.

Hlepiti, hrepeneti.

Hljebar, pek; *hljebara*, krušna shramba.

Hmiljeti (-lim), lesti.

Hočak (-čka, -čko), rad, pripraven.

Hodnik, prehod, mostovž (Gang); *hodočašče*, božja pot; *hodulje*, die Stelzen.

*Hodža**, turški duhovnik.

Holi = hoćeš li?
Homut, komat; pest.
Hora, (pravi) čas; *horan* (-rna, -rno), pripraven.
Horjatín, horjatka, malopridnež, malopridnica.
Hotimice, nalašč.
Hrabar (-bra), mož.
Hrakati (hračem), hrkati, kašljati; *hračak* (-čka), hrakelj, pljunek.
Hramati (hramljem), šepati.
Hranjenik, rejenec.
Hrapav, hripav; *hrape* (mn. ž.), grbe, grče, robovi.
Hrbtenica (hrbtenjača), hrbtanec.
Hrdja itd., v. *rdja* itd.
Hrek, deblo, panj.
Hriđ, skala.
Hrišćanin, kristjan, človek pravoslavne vere (a *kršćanin* je človek katoliške vere).
Hrli = vrlji; *hrliti*, hiteti.
Hrpa, kup.
Hrskavac (-vca), hrustavka; *hrskavica*, hrustanec; *hrskati*, hrustati.
*Hrsuz**, tat.
Hrušt, hrošč.
Hrvati se, v. *rvati se*.
Hučati, bučati, šumeti.
Huđiti, v. *uđiti*.
Hujati (-jim), bučati, šumeti.
Huka, šum, vpitje; *hukati* (hučem), vpiti, šumeti.
Hula, graja; *huliti*, grajati, skruniti; *hulja*, malopridnež.
Hunjavica, nahod.
Huškatí, dražiti.
Hvališa, bahač.
Hvastati se, bahati se.
Hvat, seženj; *hvatati* (hvatiti), loviti, prijemati.
Hvoja, veja.

I

*Ibrík**, posoda.
*Ibrišim**, svilen konec.
Ići (*idem*), iti.

Rječnik hrvatsko-slovenski.

*Ićindija**, tretja molitev Muhamedancev.
Igalo, breg.
Igda (*i kada*), le kdaj; *igdje* (*i gdje*), le kde.
Igrati, plesati.
Iguman, poglavar (gardijan) pravoslavnega samostana.
Ikakav (*i kakav*, -kva, kvo), le kakšen; *ikako* (*i kako*), le kako.
Ikona, sveta podoba.
Ili, ali.
Ilijnštak, komur je patron sv. Elija (*Ilija*).
*Iman**, vera.
Imanje (*imaće*), posestvo; *imatan* (*imašan*) (-tna, -tno), bogat; (*imati se*, roditi se).
Ime; *krstno ime*, god; *imenđan*, god; *imenjak*, človek istega imena.
Imetak (*imutak*) (-tka), *imovina*, *imuće*, blago, premoženje; *imućan* (-ćna, -ćno), premožen.
Inaće, drugače.
Inađ, prepír; *inađiti se*, prepírati se.
*Inat**, kljubovanje; *za inat*, kljubu, navzlic; *inatiti se*, prepírati se.
*Indat**, pomoć.
*Indi**, tedaj.
Ini, drugi; *na ino mu se ne može*, drugače on ne more; *inoća*, priležnica; *inokosan* (-sna, -sno), sam; *inostran*, tuj.
Inje, ivje, mraz.
Iole, samo nekaj.
Ipak, vendar.
*Ise** (-eta), v. *hise*.
Iskren, odkritosrčen; *iskrunji*, bližnji
*Istifan**, žensko pokrivalo.
Istina, resnica.
Istom, samo, še le: *istosmjeran* (-rna, -rno), vštíčen, paralelen; *istovetan* (-tna, -tno), ravno isti.

Išta (i što), le kaj; *itko* (i tko), le kdo.
Iva, vrba.
Ivanj dan, kres; *Ivanjsko cvieće*, rumena lakota (mračnica).
Iver, treska.
Iza, izza, za.
Izaći (izadjem), iziti.
Izam (izma), mera.
Izbaviti, rešiti.
Izbečiti (oči), vpreti.
Izbijati, izvirati, iztekati.
Izbivati, izostajati.
Izbor, volitev; *izbornik*, volivec.
Izbuljiti (izbućiti) oči, debelo pogledati.
Izčašiti, izviti, izviniti.
Izčezavati (izčeznuti), izgibati, izginiti.
Izčiljeti (-lim), poiti, iziti.
Izdajica, izdajavec.
Izdašan (-šna, -šno), darežljiv, izdaten.
Izdovoljiti, zadovoljiti.
Izdrpati, raztrgati.
Izdvoriti, zaslužiti.
Izgređ, nered.
Izgrnuti (izgrtati, -ćem), izgrabiti; okopati, izrahljati.
Izhlapiti, izpuhteti.
Izhoditi, priskrbeti.
Izim, razun.
Izjadati, iztožiti.
Izjagnjiti, povreći (o ovc).
Izjaloviti se, splaviti, pokaziti se.
Izjelica, izješa, požeruh.
Izkaliti, ohladiti.
Izkap; *na izkap*, do dna; *izkapiti*, izprazniti (do zadnje kaplje).
Izkolačiti (oči), debelo pogledati.
Izkon, od izkona, od nekđaj.
Izkorieniti, izdreti, izpuliti (s kořenino).
Izkoziti, povreći (o kozi).
Izkreati, razgovoriti (ladjo); — se, stopiti z ladje.
Izkrćiti, izrvati, iztrebiti.
Izkriviti, zaviti, popačiti.
Izkup, zbor, shod; *izkupiti*, zbrati.

Izkusan (-sna, -sno), izkušen, izveden.
Izlandati, doseći z govorenjem; — se, nahoditi se, nagovoriti se.
Izlanuti se, zareći se.
Izlaz, *izlazak* (-zka), izhod; *izlaziti*, izhajati.
Izlika, izgovor.
Izlišan (-šna, -šno), prevečen, nepotreben.
Izložba, razstava.
Izluditi, prevariti, ukaniti, ogoljufati.
Izlukaviti, prevariti, ukaniti, ogoljufati; *izvabiti*; — se, zvit postati.
Izmaciti, povreći (o mački).
Izmagao (*ide kiša*), prši (kakor iz megle); *izmaglica*, dež iz megle.
Izmahnuti, zamahniti; — se, izpasti.
Izmak, kraj, konec.
Izmašiv, izpadljiv.
*Izmećar**, sluga; *izmet**, služba.
Izmetati (-mećem) puške, sprozevati; *izmetnuti*, sprožiti.
Izmjence (*naizmjence*), menjaje se, vrsté se.
Iznaimati, *iznajmiti*, v najem dajati, dati.
Iznašasće, iznajdba.
Iznebuha, nenadano, hipoma, na nagloma.
Iznemoći (-mognem), oslabeti.
Izneverjiti (*koga*), izdati, nezvest postati.
Iznikao (-kli), izrastek.
Iznimati, izjemati; *iznimka*, izjema; *izniman* (-mna, -mno), izjemen.
Izobićajiti se, iz navade ali v navado priti.
Izopaciti, pokvariti.
Izor, kar se dá žita za posodo volov pri oranji.
Izpaliti (*pušku*), sprožiti.
Izpaštati (*se*), do kraja postiti (*se*).
Izpek, kar se dá žganja za posodo kotla.

Izpičutura, pijanec.
Izpirača, cunja za izpiranje.
Izpižmiti se (*na koga*), začeti (*koga*) sovražiti.
Izplata, plačilo.
Izplaziti, pomoliti (jezik).
Izpodmukla, potuhnjeno.
Izpolac (*-lca*), korec.
Izporediti, primeriti.
Izposlovati, opraviti.
Izpostnik, kdor moli in se posti.
Izprasiti, oprasiti se.
Izprašiti, očistiti od prahu.
Izprava, poprava, pismo, listina; *izpravan* (*-vna, -vno*), pravi, veljaven; *izpraviti*, popraviti, poravnati.
Izprazan (*-zna, -zno*), prazen, ničemuren.
Izpreko, z one strani.
Izpričati, povedati; *opravičiti*; *izprika*, opravičenje.
Izpričati, križem privezati; *izpričiti*, prisloniti, postaviti; *izprieka*, od strani.
Izprskati, razleteti, razbiti se.
Izprva (*izprvice*), od početka.
Izpupčiti, izbočiti.
Izraditi (*izradjivati*), izdelati (izdelovati).
Izrastao (*-tli*), izrastek.
Izravan (*-vna, -vno*), raven, neposreden.
Izrebar (*izrebra*), od strani.
Izrediti, po redu (po vrsti) kaj postaviti, narediti; *izredjati*, izvrstiti; *izredom*, po redu, zaporedoma, za vrstjo.
Izreka, izrek, stavek.
Izricati (*-čem*), izrekat, izgovarjati; *izrično*, izričkom, z besedo, naravnost.
Izrod, spaka, izpridek; *izroditi se*, izpriditi se, popačiti se.
Izrok, razglas, poklic.
Izručke, lučaje.
Izsievci (*izsjevaka*), moka, ki se drugi krat seje.

Izsmievati (*izsmjehivati*), zasmehovati.
Izšteniti, vreči (o kuzli).
Izštetiti, poškodovati; kilavega narediti; pogubiti.
Iztači (*iztaknuti*), poudariti; — *se*, izkazati se, ponuditi se.
Iztaščati, iztanjšati, izmanjšati (*se*).
Iztekár, na novo, zopet.
Izteliti, oteliti se.
Izticati, (*-čem*), poudarjati; — *se*, izkazovati se, ponujati se.
Iztiha, po tihem, po časi.
Iztok, vzhod.
Iztraga, preiskava, pogin; *iztražiti*, preiskati, zatreti.
Iztrcati, oguliti, iztrošiti.
Iztresine (*mn. ž.*), kar se na zadnje iztrese; zadnji sneg.
Iztruhiliti (*iztruhnuti*), iztrohneti.
Iztrusiti, izprazniti.
Izturati (*izturiti*), izrivati (izriniti), izmetati (izvreči), sproževati (sprožiti).
Izust, na *izust*, na pamet, iz glave.
Izuzam, izvzveši.
Izvadak (*-dka*), izvzetek, posnetek; *izpisek*; *izvaditi*, izvzeti, posneti, izpisati.
Izvadjati, izpeljevati.
Izvan(a), zunaj; *izvanji*, zunanji.
Izvesti (*-vèdem*), izpeljati (izvoditi).
Izvesti (*vèzem*), izpeljati (izvoziti).
Izvésti (*vèzem*), izplesti (austicken).
Izviestiti, poročiti.
Izvijati (*-jam*), izmišljati, izžemat; — (*-jem*), izvejati.
Izvinjavati (*izvinuti*) (*se*), *opravičevati* (*opravičiti*) (*se*).
Izvirivati, lukati.
Izvjestan (*-tna, -tno*), gotov, stalen.
Izvjéše (*izvjéštaj*), poročilo; *izvjéšivati*, poročevati.
Izvjéstiti se, izuriti se.
Izvjetriti, izkaditi se.

Izvlastiti, razvlastiti, razsvojiti (ekspropriirati).
Izvojevati (izvojestiti), priboriti.
Izvoljevati, izbirati; *izvoljeti* (-lim), ljubiti se, račiti se.
Izvracati (izvratiti), prevracati (prevrniti).
Izvrština, izvrsnost.
Izvtati (-čem), prevracati.
Izždriebiti, ožrebiti se.
Iždenuti, izgnati.

J

*Jabana**, tujina; *jabanac* (-nca), tujec.
Jablan, jagned.
Jabuka; dar; prednji vrh sedla; *jabukovača*, jabolčnik.
*Jacića**, peta molitev Turkov.
Jačati, krepčati se; — se, metati se; *jačina*, moč.
Jačmen, (*jačmičak*, -čka), ječmen (v očesu).
Jad, nesreča; *jadan* (-dna, -dno), nesrečen; *jadati* (*jaditi*), tožiti, togovati; *jadnik*, nesrečnik.
Jaglac, trobentica.
*Jagluk**, robec.
*Jagma**, trganje; *jagmiti se*, trgati se (za kaj).
Jagnjad, jagnjeta; *jagnjeći*, jagnječji; *jagnjiti*, vreći, storiti (o ovcu).
Jagodice, lica; *jagodnjak*, mesto kder jagode rastejo.
*Jagrz**, bel lisast konj.
Jahaći (konj), za jahanje.
*Jajja**, pešec.
Jako, do jako, do sedaj; *jakošnji*, sedanjji.
*Jakrep**, skorpion.
Jal, zavist, nevoščljivost; *jalan* (-lna -lno), zaviden, nevoščljiv.
Jalakati, klicati: *jala(h)!* (o Alah!)
*Jalija**, breg.
Jalov, nerodovitven; *jaloviti*, rezati, skopiti, jemati plod (sad).
Jamac, v. *jemac*; *jamačno*, gotovo.

*Jamak**, namestnik zastavnikov.
*Jandal**, na strani, na stran.
Janjac (-njca), (*janje*), jagnje; *janj-*, v. *jagnj-*.
Jaoknuti, zaklicati: *jao!*
Japa (*japica*), oče.
Japad (ž.), senčnato mesto.
Japiti, odprt biti.
*Japundže** (-eta), plašč.
Jarac (-rca), kozel; *jarad*, kozli in koze.
*Jaran** (*jaranik*), prijatelj; *jaranica*, prijateljica; *jaraniti* (se), ljubiti se.
Jarčevina, kozlovina; *jarčji*, kozlovski; *jare* (-eta), kozle; *jarčji* = *jarčji*; *jarenica* (*jarina*), volna od jagnjet; *jarentina*, kozlovina, kozlovska koža; *jarica*, mlada koza.
Jarica, jara pšenica; *jarik*, jari ječmen, lan; *jarina*, jari pridelek; *jariti* kuriti; — se, goriti, togotiti se; *jarko* (sunce), svetlo (in toplo); *jarost*, togota, jeza.
*Jaruga**, jarek, struga.
*Jasak** (-ska), prepoved.
Jasika, trepetljika, jesika.
Jaspra, (turški) denar.
*Jastuk**, podzglavje.
Jašikovati, v. *ašikovati*.
Jašprišt, Erzpriester (Archidia-kon).
Jašterica, mozolj na jeziku.
Jatagan, velik nož.
Jatak, skrivač (tatú).
Jatomice, v jatih (krdelih).
Jaruk, jok; *javkati* (-čem), jokati.
Javiti, oglasiti; (ovce) gnati.
Jaz, jez.
Jazavac (-vca), jazbec.
*Jazidžija**, pisar; *jazija**, pismo, pisanje.
Jaziti, jeziti (vodo).
*Jazuk** škoda!
Ječam (-čma), ječmen.
Ječan (-čna, -čno), v. *jestan*.
Ječerma, v. *dječerma*.

Ječmen, ječmenov; *ječmenica*, ječmenov kruh; *ječmičak*, v. *jačmen*.

Jed, žolč, strup, jeza.

Jeda, da(li).

Jedak (-dka, -dko), (*jedan*, -dna -dno), jezen, (strupen).

Jedanak, takoj, precej; *jedared* (= *jedan red*), enkrat.

Jedar (-dra -dro), jedrnat.

*Jedek**, vrv; paradni konj; priprava.

Jedineat (*jediti*), edin; *jedinče* (*eta*), edini otrok.

Jediti, jeziti; *jedljiv*, nagel.

Jedjupak (-pka), (Egipčan), cigan; *jedjupka*, ciganka.

Jednak, takoj, precej; *jednako*, vedno; *jednoč* (*jednom*), enkrat; *jednogodišnjici*, rojeni enega leta; *jednogrlice*, enoglasno; *jednolik*, enega (istega) obličja; *jednomjesečiči*, bratje in sestre rojene enega (istega) meseca; *jednostavan* (-vna, -vno), iz enega kosa; *jednoditi*, enkrat na dan jesti.

Jednjak, goltanec.

Jedovit, strupen.

Jedrati, jedrnat postajati.

Jedrenjača, ladja na jadra; *jedriti*, jadрати; *jedro*, jadro.

Jedva, komaj; *j. jedvice*, komaj komaj; *j. na jedvine jade*, z velikim trudom, na zadnje vendar.

Jeftin, v. *jevtin*.

*Jeglen** (*jeglendže*), razgovor; *jeglenisati* (-išem), razgovarjati se.

Jeina, sova.

Jeknuti, zaječati, razleči se; *jeknati* (-kčem), razlegati se.

Jelašje, jelševje.

Jelik, jelovje.

Jelo, jed.

Jemati, brati.

Jemac (-mca), porok; *jemčiti*, za poroka jemati; *pripenjati*; *jemčiti se*, biti porok.

*Jendja** (*jendjibula*), družica, tovarišica.

Jer(e), ker.

Jergovan, španski bezeg, lipovka.

Jesenas, te jeseni.

Jestan (-tna, -tno), trdilen.

Jestiva, jedi; *jestvina*, jed.

Jetra, tako se imenujejo žene dveh bratov.

Jevtin cenò, po ceni.

*Jezan**, turška molitev.

Jezgra (*jezgarica*), jedro; *jezgrovit*, jedrnat.

Ježnja, groza.

Ježovan (*Ježovit*), Jezuit.

Jogunast, svojeglav; *jogunica*, svojeglavec (-vka); *jogunluk**, svoja glava (svojeglavnost).

Joha, jelša.

*Jok**, ne.

Joldaš, drug, tovariš.

Jomuža, sirovo mleko.

*Jorgan**, odeja.

Jergovan, v. *jergovan*.

Još, še.

Jošik, *jošje*, jelševje.

Jošte(r), v. *još*.

Jova, jelša (v. *joha*).

Jovaniti, prositi koga v imenu sv. Janeza; *Jovanjštak*, komur je sv. Janez patron.

Juč(e)r, včeraj.

Junad, teleta ali telice; *june* (-eta), tele ali telica.

Junoš, mladenič.

Jur, užè.

*Juriš**; naskok; *jurišati*, naskakovati.

Juriti, hiteti.

Jutrenja (*jutrenje*), jutrnja služba božja; *jutros*, denes zjutraj, davi.

IK

Ka = k.

Kabanica, plašč.

Kabast, širok (velik).

Kaca, kadca, kad(-i).

Kaciga, šlem, čelada.

Kackati, kapeti.
Kačar, sodar.
Kaćipera, žena ktera sa rada le-
 potiči, gizdavka.
Kad(a), kedaj, kedar.
Kadar (-dra, -dro), sposoben.
Kadifa, v. *kadiva*.
*Kadija**, sodnik.
Kadikad, včasi
*Kadiluk**, sodnijski okraj; *ka-*
dinac (-nca), sodnijski sluga.
Kadiva, žamet.
Kadkad (*kadžto*), včasi; *kadli*,
 ali takrat.
*Kaduna**, gospa.
*Kail**, zadovoljen, pripraven.
*Kaiš**, *kajasa**, remen.
Kajati (-jem), maščevati; *kajati*
 se, kesati se.
*Kajda**, nota.
*Kajgana**, jed od jajec.
*Kajmak**, smetana.
*Kajsija**, marelica.
Kakav (-va, -vo), (*kakov*), kakšen;
kakvoča, kakovost.
Kal, blato.
Kalaburnja, zmešnjava.
*Kalaj**, kositer.
*Kalam**, cep, cepič; *kalamiti*,
 cepiti.
*Kalauz**, vodnik; mešetar; *ka-*
lauziti, voditi, pot kazati.
*Kalčine**, velike nogavice.
*Kaldrma**, tlak, kamenita tla.
Kalež, kelih.
Kalfa, pomočnik.
Kaljati, blatiti; *kaljav*, blaten,
 umazan.
Kaljuža (*kaljuga*), mlaka.
Kaloper, meta.
Kalotine, suho sadje (krhlji).
*Kalpak**, kosmata kapa.
Kaludjer, redovnik.
Kalup, torilo (model); kopito.
*Kamata**, obresti; *kamatnik*,
 oderuh
Kamenica, ostriga; *kamenjak*,
 kraj poln kamenja.
*Kamiš**, cev od pipe.
Kamo li, kam pa, nikar uže.

Kandilo, svetilnica.
Kandža, krempelj.
*Kandžija**, bič; *kandžijati*, bi-
 čati.
Kaniti (se), namenjati (se).
Kanje (mn. ž.), trepalnice.
Kano, v. *kao*.
Kanta, vrč (kangla).
*Kantar**, tehtnica, vaga.
Kao, kakor.
Kap (ž.), kaplja; mrtvoud.
Kapak (-pka), pokrov; zatvor-
 nice (žaluzije); trepalnica.
Kapara, ara.
Kapetan, stotnik.
*Kapidžija**, vratar; *kapija**, vrata.
Kaput, suknja.
*Kara**, črn.
Karablje (mn. ž.), pastirska piščal.
Karanfil, klinček (nagelj).
Karati, zmerjati.
*Karaula**, stražarnica (Wacht-
 thurm).
Karika, obroč, člen (verige).
Karišik, zmes.
Kas, dir.
*Kasapin**, mesar.
Kasati, dirjati.
*Kašika**, žlica.
Kaštiga, kazen.
*Kat**, nadstropje; vrsta.
*Katana**, konjik.
*Katarka**, jambor.
*Kavez**, kletka, tičnica.
*Kavg**, prepir.
Kazalište, gledišče; kazaljka,
 kazavec (na uri).
Kazan, žganjarski kotel.
Kazati, reči.
Kaža, vest, glas.
Kebati, prežati, zalezovati, čakati.
Kec, as (v kvartah).
Kecelja, predpasnik.
Kečka, čop, kita.
Kefa, krtača
Kelj, lim; *keljiti*, limati.
Kelj, ohrovt.
Ker, slednik (pes).
Kerep, več zvezanih ladij za pre-
 važanje.

*Kesa** mošnja.
*Kesedžija**, razbojnik.
Kesiti (zube), kazati (zobe), re-
 žati.
Kicoš, gizdavec.
Kičma, hrbet.
Kičmenica (kičmenjača), hrbtanec.
Kidati, trgati.
Kidisati (-dišem), življenje jemati.
Kijača (kijak), kij, cepec.
Kika, kita.
Kinjiti, nadlegovati.
Kirija, tovor; *kiridžija**, voznik.
Kiša, dež; *kišobran*, dežnik.
Kita, šopek: *kita i svatovi* = ki-
 čeni svatovi; *kitan (-tna, -tno)*,
 olupšan; *kititi*, lepšati; *kitnast*,
 košat; *kitničarka*, modistka.
Kivan (-vna, -vno), sovražen.
Kladenac (-nca), studenec.
Kladiti se, staviti.
Klamitati (-ičem), majati (se).
Klanica, klalna žival.
Klapa, dozdevek; *klapiti se*, do-
 zdevati se.
Klasti (kladem), položiti.
Klaštriti, klesuti.
Klecalo, klečalo; *klecati*, šibiti se.
Klepalo, deska, po kateri se tolče.
 namesto zvona; *kleпка*, kravji
 zvonec.
Klesati (-šem), tesati (kamen).
Kleveta, obrekovanje, ogovarjanje.
Kliktati (-kčem), vriskati.
Klimati, majati.
Klinčac, klinček (nagelj); *klin-
 čanica*, obešalo.
Klip, strok, storž; poleno, cepec;
klipan, rogovilež, cepec.
Klisura, skala.
Klizati se, drseti, drsati se; *kli-
 zak (-zka, -zko)*, spolzek.
Kljast (kljakav), pohabljen, po-
 kvečen.
Kljucati, kljuvati, kavšati.
Ključanica, zapah.
Ključati, vreti, kipeti.
Kljukati, pitati (n. pr. gos).
Kljusa, past.

Kloniti se, ugibati se.
Klonja, kletka (od buče).
Klonuti, spustiti se, pasti, osla-
 beti, omedleti.
Kmet, vaški sodnik; tlačan
Knjiga, pismo, list; *knjigonoša*,
 pismonosec; *književnik*, pi-
 satelj.
Kob (kobi), srečanje; osoda.
Kobac (-bca), kragulj.
Kobača, kurnik.
Koban (-bna, -bno), osoden; *ko-
 biti (koga)*, slutiti pogin; sre-
 čevati.
Kocka, der Würfel.
Kočiti se, trditi se, trd biti.
Kod, pri.
Koje-koje, deloma; *kojekako*,
 kakor koli; *koješta*, kar koli,
 marsikaj itd.
Koka, kokoš; *kokot*, petelin.
Kokoška, klobko.
Kola (mn. sr.), voz.
Kolajna, svetinja, medalija.
*Kolan**, podproga (Satteltgurt).
Kolast, okroglo pisan.
Kolati, obtekati.
Kolebati se, majati se.
Koli, kako, koliko.
Koliba, kočča.
Kolica (mn. sr.), voziček.
Kolievka, zibel, zibka.
Kolje, čas.
Kolo, neki ples; *kolovodja*, prvi
 plesavec, prvak.
Kolomija, kolotek, kolotečina.
Kolotur, kolesce, škripec.
Kolovoz, veliki srpan.
Koludrica, redovnica, nuna.
Kolut, okrogla plošča, obroč.
Komač, kos.
Komati, rivati.
Komešati se, gibati se.
Komina, tropine.
Komiti (komušati), ličkati, luš-
 čiti (koruzo); *komušina*, ličje.
*Komšija**, sosed.
Konačiti, prenočevati; *konak**,
 dvor, prenočišče; dan pota.

Kondir, kozarec, kupa.
Konjušar, konjar; *konjušnica*,
 konjski hlev.
Konoba, klet; *konobar*, natakar.
Konop, vrv.
Kopanja, lesena skleda.
Kopča, zapenec, zapona.
Kopile (-*eta*), nezakonski otrok.
Kopljača, zastavišče; *kopljanik*,
 suličar; *koplje*, sulica.
Kopnja, okopavanje.
Koprena, zagrinjalo.
Kora, skorja.
Korabalj (-*blja*), ladja.
Korba, graja.
Kordun, kordon, mejna straža.
Kore (*korice*) (*mn. ž.*), nožnica,
 rog, vez.
Koriti, grajati.
Korizma, post (štiridesetdanski).
Korman, krmilo; *kormaniti*, kr-
 miti, ravnati (ladjo); *kormanoš*,
 krmilar.
Kornjača, želva.
Korota, žalost (za mrtvim).
Korov, plevel.
Kos (-*a*, -*o*), naklonjen, poprečen,
 kriv; *kosina*, strmina.
Kosa, lasje.
Kosnuti (*se*), dotekniti (*se*), za-
 deti, geniti.
Kostriešiti (*kostrušiti se*, ščetiniti,
 ježiti se; *kostriet* (-*i*), kozja
 dlaka.
Kostur, okostnica.
Košnica, panj.
Košunjav, trd.
Košturnica, kostnica (hiša za
 kosti).
Košulja, srajca.
Kot, zarod, zalega.
Kotac (-*tca*), hlev.
Kotač, kolo.
Kotar, okraj.
Kotarica, košara.
Kotiti (*se*), imeti (mlade), plo-
 diti se.
Kotlokrp, kotličkar.
Kotrig, člen.
Kotrljati, valiti.

Kotur, okrogla plošča, obroč;
koturati, valiti.
Kotva, maček, sidro.
Kovča, zapenec, zapona.
Kovčeg, zaboj, skrinja.
Kovčest, kodrast; *kovčiti*, ko-
 drati.
Kovrtáč, kolesce (s katerim se
 testo reže).
Kovrtanj (-*tnja*), zavoj.
Koža; usnje.
Krabulja, maškara.
Kradja, tatvina; *kradom*, skrivaj.
Krajina, meja; (vojaška) granica,
 vojska; *krajiniti*, vojskovati;
krajiški, kar pripada krajini;
krajišnik, človek iz krajine.
Krak, noga.
Kraljež, vretence (das Wirbel-
 bein).
Krap, karp.
Krastavac (-*vca*), kumara.
Krasuljak (-*ljka*), marjetica.
Kratelj, kolera.
Kravljača, golida, kablica.
Krčati, nakladati.
Krčati, tretji (orehe).
Krčag, vrč.
Krčati (-*čim*), hrumeti, rohneti.
Krčevina, laz; *krčiti*, rvati, tre-
 biti.
Krd (*krdo*), čreda.
*Kreč**, apno; *krečiti*, beliti.
Kreka, regljanje (žab).
Kreljut, perot.
Krenuti, geniti, dvigniti; oditi.
Krepost, moč, čednost.
Kresiti se, iskriti se, bleščati.
Kreševo, boj.
Kreštalica, šoja; *kreštati* (-*im*),
 vpiti, kričati.
Kretati (-*čem*), gibati, vzdigovati;
 odhajati.
Krevet, postelja.
Krezub, škrbast.
Kridimice, skrivaj.
Krijumčariti, skrivaj prodajati.
Krilo, perot.
Krin, lilija.
Krinka, larva.

Kriocce = krilce (v. *krilo*).
Kriomice, *krišom*, skrivaj; *kri-omčar*, tihotapec.
Kriva, kriva sablja; *krivati*, nagibati se; *krivda*, krivica; *kriviti se*, mukati, kremžiti se; *krivudati*, viti se, zahajati (s pravega pota).
Križka, odrezan kos.
Krkacl, lop!
Krkača; *nositi diete na krkače*, oprtiv (štoporamo) nositi otroka.
Krkljati, šumeti, vreti.
Krknuti, ziniti.
Krletka, kletka.
Krma, krmilo.
Krmača, prasica; *krmak* (-mka), prašič; *krme* (-eta), prase; *krmeči*, svinjski; *krmetina*, svinina.
Krmelj (*i*), krmeželj.
Krnj, odlomljen; *krnjaga*, odlomek, črepina; *krnjiti*, lomiti, drobiti.
Kročiti, stopiti.
Krosna, statve.
Krošnja, vrh, koš (drevesa).
Krov, streha.
Kroz, skozi.
Krpa, zaplata, cunj; *krpež*, zaplate.
Krst, križ; *krstaš*, križavec (tolar, orel), zastava s križem; *krstat*, s križem; *krstno ime*, god.
Krš, skala; *kršan* (-šna, -šno), skalnat, močan, dober; *kršiti*, lomiti; *kršljav*, zaostal, slab.
Krtica, krt; *krtičnjak*, krtina.
Krupa, babje pšeno.
Krupan (-pna, -pno), debel.
Krušiti, drobiti.
Krut, debel, trd.
Krv, kri; *krvarina*, krvnina; *krvnik*, ubijavec, rabelj.
Krzmati, obotavljati se.
Krželjav, v. *kršljav*.
*Kubura**, samokres.
Kubura, revščina; *kuburiti*, stradati.

Kucati, biti, trkati; *kucnuti*, udariti, trkniti.
Kučine (mn. ž.), otre.
Kučka, psica, kuzla.
Kuča, hiša; *kući*, domov; *koč kuće*, doma; *kućanik*, gospodar; *kućerica*, koča; *kućevni*, hišni; *kućiti*, gospodariti.
Kuditi, grajati.
Kuglana, keglišče.
Kuhača, kuhalnica.
Kuja, psica, kuzla.
*Kujundžija**, zlatar.
Kuka, kljuka, rovnica (kramp).
Kukac (-kca), žužek.
Kukati, tožiti, jokati; *kukavac*, (-vca), revež; *kukavan* (-vna, -vno), reven.
Kukinja, trnulja, oparnica.
Kukma, čop.
Kuknjava, stok.
Kukuljica, mešiček, zapredek.
*Kula**, turen.
*Kulaš**, konj mišje farbe, mišec.
Kuljati, sukljati.
Kuljen, nadelani želodec.
*Kuluk**, tlaka.
Kum, boter; *kumče* (-eta), krščenec.
Kumir, malik.
Kumiti, za botra prositi, prositi.
Kunadra, kosem, mačica.
Kunatoriti, stradati.
Kundak, oglavje, pleče (na puški).
Kunjati, dremati; bolehati.
Kupina, robida.
Küpiti, zbirati.
Kupke (mn. ž.), toplice.
Kupnja, kup; *kupovina*, kar se kupi; *kupovni*, kupljen.
Kupus, zelje.
Kurban, klalni dar (pri Turkih).
Kurjak, volk.
Kurvić, kurbin sin; junak.
Kus, odrezan.
Kusa, psica, kuzla.
Kusalj, konj z odrezanim repom.
Kusalo, prednji del žlice.
Kusasti, odrezan.
Kusati, jesti.

Kusiti, rep odrezati; *kusov*, pes z odrezanim repom.
Kustura, pipec.
Kusulja, krava z odrezanim repom.
Kušljati, kuštrati, mešati.
Kutao (-tla), korec.
*Kutijsa**, škatla.
Kutnji, (= *kučni*), hišni.
Kvačiti, spenjati.
Kvaka, kljuka.
Kvasiti, močiti.
Kvocati, kvokati, klokati; *kvočka*, kokla.
Kvrčati (-čim), gosti, presti, renčati.
Kvrga, grča.

L

Labrnja, ustnica, šoba.
Lačati se, (lotiti se), prijemati se.
Lačman, lieutenant.
Ladanje, dežela, vas.
Ladica, skrinjica, miznica.
Lagan, lahek.
Lagav (-gva), sod.
Lagodan (-dna, -dno), miren, prijeten.
*Lagum**, podkop.
Lahor, sapica.
Lajno, blato.
Lak, lahek.
Lakrdija, burka.
Lale (sr.)*, tulipan.
Laloka, čeljust.
Lanac (-nca), veriga; ral.
Landati, pohajkovati; blebetati.
Lane (-eta), srnica.
Lanuti, zalajati.
Lánuti, odleči.
Lapavica, dež in sneg.
Lasan (-sna -sno), lahek.
Lasica, podlasica.
Laskati, prilizovati se.
Last, lehkost.
Lasta (= lastavica).
Laštiti, likati.
Latak (-tka), tvarina, snov.
Lavež, lajanje.

Lazila (mn. sr.), oder.
Laznuti, lizniti.
Lažica, žličica.
Lebditi, zibati se, viseti.
Lecati se, plašiti se.
Lecav, pegav; *leče (sr.)*, pega.
Ledac (-dca), kristal.
Ledenica, ledena sveča.
Leđja (sr. mn.), hrbet.
*Ledjen**, umivalnica.
Leglo, zalega.
Lele, joj!; *lelek*, stok; *lelekati (-čem)*, stokati.
Lelijati se, zibati se.
Lem, lep, lepilo.
*Lenger**, maček, sidro.
Lepak (-pka), tičji lim.
Lepetati (-ečem), mahati (s perotmi).
*Lepeza**, vetrnica, mahalnica (Fächer).
Lepršati (se), mahati (s perotmi).
Leptir (lepír), metulj.
Lešina, mrhovina; mrtvo telo.
Letnjak, motovilo.
Leto, žrelo, okence.
Leturgija (leturdjija), maša (pravoslavnih).
Letva, prekla (lata).
Leventovati postopati.
Ležaje (sr.), ležišče; *ležak*, lenuh.
Líbati, majati se.
Lice; *licem*, ravno; *licemjer*, hi-navec.
Ličba, dražba.
Ličina, vrv.
Ličinka, črv.
Ličiti, oglaševati.
Lieha, greda.
Liemati, tolči.
Liep, omet.
Lier, lilija.
Lies, rakev, skrinja (mrtvaška), truga.
Lievak (-vka), lij, liják; *lievati*, liti.
Lího, neravno.
Lihvar, odrtnik.
Lija, lisica; *lijati*, delati kakor lisica.

Ljavica, driska.
Likovodja, pevovodja.
Lim, pleh; *limar*, klepar.
Lipanj (-*pnja*), rožnik, junij.
Lipik, lipov gozd.
Lipsati (-*pšem*), crkniti.
Lis, lisjak; *lisice* (mn. ž.), železje za roke; *lisičiti*, lizati se.
List, meča.
Listom; *svi listom*, vsi skupaj.
Listopad, vinotok (oktober).
Lišce, obrazek.
Lišiti, opliniti.
Litati, drisko imeti.
Litica (*lit*), skala, rob.
Litija, procesija.
Ljaga, madež.
Ljekarije (ž. mn.), zdravila.
Lješina, v. *lešina*.
Ljevaka, levica.
Ljosnuti, pasti.
Ljubav, ljubezen; *ljubazan* (-*zna*, -*zno*), ljubezniv.
Ljubica, vijolica; *ljubičast*, vijoličast.
Ljudina (*ljudeskara*), velik človek.
Ljuljati, zibati; *ljuljaška*, gugalnica.
Ljut, hud, srdit; *ljutica*, gad; *ljutiti se*, srditi se.
Ljuven, ljubezenski.
Ločika, glavната salata.
Ločkov, vel.
Logor, tabor (Lager).
Logov, priprežen konj.
Lokati (*ločem*), srkati.
Lokot, žabica.
Lokva, mlaka.
Lola, dolgin; *lolati se*, klatiti se.
Lomača, grmada; *loman* (-*mna*, -*mno*), truden, skalnat.
*Londža**, terasa na strehi; posvetovanje.
Lopov, malopridnež.
Lopta, žoga.
Lopuh, repinec.
Loš, slab, nesrečen.
Lovka, past.
Loza, trta; rod.
Lozinka, gaslo.

Loža, ležišče.
Ložica, žlica.
Ložiti, kuriti.
Ložnica, spalnica.
Lubanja, črepina.
Lubarda, bomba; top.
Lubnica, vodena dinja.
Lubnjača, koča pokrita z lubom; *lubura*, posoda od luba.
Luckast, prismojen.
Luča, žarek.
Lučan (-*na*, -*no*), česnat.
Lučba, kemija.
Luče, mala *lutka*.
Lud, neumen, nor; *ludnica*, noriščnica; *ludorija*, neumnost; *ludovati*, noreti.
Luk, česen; čebula.
Luka, pristanišče.
Lukav, zvit.
Lukno, bira.
Lumbarda, v. *lubarda*.
Lunjati (*se*), s pobešeno glavo hoditi.
Lupati, razbijati.
Lupež, malopridnež, tat, razbojnik.
Lutati, potikati se.
Lutka, punčka.



Ma, ali, — koli.
Maca, mačka; *maciti se*, imeti mlade (o mački).
Mač, meč.
Mači = *maknuti*.
Mačjije (mn. ž.), čaranja.
Magarac (-*ra*), osel.
Maglušina, velika megla.
*Mahala**, del mesta.
Mahna, v. *mana*.
Mahnit, blazen, besen.
Mahnuti se, odreči se, pustiti.
Mahom, precej, takoj.
*Mahrana**, robec.
Mahuna, strok.
Maina, brezvetrje.
*Majdan**, rudnik.
Majde, gotovo.
Majka, mati.

*Majmun**, opica.
Majur, pristava.
Majušan (-šna, -šno), majhen.
Makac, pomik.
Makar, če ravno, (— koli).
Makljati, strgati.
Makovača, makova gibanica, poetica.
Malahan (-hna, -hno), majhen.
Malaksati (-šem), oslabeti.
Maličak, majhno.
Malj, kladivo.
Malje (mn. ž.), mah, prve dlake.
Malta, mitnica.
Mamac (-mca), vaba, nastava.
Mamuran (-rna, -rno), omoten (od pijanosti).
*Mamuza**, ostroga.
Mana, napaka.
Manastir, samostan.
*Mandal**, zapah.
*Mani**, zaviden, nevoščljiv.
Manisati (-išem), grajati.
Manjak (-njka), primanjkljaj.
Manuti se, v. *mahnuti se*.
Marama, v. *mahrma*.
Marše, živinče; *marva*, živina; *marveni* (*marvinski*), živinski.
Maslac, sirovo maslo; *maslina*, oljka.
Masnica, maroga (od udarca).
Mast, farba; *mastilo*, farba, tinta; *mastiti*, farbati.
Mašiti se, prijeti (se).
Mašta, domišljija; *maštanije*, sleparija.
Maštrafa, kozarec z ročo.
Mator, star.
Mazan (-zna, -zno), razvajan.
Mazga, mezg.
Mazgalija, neumnost.
Mazija, jeklo.
Maziti, gladiti, mehkužiti.
Mecati, mehčati.
Mečet, mošeja (turška cerkev).
Mečiti, tlačiti.
Mečava, metavica.
Medjer, tedaj.
Medju, med, mej.
*Mehana**, krčma.

*Mejdan**, mesto; boj.
Meka, meket, meketanje.
Méka, v. *mamac*.
Mekinje (mn. ž.), otrobi.
Mekušac (-šca), mehka žival.
Mela, tičji lim.
*Melem**, oblog (flašter).
Meljava (*meljivo*), kar se melje.
Mentovati, rešiti.
Mesojedje, predpust; *mesopust*, pust.
Mestva, nogavica.
Meštar (-tra), mojster.
Metati, postavljati, polagati, (*puške*) streljati.
Metež, zmešnjava.
Metvica, meta (rastlina).
Mezgra, mezg; *mezgrati*, mežiti se.
Mezimac (-mca), najmlajši sin.
Militi se, ljubiti se, dopadati; *milje*, ljubezen; *milosrdan* (-dna, -dno), usmiljen; *milovati*, ljubiti.
Miljeti (-lim), v. *hmiljeti*.
*Mindjuše** (mn. ž.), uhani.
Miraz, dota.
Miris, prijeten duh; *mirisati* (-šem), dišati; *mirodija*, dišava.
Mirovina, pokojnina.
Mirozov, večernje bobnanje.
Misa, maša.
Mit (*mito*), podkupščina; *mititi*, podkupovati.
Mjed, baker (kufer); (*žuta*), mesing.
Mjernik, inženir.
Mjesečarka, mesečna redkev.
Mjestance, mestce; *mjestimice*, na mestu; po nekterih mestih.
Mješina, meh.
Mješovit, pomešan.
Mlačénica, meteno mleko.
Mlada, nevesta; *mladenci*, ženin in nevesta; *mladikovina*, mlada drevesa; *mladoženja*, ženin; *mladunče* (-eta), mlado jagnje.
Mlak, mlačen.
Mlaviti, tolči.
Mlaz, curek.

Mlitav, medel, slab.
Mlivo, moka.
Mljeskati (mlještem), cmokati.
Mlohav, medel.
Mniti (mnim), meniti.
Moći, kosti (svetnikov).
Modrica, maroga od udarja.
Mokraća, scalina.
Molbenica, (pisana) prošnja (molba): *moliti*, prositi; — *se*, moliti; *moljakati*, mole-dovati.
Moma, dekle; *momak* (-mka), mladenič (fant); *momčad*, mladeniči (fantje).
*Mor**, temno moder.
More! oj!
Mosur, cev.
Moštanica, brv.
Mošti, v. *moći*.
Motka, kol, drog.
Motriti, ogledovati.
Mozgati, glavo si beliti.
Možan (-žna, -žno), mogoč.
Možda, morda.
Moždani, možgani.
Možditi, tlačiti (grozdje).
Mramorkom(e), ko mramor (mol-čati).
Mravíňjak, mravljišče.
Mraziti, dražiti: *mražnja*, zdražba.
Mrcina, mrhovina.
Mrča, mirta.
Mrčiti, črniti.
Mrdati, nerodno delati.
Mrgodast, čemerén; *mrgoditi se*, čemeriti se.
Mriest, ikra.
Mrk, temen.
Mrkva, koren, korenje.
Mrlja, madež; *mrljati*, mazati.
Mrndžati, jecljati.
Mrs, mesnata jed; *mrsan* (-sna, -sno), mesnat; *mrsiti*, meso jesti.
Mrska, grba.
Mršav, suh.
Mrva, drobtina; *mrviti*, drobiti; *mrvičak*, drobtino, malo.
Mrzak (-zka, -zko), zoperen;

mrziti, sovražiti: *mrzost*, so-vraštvo; *mrzovoljast*, čemerén.
Mucati, jecljati.
Mučaljiv, molčljiv.
Mučan (-čna, -čno), težak.
Mučke, molčé.
Mučak (-čka), zaprtek.
Mučkati, tresti.
*Mujezin**, klicavec k molitvi (pri Turkih).
*Mukadem** (pojas), fin pas.
Mukao (-kla, -klo), molčeč; *izpod mukla*, skrivaj.
*Mukladžija** zastonjik; *mukte**, zastonj.
Mulj, blato.
Muljati, tlačiti (grozdje).
*Munara**, turen.
Munja, blisk; *munjina*, elektri-ka.
Munuti, švigniti.
*Mur**, pečat.
*Murečep**, tinta.
Mušmula, nešplja.
*Mušterija**, kupovavec (der Kunde).
Mutljaga, širokoustnež.
Muzara (krava), molzna; *muz-lica*, kablica.
Muzga, kaplja.
Mužaca, kmetica; *muževan* (-vna, -vno), moški; *mužjak*, samec; *mužkarac* (-rca), mož.

N

Nabahnuti, zadeti, naleteti.
Nabasati, naleteti.
Nabaviti, priskrbeti.
Nabodica, zabavljáč.
Nabojit, poln (nabit).
Nabožan (-žna, -žno), pobožen.
Nabrčati (-čim), naleteti; *nabrčko*, zabavljáč.
Nabreknuti, nateči, narasti.
Nabrstiti, pognati.
Nabubati se, najesti se.
Nabubriti, narasti, napeti se.
Nabučiti se, napeti se.
Nabujati, narasti, vziti.
Nabusit, srdit.

Nabušiti se, napeti se.
Načelnik, glavar, župan.
Načetiti se, zbrati se.
Načičkati, eno zraven drugoga postaviti.
Načiniti, narediti.
Nači (*nadjem*), najti.
Načve (*načava*), načke, kadunje.
Nad = *nada*, upanje.
Nadam (*-dma*), napetje.
Nadarbina, duhovska služba, duhovnija (beneficija, prebenda).
Nadati se, podati se, ponuditi se.
Nadekati se, najesti se.
Nadesiti, zadeti.
Nadhitrili, prekaniti, prevariti.
Nadilaziti, presezati.
Nadimak (*-mka*), pridevek.
Nadimati se, napejati se.
Nadjenuiti (*nadjesti*, *-nem*), dati (ime); napolniti.
Nadkriliti, preseči.
Nadkučiti se, nagniti se (nad kaj).
Nadmašiti, preseči.
Nadnica, dnina; *nadničar*, dninar.
Nado, jeklo.
Nadoknaditi, nadomestiti.
Nadomak, blizu.
Nadri —. nepravi.
Nadrljati, načrčkati.
Naduti, napihniti.
*Nadžak**, kopača, rovnica.
Nagadjati, ugrabiti.
Nagaziti, naleteti.
Naglavak (*-vka*), podšiv (črevlja).
Nagluh, malo gluha.
Nagnuti, nagniti (se); zaleteti se; začeti.
Nagomilati, nakopičiti.
Nagoviestiti, opomniti.
Nagrada, plačilo, darilo.
Nagriebati, okopavati.
Nagrnuti, nagrebsti; privreti.
Nahero, na stran, po strani.
*Nahija**, okraj.
Nahod, najdenec; *nahoditi*, nahajati.
Nahranka, rejenka.
Nahuditi, v. *nauditi*.
Nahustiti, v. *naustiti*.

Naimati, najemati.
Naime, namreč.
Najam (*-jma*), najem, najemščina; *najmiti*, najeti.
Najpače, posebno.
Nakana, namen.
Nakarade (*mn. ž.*), pripravljanje.
Nakaza, spaček, grdoba.
Nakisnuti, nadeževati.
Nakit, lepотиčje.
Naklada, zaloga.
Naklapati, blebetati.
Naklopiti se, poteči za kom.
Naknaditi, nadomestiti.
Nakon, po.
Nakvasiti, namočiti.
Nalaziti, nahajati.
Nalik, podoben: *naličiti*, podoben biti; *naličje*, narobe.
Naloga, stiska.
Namači (— *maknuti*), priskrbeti.
Namah, precej, takoj.
Namastir, v. *manastir*.
Namet, priklada.
Nametnik, vrinjenee.
Namičati (*-mičem*), priskrbovati.
Namiguša, žena, ktera rada namiguje moškim.
Namira, pobotnica: *namiriti*, zadovoljiti, potolažiti, poravnati, plačati; — *se*, pomiriti se.
Namisao (*-sli*), namen.
Namjera, srečanje, naključje, namen; *namjeriti*, skleniti, napeljati, zadeti; — *se*, naleteti.
Namjestiti (*namjēštati*), postaviti (postavljati); *namjēštaj*, pohištvo.
Namrgoditi (*namrštiti*) *se*, zmračiti se.
Namrieti (*-mrem*), zapustiti.
Nanieti (*-nesem*), nanesti.
Naobraziti, omikati.
Naočali očnice; *naočice*, *naočigled*, očitno; *naočit*, lep.
Napast, nesreča, skušnjava; *napastrovati*, napadati.
Naplata, terjanje; *naplatiti*, izterjati; plačati.

Naplatak (-tka), platišče (pri kolesu).
Napojnica, denar za vino (Trink-geld).
Napokon, na zadnje.
Napola(k), pol.
Napolje, ven.
Napomenuti, opomniti.
Napon, cvet.
Napor, trud.
Napose, posebno.
Naprasan (-sna, -sno), *naprasit*, nagel.
Naprčiti, napeti (ustne).
Naprečac, ravno; nsglo.
Naprezati (-žem) *se*, truditi *se*.
Napršnjak, naprstek.
Napržit, nagel.
Naredan (-dna, -dno), priročen.
Naricati (-ičem), žalovati; *narikarica*, žalovavka.
Naročito, izrekoma, nalašč.
Naruč, posoda.
Narukvica, zapestnica.
Nasamariti, prekaniti, ogoljufati.
Nasap (-spa), nasip.
Naseoba (-bina), naselitev.
Nasilan (-lna, -lno), silen, posilen.
Naslada, veselje, slast.
Nasporiti, pospešiti, uspeh dati.
Nasrnuti, napasti; *nasrtati* (-srčem), napadati.
Nastaniti, naseliti.
Nastava, uk.
Nastavak (-vka), nadaljevanje; *nastaviti*, nadaljevati.
Nastojati (-jim), truditi *se*.
Nastradati, v trpljenje, škodo, nesrečo pasti.
Nasumce, po naključji.
Nasuprot, nasproti.
Nátega; *s nategom*, komaj.
Nätega; buča, zajemalo (der Heber).
Natikača, nogavica.
Natjecati (-čem) *se*, poganjati *se*; *natječaj*, razpis (službe).
Natjerati, pognati, prisiliti.
Natrag (*natraške*), nazaj.
Natrpati, nakopičiti, napolniti.

Natrusiti se, navleči *se*, nasrkati *se*.
Natucati, lomiti (jezik); *natuknuti*, omeniti.
Nauditi, škoditi.
Naumiti, skleniti.
Naustice, ustmeno.
Naustiti, nadražiti.
Naustnica, prvi brki.
Navalice, nalašč; *navaliti*, *napasti*.
Navečje, predevečer.
Navezak (-zka), navezana nit.
Naviček, vedno, zmirom.
Naviestiti (*navješčivati*), naznačiti.
Navika, navada; *naviknuti* (*se*), navaditi (*se*).
Naviljak (-ljka), kopica sena.
Navlaka, prevleka.
Navlastice, posebno.
Navora (*anaphora*), hostija pri pravoslavnih.
Navraniti, počrniti.
Navraniti se, navaditi *se*.
Navratiti, napeljati, zapeljati.
Navrieti (-vrem), privreti.
Navrkati, nadražiti.
Navrnuti, napeljati.
Navršiti, izpolniti.
Navrvjeti, zgrniti *se*.
Nazirati (-rem), nejasno videti.
Nazivati, imenovati.
Naznačiti, zaznamenati.
Nazor, pazljiv; *nazorice*, od daleč.
Nazovi-, samo po imenu, kriv.
Nazreti (-zrem), nejasno opaziti.
Nazuban (-bna, -bno), sovražen.
Nazuvak (-zovem), nogavica.
Nazvati (-vka), imenovati.
Nážanj (-žnja), žetev.
Něbore, zares.
Nebotičan (-čna, -čno), do nebes.
Nebuh; *iz nebuha*, na enkrat.
Nečastivi, hudič.
Nečak, sestrič.
Nedača, nesreča.
Nego, ampak, kakor.
Negve (*mn. ž.*), železje za noge.

Nehajan (-jna, -jno), nemaren.
Nehčeša, kdor pravi, da ne če.
Neka, naj!
Nekmoli, kam pa.
Nekoč, nekdanj.
Neman (-i), grdoba.
Nemoj, nikar.
Nenavist, zavist, nevoščljivost.
Nepodoba, grdoba.
Nepogoda, nevihta.
Neporočan (-čna, -čno), neoma-
 deževan, dobrega glasú.
Neprilika, nadlega.
Nesgoda, nepriložnost, nesreča.
Nesgrapan (-pna, -pno), neotesan.
Nestašan (-šna, -šno), razposajen.
Nestašica, pomanjkanje.
Netom, komaj.
Neva, nevesta.
Nevaljao (-ljala, -ljalo), nič vreden.
Nevin, nedolžen.
Nevjera, nozvestoba.
Nevježa, nevednež.
Nevolja, nadloga.
Nevrieme, nevihta.
Nicati (ničem), *niči* (niknuti,
niknem), poganjati, pognati.
Nice, *ničice*, na lice.
Nihati, v. *njihati*.
Niječan (-čna, -čno), nikalen;
nijekati, nikati.
Niknuti, v. *niči*.
Nikolj dan (-lja dne), dan sv.
 Nikolaja; *Nikoljštak*, komur
 je patron sv. Nikolaj.
Nipošto, nikakor.
*Nišan**, cilj, tarča; *nišaniti*, me-
 riti, ciljati.
Ništ, ubog; *ništa*, nič; *ništarija*,
 ničnost; *ništav*, ničen, nič
 vreden; *ništica*, ničla.
Nitkov, nihče, zanikarnež.
Niz, na vrvcu nabrani biseri, ce-
 kini itd.; *nizati* (nižem), na-
 birati.
Niz, navzdol, *nizbrdica*, pot nav-
 zdol; *nizbrdo*, navzdol.
Njakati (njačem), rigati.
Njezin, njen.

Njihalo, pendel; *njihati* (njišem),
 zibati.
Njihan (-hna, -hno), njihov.
Njusak (-ska), rzgetanje.
Njušiti, vohati; *njuška*, gobec.
Nočas, nocoj; *noču*, po noči.
Nogavica, hlačnica.
Novac (-vca), denar.
Novaciti, vojaške novince nabi-
 rati.
Novcat, *nov n.*, čisto nov.
Novčan, denaren; *novčine* (mn.
 ž), denarji; *novčarka*, mošnja;
novčić, krajcar.
Novine, novice, časnik.
Nozdr(v)a, nosnica.
Nožice, škarje.
Nuder, no le!
Nujan (-jna, -jno), otožen.
Nukati, priganjati, siliti.
Nurija, župa (fara).
Nuz, v. *uz*.
Nužda, sila, potreba.

O

Obači (obadjem), obiti.
Obad, brencelj.
Obajati, začarati, zagovoriti.
Obala, breg, obrežje.
Obaliti, znižati.
Obamrieti (-mrem), omedleti.
Obarača, jeziček (na puški).
Obarati, izvračati.
*Obaška**, posebe.
Obaviesti, naznanilo; *obaviestiti*,
 naznaniti.
Obaviti, opraviti.
Obaznati, izvedeti.
Obdan, po dnevu.
Obdulja, darilo tistemu, ki druge
 predirja.
Obezbiediti, občuvati, obvarovati.
Obhodja (obhodnja), vrsta.
Običaj, navada; *običan* (-čna,
 -čno), navaden.
Običi (-idem), obiti, poskusiti.
Običi (obiknem) se, navaditi se.
Obiediti, obdolžiti.
Obiest, prevzetnost.

Obijati (vrata), razbijati.
Obiknuti se, v. *obići se*.
Obilaziti, obhajati, obiskovati.
Obilježje, znamenje.
Obirati, izbirati.
Obitavati, stanovati.
Obitelj, rodovina, družina.
Objeručke, z obema rokami.
Obješenjak, malopridnež.
Obklada, stava; *obkladiti se*, staviti.
Obkoliti, obstopiti.
Obkročiti, zajahati.
Obladati, premagati.
Oblakšati, olajšati.
Obličiti, dokazati krivico.
Obljubiti, poljubiti.
Oblok, okno.
Oblučac (-čca), locen.
Obluk (oblučje), prednji vrh sedla.
Oblutak (-tka), okrogel kamen.
Obmana, slepilo.
Obnašašće, najdba.
Obnjušiti, ovohati.
Ob noć, po noći.
Obodci (obodaca), uhani.
Obojiti, pofarbati.
Obor, ograja; dvorišće.
Oboriti, izvrniti.
Obrađatiti, brado dobiti.
Obrađiti, obdelati.
Obradovati, razveseliti.
Obramnica, palica na rami, na kterej se voda nosi; torba, ki na rami visi.
Obrana, obramba, zaščita.
Obranički, razsodniški.
Obrat, obrnitev; *obratiti*, obrniti.
Obrazac (-zca), vzgled.
Obrazina, larva.
Obrazložiti, utrditi.
Obrazovati, mikati, omikovati.
Obrediti, po redu (za vrstjo) storiti.
Obreti (-rim), *obresti (-etem)*, iznajti, odkriti; *obret*, iznajdba.
Obricati (-čem), obetati.
Obrlatiti, okročiti, zajeti.
Obronak (-nka), strmina, reber.

Obrstiti, objesti drevo.
Obrtati (obrćem), obračati.
Obručati, nabijati (sod).
Obrunuti, stresti.
Obsada, obsedanje, obleganje.
Obsjena, slepilo, sleparija.
Obšaniti, prekaniti.
Obšti, obći.
Obtočiti, obrobiti.
Obteretiti, obložiti, naložiti.
Obuća, obutev.
Obuhvatiti, objeti.
Obujmiti, objeti.
Obuka, poduk.
Obumrieti, v. *obamrieti*.
Obušica; *iz obušice*, na nagloma.
Obušiti, igli uho zlomiti.
Obuzimati, objemati.
Ocal, jeklo.
Ocat (octa), kis, jesih.
Ocjedine (mn. ž.), izžeta voda.
Ocjena, presoja.
Očajati, obupati; *očajnik*, obupnik.
Očamati, načakati se.
Očekivati, pričakovati.
Očerupati, oskubsti.
Očevina, očetovsko premoženje.
Očijukati, namigovati.
Očinja, očni.
Očitovati, razodeti, povedati.
Očni kamen, modri vitriol.
Očnjak, podočnik.
Očuh, očim.
Očelaviti, oplešiveti.
Očoraviti, oko izgubiti.
Očutjeti (-tim), zamolkniti; občutiti.
*Odaja**, soba.
Odakle, od kod(er).
Odaliti, daleč naprej oditi.
Odan, udan.
Odande (odante), od onod.
Odasvuđ, od vseh strani.
Odati, ovaditi.
Odatle (odavle), od tod.
Odem, v. *otiči*.
Odgoditi, odložiti.
Odielo, obleka.
Odio (odjela), oddelek.

- Odista*, zares.
Odjeća, obleka.
Odjenuti (odjesti), odeti.
Odjeveriti, zaprositi za „djevera“.
Od kako, od kedar.
Odkale, od kod(er).
Odkazati, odpovedati.
Odkloniti, odvrniti, zavrniti.
Odkraviti se, otajati se.
Odlahnuti, odleči.
Odlaziti, odhajati.
Odliegati (-liežem) se, odmevati.
Odмах, takoj, precej.
Odmarati se, počivati.
Odmetnik, odpadnik.
Odmjena, nadomestitev.
Odmoriti se, odpočiti se.
Odnošaj, razmera, zadeva.
Odojče (-eta), prašiček.
Odolen, od onod.
Odoljeti (-līm), upreti se, premagati.
Od onda, od takrat.
Odora, plen; obleka.
Odovud (odovle), od tod.
Odponac (-nea), jeziček (na puški).
Odpor.
Odpremiti, odpraviti.
Odprtiti, odložiti.
Odraz, odskok.
Odrješit, odločen.
Odrod, kdor se odriče svojega rodu; *odroditi se*, odreči se svojega rodu.
Odroniti, odtrgati, spustiti.
Odrpati, raztrgati.
Odrubiti, odsekati.
Održati, dobiti; zadržati (besedo).
Od sad(a), od sedaj.
Odsele, odsle.
Odsjev, odsvit.
Odškora, nedavno.
Odsutan (-tna, -tno), nenavzočen.
Odsvakud(a), (odsvakle), odvsod.
Odšteta, odškodovanje.
Od traga, odzad.
Odustati (-stanem), opustiti.
Odušak (-ška), oddihljaj.
Oduševiti, navdušiti.
Odužiti (se), dolg plačati.
- Odvažan (-žna, -žno)*, srčan.
Odveč, preveč.
Odviči (-viknuti), odvaditi se; *odvika*, odvada.
Odviše, preveč.
Odvjet, odgovor; *odvjetak (-tka)*, odrastek; *odvjetnik*, advokat.
Odvojiti, odločiti; prekositi.
Odvrsti (-vrzem), odvezati.
Odvugnuti, izjužiti se.
Odziv, oglas, odmev.
*Odžak**, dimnik.
Ofuriti, osmoditi.
Ogaditi, pristuditi.
Ogar, lovski pes.
Ogariti, s sajami namazati.
Ogavan (-vna, -vno), gnusen.
Oglav, konjska oprava na glavi; *oglavina*, koža na glavi.
Oglobiti, odreti, oguliti.
Ogluha, neprihod (na sodbo).
Ognjanit (ognjevīt), ognjen.
Ognjilo, kresilo.
Ogorčiti, ogreniti.
Ogovarati, obrekovati; opravičevati.
*Ograisati**, naleteti, opeči se.
Ogranak (-nka), vejica.
Ograničiti, omejiti.
Ogranuti, iziti (o solncu).
Ograsje, boj.
Ogrebati (-bljem), smukati (riflati) predivo; *ogreblo*, smukalo.
Ogreznuti, utoniti.
Ogriješiti se, pregrešiti se.
Ogrijati (-jem), ogreti; *ogrjev*, kurjava.
Ogrknuti, zagreneti.
Ogrlica, ovratni okras.
Ogroman (-mna, -mno), velikanski.
Ogrtač, ogrinjalo.
Ogumak (-mka), majhen grm.
Ohol, prevzetan.
Ohronuti, ohrometi.
*Oka**, neka mera in vaga (bokal).
Okaljati, oblatiti, oskruniti.
Okaniti se, odreči se, opustiti.
Okilaviti, kilo dobiti.
Okivati, okovavati.

Oklada, v. *obklada*.
Oklaštriti, oklestiti.
Oklievati, obotavljati se.
Okliznuti se, izpoddrsniti (se).
Oko, okolo; *okol*, tabor; *okoliš*, okolica; *okolišiti*, ovinke delati.
Okomica, navpik; *okomit*, navpičen.
Okoran (-rna, -rno), grajalen.
Okoreo (ela, -elo), trd.
Okositi se, zadreti se (na koga).
Okošt, koščen.
Okotiti (se), vreči (mlade).
Okračati, skrajšati se.
Okrajak (-jka), krajec.
Okrastati, okužiti s krastami; — se, kraste dobiti.
Okrečiti, pobeliti.
Okrenuti, obrniti.
Okresine (mn. ž.), odpadki pri obsekavanji (kresanji).
Okretan (-tna, -tno), uren; *okretati* (-krečem), obračati.
Okriļje (ed. sr.), zaščita.
Okrnjiti, odkrhniti.
Okrom, razun.
Okrpiti, zašiti.
Okršaj, boj.
Okrutan (-tna, -tno), grozoviten.
Okrznuti, uprasniti.
Okučiti se, hišo (dom) napraviti si.
Okuka, zavinek.
Okup, skup; *okupiti*, zbrati.
Okusiti, odrezati.
Okušati, poskusiti.
Oli, ali.
Olina, veličina.
Oljuštine, lupine.
Ološati, shujšati.
Olovka, svinčnik; *olovo*, svinec.
Oluja, nevihta.
Olupak (-pka), kar je razbito (olupano).
Omači (omaknuti) se, izpodleteti.
Omak, enoletno žrebe; *omakinja*, — kobila.
Omara, soparica.
Omašan (-šna, -šno), velik.

Omče (mn. ž.), zamka, zadrga.
Ome (-eta), enoletno žrebe.
Omediti se, pokvariti se.
Omedjak (-čka), grmiček.
Omesti (-tem) se, zmotiti se.
Omiljeti (-milim), mil postati.
Omjera, mera, razmera.
Omladina, mladina.
Omorika, smreka.
Omraziti, spreti.
Omrsak (-ska), užitek mesnatih jedi.
Onaki (onakovi), tak.
Onamo, tja; tam.
Onda, tedaj, takrat; *ondje*, tam.
Onomadne, oni dan; *onomlani*, predlanjskim.
Opačina, napaka; *opačiti se*, pačiti se.
Opadati, padati; obrekovati.
Opajgora, nesramna ženska.
*Opak**, napačen, hudoben.
Opaklija, ovčji kožuh.
Opakliti, osmoliti.
Opanjhati, očrniti.
Opasan (-sna, -sno), nevaren; *opasnost*, nevarnost.
Opast, obrekovanje; *opasti* (-padnem), pasti; očrniti.
Opatica, redovnica.
Opaz; *biti na opazu*, čuvati se.
Operušati, oskubsti.
Opet, zopet; *opetovati*, ponavljati.
Opielo, molitve (pesmi) pri pogrebu.
Opiljci (opiljaka), kar pri piljenji odpada.
Opipati, potipati.
Opirnjača, cunja za pranje.
Oplata, obloga; *oplatiti*, obložiti.
Oplaza, zemlja, ki jo plug pri "oranji preskoči.
Oplečak (-čka), prednji del ženske srajce, kratka ženska srajca.
Opna, kožica.
Oporan (-rna, -rno), grenek.
Oporaviti (oporavljati) se, okreovati.
Opozvati (-zovem), preklicati.

Opravdati, opravičiti.
Opraviti, popraviti, pripraviti, obleči; odpraviti.
Opredieliti, odločiti.
Opregača, predpasnik.
Opreka, nasprotje.
Opremiti, napraviti, pripraviti.
Oprez; *biti na oprezu*, čuvati se.
Oprnatiti, perje dobiti.
Oprostiti se, slovô uzeti; *oproštaj*, slovô.
Oputa, remen za opanke.
Oranica, njiva.
Ordiya, vojska.
Orijaš, velikan.
Oriti se, razlegati se.
Ormar, omara.
Oroz, petelin.
*Ortak**, drug (v trgovini); *ortak-luk**, društvo (trgovsko).
Osbiljan (ljna, -ljno), resen.
Osigurati, zavarovati.
Osim, razun.
Osip, izpuščaj (po koži).
Osjećaj, čut, občutek; *osjećati*, čutiti.
Osjeka, odtok (morja).
Osjekom, popreko.
Osjetiti, občutiti.
Oskudan (-dna, -dno), reven; *oskudievati*, stradati.
Oskvrniti, oskruniti.
Osoje, senčnato mesto.
Osoran (-rna, -rno), nagel.
Osovina, os.
Osoviti, po konci postaviti.
Ospice, kože.
Ostaviti, pustiti.
Osti (ostve), trizob (ribarski).
Ostrag, odzad.
Ostro, otok.
Osvjetiti, ovreti, pokaziti.
Osvaditi, ovaditi.
Osvanuti, vstati; napočiti.
Osveta, maščevanje; *osvetiti*, maščevati.
Osviestiti se, k sebi priti.
Osvit, svit.
Osvjedočiti, prepričati.
Osvjetlati (obraz), čast narediti.

Osvrnuti se, ozreti se.
Ošinuti, mahnuti, udariti.
Oštetiti, poškodovati.
Oštrac, ostrina.
Oštrljat, špičast.
Osvanjiti se, osramotiti se.
Ošve (ošava), del ženske srajce.
Otačbina, očetnjava, domovina.
Otajstvo, zakrament.
Otegotiti, obtežiti.
Otetí (otmem), odvzeti, vzeti.
Otići (otidem, odem), oditi.
Otimati, odvezemati, jemati.
Otiráč, brisavka, terača.
Otmica, odpeljanje dekleta.
Otmjen, odličen.
Otoić, otolić, ravno kar.
Otraga, v. *odtraga*.
Otrcati, oguliti, raztrgati.
Otrov, strup.
Otrti, obrisati.
Otržito, razložno.
Otvoriti (otvarati), odpreti (odpirati).
Ovaj (ova, ovo), ta le; *ovamo*, sim; *ovdašnji*, tukajšnji; *ovdje*, tukaj.
Ovejan, čist.
Ovlastiti, pooblastiti.
Ovnujski, ovnov.
Ovrha, rubežen.
Ovuđ(a), tod le.
Ozbiljan, v. *osbiljan*.
Ozliediti, poškodovati, raniti.
Ožeći (-žežem), ožgati.
Ožeg, greblja.
Ožica, žlica.
Ožujak (-jka), sušec.

P

Pacov, podgana.
Pače, nasproti, celđ.
Pače (mn. ž.), žolica.
Pačista nedjelja, druga nedelja v postu.
Pać (i), čist.
Padavica, božjast.
Pahati, ometati.
Pahulja, kosem.

Paklina, smola.
Pakost, zloba, hudoba.
Palež, požig; *palikuća*, požigavec; *paliti*, žgati.
Paljetak (-tka), paberek; *paljetkovati*, paberkovati.
Paluba, strop (na ladji) (Verdeck).
Pamćenje, spomin; *pamtiti*, pomniti; *pamtiviek*; od *pamtivieka*, odkar ljudje pomnijo.
Pamuk, pavola.
Panadjur, semenj.
Pandur, stražar.
Pandža, krempelj.
Papa, papež.
Papak (-pka), parkelj.
Paperje, mehko perje.
Papuća, Pantoffel.
Par (u ovaj par), trenutek.
*Pàra**, neki denar.
Pàra, sopar, sopuh.
Parac (-rea), tožnik.
Paralaža, pomočnik v leganji.
Parba, pravda; *parbiti se*, pravdati se.
Parcov, podgana.
Parče (-eta), kos.
Parip, konj.
Parnica, pravda.
Parnuti, crkniti.
Parojak (-jka), drugi roj; *parojčiti se*, drugi krat rojiti.
Parok, župnik.
Parožak (-rožka), rogelj.
Parusija, dar samostanu.
Pasmina, pleme.
Pastrma, postrv.
Pastuh, žrebec.
Pastva, paša.
Pasulj, fižol.
*Pašaluk**, področje in čast paše.
Pašanac (-nca), *pašenog*, ženine sestre mož.
Pašinac (-inca), pašin človek; *pašinica*, pašina žena.
Paštiti se, truditi se.
Patak (-tka), racman; *patče* (-eta), račica; *patčići*, račice; *patčji*, račji.

Patisak (-ska), ponatis.
Patiti, trpeti.
Patka, raca.
Patnja, muka.
Patos, pod, tla.
Patriti, iti (komu).
Patuljak (-ljka), pritikavec.
Patvoriti, ponarejati.
Paučina, pajčina; *pauk*, pajek.
Taun, pav.
Paužina, mala južina.
Pavlaka, navlaka, prevleka blazine.
*Pazar**, semenj; trgovina; *pazarište*, trg; *pazariti*, trgovati.
Pecati, bosti, loviti ribe (na trnek).
Pecivo, kar je pečeno, pečen kruh.
Peckati, zbadati, dražiti.
Pečal (-i), skrb, toga.
Pečina, jama, skala.
Pedalj (-dlja), ped.
Pedepsa, kazen.
Peħar, kozarec, kupa, vrč.
*Pekmez**, pokuhano sadje.
Pelenica, plenica.
*Pelivan**, skakač po vrvi.
*Pendžer**, okno.
Penezi, denarji.
Penjač, plezavec; *penjati* (penjem), razpenjati; *penjati se*, popenjati se, plezati.
Pentati, jecljati.
Perad (-i), protuina.
Perce, peresce.
Perčin, kita.
Perec, presta.
Perina, pernica.
Periš, peresni nož.
Perivoj, vrt, park.
Perjanica, šopek peres (za klo-
 buk); *perni*, s peresi.
Peršin, peteršilj.
Perunika, sabljica (lilija).
Perušati (*perutati*), skubsti.
Perut; prhljaj.
Pesnica, pest.
*Peškir**, brisavka, terača.
Peteljka, pecelj.

Petlja, zapon; *petljanac* (-nca), ležnivec; *petljanija*, prazno govorjenje; *petljati*, zapenjati; kaziti.

Petni; iz *petnih žila*, na vso moč.

Pijukati (-jučem), čivkati.

Pila; žaga.

Pile (-eta) (mn. *pilad*, -i, *piliči*), pišče.

Piljarica, branjevka.

Pipati, tipati.

Piple (-eta), v. *pile*.

Pir, ženitovina.

*Pirinač** (-nča), riž; mesing.

Piriti, pihati.

Pisanica, piruh.

Piskarati, črčkati.

Pisnuti, črhniti, ziniti.

Pišati, scati.

Pitom, krotek, plemenit; *pitomac* (-mca), gojenec, rejnec.

Pivnica, klet.

Pizma, sovraštvo.

Pjenezi, denarji; *pjeneznica*, blagajnica.

Pjenice (mn. ž.), kvas.

Pjenjača, žlica za posnemanje pen.

Pjetao (-tla), petelin.

Pjevanka, petje.

Pladanj (-dnja), krožnik.

Plah, nagel.

Plahča, ruha.

Plakati (*plačem*), jokati; splakovati.

Plandovati, o poldne počivati

Plansati, plameneti.

Plata, plača, plačilo; *platiti*, plačati.

Platno; zid.

Plav (*plavetan*, -tna, -tno), moder; belolas; *plavka*, belolaska; *pláviti*, plav (moder) postajati.

Pláviti, poplavljati, zalivati; posnemati (mleko).

Plavučac (-čca), der Bimsstein.

Plaziti (*jezik*), moliti.

Plečka, krača.

Pletenica, kita; pleten kruh; *pleter*, lesa; *pletiča igla*, igla za pletenje (štrikanje); *ple-*

tilja, ktera plete (štrika); *pletka*, kovarstvo; *pletkaš*, kovarnik.

Pliesan (-sni), plesnoba.

Plima, pritok (morja).

Pliska, pastirica.

Plitica, plitka skleda.

Plivati, plavati.

Pljačkati, pleniti, ropati.

Pljeskati, ploskati.

Pljucati, pljuvati.

Pljuska, zaušnica.

Pljuštati (-šti), pljuskati.

Pločnik, tlak.

Plodina, priedek.

Ploska, čutara.

Plovan, župnik.

Ploviti, plavati; brodit.

Pluta (*pluto*), der Kork.

Pobiediti, zmagati; *pobjeda*, zmaga.

Pobočni, postranski.

Pobre (*pobro*) = *pobratim*.

Pobuna, vstaja (punt).

Počelo, prvina (element).

Počem, morda; potem ko.

Počitovati, spoštovati.

Poči (*podjem*), pojti (pojdem).

Počudan (-dna, -dno), povoljen.

Pod, nadstropje.

Podal (-dla, -dlo), nizkega (grdega) značaja.

Podanik, podložnik; *podanost*, podložnost.

Podastirati (*podastrieti*) (-rem), podgrinjati (podgrniti); vlagati (vložit) (prošnjo).

Podaslan (-šna, -šno), radodaren; *podatak* (-tka), dejanska okoliščina: *podatljiv*, radodaren.

Podbočiti se, podpreti se (z rokami).

Podčikivati, ukati.

Podčiniti, podložiti.

Podgovoriti, pregovoriti

Podhvat, podjetje; *podhvatiti se*, prijeti se.

Podjemčiti se, biti porok.

Podkivati, podkovavati.

Podkožiti se, izrediti se.

Podlanica, dlan.
Podleći, premagan biti.
Podlost, nizak (grd) značaj.
Podmesiti se, izrediti se.
Podmetnuti, podvreći, podložiti.
Podmiesiti, vkvasiti.
Podmiriti, zadovoljiti, plaćati.
Podmititi, podkupiti.
Podmjeriti, izmeriti, izvagati.
Podmladak (-dka), mladina.
Podmukao (-kla, -klo), potuhnjen.
Podnesak (-ska), vloga.
Podnieti (-nesem), prenesti, pretrpeti.
Podnimiti se, podpreti se.
Podnipošto, nikakor.
Podnizati (-nižem), obrobiti.
Podnositi, prenašati, trpeti.
Podoban (-bna, -bno), sposoben, zmožen.
Podobar (-bra, -bro), precej dober.
Podojnica, ovca, kterej se jagnje vzame.
Podosta, precej.
Podpiriti, podpihati.
Podplata, podstava, podloga.
Podpun, popoln.
Podraniti, zgodaj vstati.
Podrepiti se, zastati.
Podrietlo, primek; rod.
Podrugivati se, posmehovati se.
Podrum, klet.
Podtaći (podtaknuti) (-taknem), izpodbuditi; *podticati* (-tičem), izpodbujati.
Podudarati se, ujemati se.
Poduporanj (-rnja), podpora.
Podušje, darilo za mir in pokoj duše.
Poduzeće, podjetje; *poduzeti* (-uzmem), prevzeti, prijeti (se).
Podužice (mn. ž.), majhni dolgovi.
Podvalak (-lka), podloga (pod sodom).
Podvikivati (podviknuti), (za)ukati.
Podvoljak (-ljka), podbradek.
Podvornik, sluga.
Podvoz, voznja.

Pofuriti, posmoditi.
Pogadjati, zadevati; spravljati.
Pogan, nečist.
Pogibelj (-i), nevarnost.
Poglavit, imeniten; *poglavito*, posebno.
Pogodan (-dna, -dno), spravljiv; *pogoditi*, zadeti, spraviti.
Poguriti se, sključiti se.
Pohlepa, poželjivost.
Pohod, odhod, obisk; *pohoditi*, obiskati.
Poimati, razumevati.
Poimence, po imenu, posebno.
Pojac (pojca), pevec.
Pojas, pas.
Pojata, hlev; spalnica.
Pojav, prikazen.
Pojilo, napojišče.
Pokisnuti, zmočiti se.
Poklade (mn. ž.), predpust.
Pokle(m), potem ko, ker.
Poklisar, poslanec.
Poklopac (-pca), pokrov; *poklopiti*, pokriti; — *se*, stisniti se.
Pokolj, klanje.
Pokor, graja.
Pokrenuti, geniti, začeti; *pokret*, gibanje; *pokretnina*, gibljiva reč.
Pokrov, mrtvaški prt; *pokrovac* (-vca), konjska odeja.
Pokučar, hišni; *pokučstvo*, pohištvo.
Pokunjiti se, glavo pobesiti.
Pokus, poskus, izkušnja.
Pola(k), pol.
Polagano, počasi.
Polagivati, legati za kom.
Polaziti, odhajati; obiskovati.
Polražajnik, prvi obiskovavec o Božiči.
Poleguške, ležé.
Poljak (poljar), poljski čuvaj.
Položaj, stanje.
Polučiti, doseči.
Poludjeti (-dim), ponoreti.
Poluga, vod, navor.
Polutnik, ekvator.
Pomaganja, klicanje na pomoč.

Pomaljati, moliti, kazati.
Pomama, divjanje; *pomamiti se*,
 podivljati.
Pomast (-i), mazilo.
Pomedjaš, mejašč.
Pomen, spomin; *pomenuti*, ome-
 niti.
Pometnja, pomota.
Pometnuti, prezgodaj roditi.
Pomilati, moliti, kazati.
Pominjati, omenjati.
Pomnja, pazljivost; *pomnjiv*,
 pazljiv.
Pomrčati (-čim), mrkniti; *po-
 mrčina*, mrak.
Pcmrsiti, zmesi, zmešati.
Ponimati, v. *poimati*.
Poniči (*poniknuti*) (-*niknem*),
 pognati; oči pobesiti.
Ponirati (-rem), gubiti se pod
 zemljo.
Ponjava, preproga, pegrinjalo.
Ponor, brezden, prepad.
Ponuka, izpodbuda.
Popadija, popova (duhovnikova)
 žena.
Popara, neka jed; *skuhati po-
 paru*, škoditi
Popiknuti se, spotekniti se.
Popoditi, pod narediti.
Popratnica, spremno pismo.
Poprište, bojišče; gledališče.
Poput, kakor.
Poputnina, popotnica.
Poramenice (mn. ž.), hlačniki.
Poraniti, rano vstati.
Poraz, pobitje; *poraziti*, pobiti,
 premagati.
Poreči, preklicati, zanikati.
Pored, zraven; *poredak* (-dka),
 red; *porediti*, primerjati; *po-
 redjati*, povrstiti.
Poreklo, v. *podrietlo*.
Poremeliti, zmešati.
Porez, davek.
Poricati (-ričem), preklicevati,
 nikati
Porobiti, oropati.

Porodilja, otročnica; *poroditi se*,
 roditi; *porodica*, rodovina; *po-
 rodjaj*, porod.
Porub, rob.
Poručnik, Lieutenant.
Poruga, posmeh.
Poruka, poročilo.
Porumenjeti (-im), zardeti.
Posad, posele, od sedaj.
Poselica, vasica.
Posielo, v. *sielo*.
Posije (mn. ž.), otrobi
Posjed, posestvo.
Posjet, obisk; *posjetiti*, obiskati.
Poskupjeti (-pim), podražiti se.
Poskura, hostija.
Poslastice (mn. ž.), sladčice.
Posleni, delavni; *poslenik*, de-
 lavec.
Poslije, po, pozneje.
Posljedak (-dka), *posljedica*, na-
 sledek, konec.
Poslovati, delati.
Poslovica, pregovor.
Posluga, postrežba; *poslužiti*,
 postreči.
Posmrče (-eta), otrok, ki se rodi
 po očetovej smrti.
Posrnuti, omahniti; *posrtati*
 (-srčem), omahovati.
Postepen, postopen.
Postiči (-stignem), doseči; *posti-
 zati* (-stižem), dosegati.
Postojan, stalen, stanovitven.
Postojbina, dom.
Postola, črevelj.
Postotak (-tka), odstotek (pro-
 cent).
Postradati, v trpljenje, škodo,
 nesrečo pasti.
Postupice, postopno.
Posvadiati se, spreti se.
Posvelma, popolnoma; *posve-
 mašnji*, popoln.
Posvjedočiti, izpričati.
Posvjet, svečava.
Poša, v. *popadija*.
Pošalica, šala.

Pošalina, vročinska bolezen (tifus).
Pošast, kužna bolezen.
Pošta, spoštovanje.
Poštapati se, opirati se na palico.
Pošto, po tem ko.
Pošurice (mn. ž.), burke.
Potači (potaknuti), v. *podtači*.
Potapkati, poteptati.
Poticati, v. *pođtcati*.
Potka, votek.
Potleušica, pritlična hiša.
Potmuran (-rna, -rno), mračen.
Potoč(-i), preganjanje; *potočnik*, preganjavec.
Potomak (-mka), zanamec.
Potonji, poznejši.
Potra, škoda.
Potruga, iskanje, preganjanje; *potražiti*, poiskati.
Potrbušice (*potrbuške*), na trebuhu
Potrkalište, kar človek ali konj preleti.
Potrljati, podrgniti.
Potročarina, užitnina.
Potrovati, za vrstjo ostrupiti.
Potukač, klatež; *potucati se*, klatiti se.
Poturica, poturčen kristjan.
Potvarati, dolžiti; *potvora*, obdolžitev; *potvoriti*, obdolžiti.
Poutka, votek.
Pouz, trak.
Pouzdan, zanesljiv; *pouzdati se*, zanesti se.
Povelja, pismo (die Urkunde).
Povesti (-vedem) se, ravnati se.
Povezača, peča.
Poviest, zgodovina.
Poviše (mn. ž.), prostor med očmi.
Povitica, potica.
Povjerenik, pooblaščenec (komisar); *povjeriti*, zaupati, pooblastiti.
Povjestnica, zgodovina.
Povjetarce, sapica.
Povladiti, pritrđiti.

Povlaka, smetana.
Povlast, (-ica), posebna pravica (privilegij).
Povod, konjska vrv; uzrok; *povoditi se*, ravnati se; *povodljiv*, kdor se rad po kom ravna; *povodnik*, postranski konj.
Povorka, vrsta.
Povrće (*povrtelje*), zelenjava; *povrtnica*, redkev
Pozaimati (*pozajmiti*), posojevati (posoditi).
Pozivati, vabiti.
Pozorište (*pozornica*), glediščni oder.
Pozvati (-zovem), poklicati, povabiti.
Požiljak (-ljka), zarastek.
Požrtovan (-vna, -vno) kdor rad žrtvuje (daruje).
Požuda, poželenje.
Pra, pravda.
Praća(ka)ti se, utripati.
Pralja, perica.
Pram, v. *pramen*.
Prama, v. *prema*.
Pramen, čop, šop, koder.
Prangija, topič.
Praporac (-rca), kraguljček.
Praska, pok; *praskati*, pokati; *prasnuti*, (na)počiti.
Prašiti, rahljati.
Praštati, oprasčati; -se, slovo jemati.
Pratiti, spremljati; *pratnja*, spremstvo.
Pravec (-vca), ravna črta.
Pravda, pravica; *pravdati*, opravičevati; *pravedan* (-dna, -dno), pravičen.
Praviti, delati.
Prčevina, bravina.
Prčkati, brazdati.
Prčija, dota.
Prčiti se, nos vihati.
Pre, v. tudi *prie*.
Prečaga, klin na lestvah.
Predati, bati se.
Predbrojiti (se), naročiti (se).
Predhodnik, v. *prehodnik*.

Predjašnji, prejšnji.
Predjel, kraj.
Predjesti (-djenem) *ime*, izpremeniti.
Predji, predniki.
Predmievati, slutiti, misliti.
Predplatiti (se), naročiti (se).
Predprega, vprega, voznja.
Predstavka, vloga.
Predšastnik, prednik.
Predteča, predhodnik.
Predujam (-ujma), naprej dani denarji.
Pregača, predpasnik.
Pregalac (-gaoca), srčen, priden človek.
Pregarati, prebolevati, prenašati, pozabljati.
Pregljica, zagona.
Pregnuti, skleniti.
Pregorjeti, preboleti, pretrpeti, prenesti, pozabiti.
Pregraditi, prezidati, predeliti.
Pregršt, prgišče, perišče.
Prehodnica, zvezda, ki nebo preha-
 ja, zvezda vodnica; *prehod-
 nik*, oven vodnik.
Preimučstvo, prednost.
Preinačiti, predrugečiti; *preinaka*,
 predrugečitev, izpremema.
Prekidati, pretrgovati.
Preklopiti, pokriti.
Prekret, prekuc, izpremema.
Prekriliti, pokriti.
Prekršaj, prestopok; *prekršiti*,
 prelomiti, prestopiti.
Preksutra, pojutrišnjem.
Frelaziti, prehajati.
Prelja, predica.
Preljubiti, prešuštovovati; *preljub-
 nik*, prešuštnik.
Prelo, družba pri predicah.
Prema, proti, po; *premac* (-mca),
 enak.
Premači (*premaknuti*) (-maknem)
 se, poteči.
Premalječe, pomlad.
Premda, če ravno.
Prenuti se, zdramiti se.
Prepošt, stolni prošt.

Prepreka, zavira, zadržek.
Preslušati, zaslišati.
Presuda, sodba.
Preteči, preostati; *pretek*, pre-
 obilnost.
Pretežnji, močnejši, imenitniši.
Pretilina, debelost; *pretio* (-ila,
 -ilo), debel.
Pretinac (-nca), predel, pregrada.
Pretjecati, preostajati.
Pretjerati, mero preseči.
Pretvoriti (*pretvarati*), izpremeniti
 (izpreminjati); — se, delati se.
Preumiti premisliti se.
Prevaliti, miniti.
Prevariti, ukaniti, goljufati.
Prevejan (*previjan*), premeten.
Prevjeriti, vero izpremeniti, ne-
 zvest postati; prepričati.
Prevlaka, medmorje.
Prevrat, prekucija.
Prezati (se), dramiti se.
Prezime, primek.
Prezirati (-rem), (*prezreti*), zani-
 čevati.
Erhut (-i), prhljaj.
Frianjati, prijemati se.
Pričaviti, priskrbeti.
Priča, basen; *pričati*, pripove-
 dovati.
Pričest, obhajilo.
Pričuva, zaloga, reserva.
Prid, nadavek.
Priečac (-čca), bližnjica.
Priečiti, ovirati.
Prieči (*priedjem*), preiti (preidem).
Priegor, prebolevanje, prenašanje,
 pozaba.
Prieklad, kamen pri ognjišči.
Priekor, graja; *priekorom* (-rna,
 -rno), grajan, sramoten.
Prielaz, prehod, brod.
Friepor, spor.
Prierov, jarek.
Priesan (-sna -sno), sirov.
Prietiti, groziti se; *prietnja*,
 grožnja.
Prievara, goljufija.
Frieves, pregrinjalo, zagrinjalo.
Frigledati, nadzirati.

Prigoda, priložnost.
Prihvatiti, prijeti, prejeti, odgovoriti.
Prijam (-jma), sprejem.
Prijan, prijatelj.
Prijašnji, prejšnji.
Prijati, ugajati.
Prije, prej, pred.
Prikazati, igrati (v gledišči), pokazati.
Prikladan (-dna, -dno), priložen.
Priklapati, blebetati.
Priklopiti, prikriti, priključiti.
Prikrajak (-jka), iz prikraja, od strani.
Prikrpina, zaplata.
Prikučiti se, približati se.
Prilagoditi se, prilíčiti, primeriti, priravnati se.
Prilog, dar, korist; *priložiti*, darovati.
Primalja, babica.
Primietiti, opaziti; *primjetba*, opazka.
Primiti, prejeti.
Prionuti, prijeti se.
Pripadom, po strani.
Pripievati, opevati.
Pripravník, kandidat.
Pripremiti, pripraviti.
Prizez, priklada.
Prirječje, pregovor.
Prirrod, pridelek.
Prisjetiti se, premisliti se, domisliti se.
Prislavljati, (zraven) praznovati.
Prislušnik, avskultant.
Prisluživati, prižigati svetilnico (pred podobo); = *prislavljati*.
Prismakati (-smačem), *prismočiti*, prigrizovati, prigrizniti.
Prisniti se, sanjati se.
Prisoj-
kinja (*guja*), kača, ki se na solnci greje.
Prispjeti (-pajem), o pravem času priti, dozoreti.
Prispodoba, primera.
Pristajati (-jem) (*pristati*), sle-

diti; privoliti; *pristalica* (*pristaša*), privrženec.
Pristao (-ala, -alo), spodoben, primeren.
Pristojati (-ji) *se*, spodobiti se; *pristojba*, davščina.
Pristran, enostranski.
Prisutan (-tna, -tno), navzočen.
Prisipetlja, zapetač.
Prišt, mozolj.
Prišvarak (-rka), zdevek.
Pritaci (-taknem) (*prítaknuti*), *príticati* (-tíčem), natekniti, natičati (koliti).
Pritiesniti, stisniti.
Pritka, natič, kol.
Pritoman (-mna, -mno), navzočen.
Priušak (-ška), zaušnica.
Priviči (-viknuti) *se*, navaditi se.
Prividan (-dna, -dno), dozdeven, navidezen; *prividjati* (*prividjeti*), dozdevati se (dozdeti se).
Privoljeti (-lim), pregovoriti, napraviti; — *se*, privoliti.
Privremeni, začasni.
Privriediti, pridobiti.
Prizemlje, prtiličje.
Prizivati (-zvati, -zovem), klicati, sklicevati se.
Prkno, rit.
Prkonjiti se, kljubovati.
Prkos, kljubovanje; *uz prkos*, kljubu; *prkositi*, kljubovati.
Prljati, mazati; *prljav*, zamazan.
Prnja, cunja; *prnjav*, raztrgan.
Prnjavor, samostansko selo; *beračija* (v *prnja*).
Probaviti, prebiti, preživeti, prekuhati.
Probitak (-tka), korist; *probitačan* (-čna, -čno), koristen.
Probušiti, prevrtati.
Pročelje, vrh mize, čelo (lice) poslopja.
Proči (-djem), preiti; — *se*, pustiti.
Prodja, prodaja.
Prodol (-i), dolina.
Produljiti (-dužiti), podaljšati.

Profučkati, zažvižgati, zapraviti.
Profunta, vojaški kruh.
Proha, proso.
Prohtjeti (-htije) se, zljubiti se.
Proizvesti (-edem), narediti; *proizvod*, izdelek, pridelek; *proizvoditi*, izdelovati, pridelovati.
Prokazati, ovaditi.
Prokola, odcepek
Prokšen, razposajen; *prokšiti*, mehkužiti.
Prokunjati, zakimati.
Pro'azak (-zka), prehod; *prolaziti*, prehajati.
Proljeće, pomlad.
Prolječ, driska.
Promaći (promaknuti), pospešiti, povišati.
Promaha, prepah; *promahivati*, prepahovati.
Promašiti, zgrešiti.
Promatrati, ogledovati, razgledovati.
Prometnuti se, izpremeniti se.
Promicati (-čem), pospeševati, poviševati.
Promisao (-slī), previdnost.
Promući (promuknuti), ohripeti.
Pronevjeriti, ponezvestiti.
Pronići (proniknuti) (-knem), izrasti; razumeti; *pronicati (-čem)*, izraččati; razumevati; *pronicač*, bister.
Propanj, skok.
Propelo, križ (bridka martra); *propeti (propinjati)*, razpeti.
Proplanak (-nka), goljava.
Propovied, pridiga.
Propupčati, popke pognati.
Propustiti, opustiti.
Proraditi, podelati; *proraditi se*, dela lotiti se.
Proreći, naprej povedati; *prorećati (-ričem)*, prorokovati.
Prosac (-sca), snubec.
Prošiti, snubiti, beračiti; *prošnjak*, berač.
Prosjed, malo siv.
Prosjek (prosjekom), popreko.
Prosjesti se, počinuti.

Proskura, v. *poskura*.
Prostirač, pogrinjalo; *prostirati (-rem)*, pogrinjati.
Prostiti, oprostiti.
Prostrieti (-strem), pognuti.
Prosulja, ponev.
Prosvietliti, razsvetliti, omikati.
Prosviriti, prestreliti.
Prosvjed, upor (protest); *prosvjedovati*, upirati se (protestirati).
Prosvjeta, omika.
Prošasti, pretekli.
Proševina, kar kdo izprosi.
Proštac (-tea), kol.
Proštenje, odupstek, cerkveni god (žegnanje)
Protakati (-tačem), rešetati.
Proteći, poteći.
Protepti, zapraviti.
Protiskivati, bosti; *protisli (mn. ž.)*, bodljaji.
Protočiti, prerešetati.
Proto (pop), dekan (pravoslavni).
Protrljati, podrgniti, pomencati.
Protrnuti, otrpnuti.
Protuha potepuh.
Protuljeće, pomlad.
Protusloviti, nasprotovati.
Protužiti, začeti tožiti.
Provadjati, prepeljevati, živeti.
Provala, napad, razpoka; *provaliti*, razdreti, vdreti; — *se*, razpočiti se.
Provesti (-edem), prepeljati, preživeti.
Providnik, oskrbnik.
Provodadžija, snubač.
Provodčič, vodnik; *provoditi*, voditi, prepeljevati, živeti.
Prozor, okno.
Prozorje, zora.
Prozuknuti, skisati se.
Proždrljiv, požrešen.
Prpoljak (-ljka), reznica, grebenica, ključ.
Prporiti se, drstiti se.
Prpošan (-šna, -šno), jezičen.
Prsak (-ska), pok.
Prsluk telovnik.
Prsnuti, počiti.

Prstenovati, zaročnici prsten natekniti.
Prstovet, ščepec, oščepek.
Pršljiv, nagel.
Prštati (-štim), pokljati, prsketati.
Prtanjača, prtena torba.
Prtina, gaz.
Prtiti, nalagati na hrbet; *prt-ljaga*, roba popotnikova.
Prtljati, blebetati; pobirati se.
Pruditi, koristiti.
Pruglo, zadruga.
Pružati, iztegovati, ponujati.
Prvačiti, ledino orati.
Prvašnji, prejšnji.
Prvenac (-nca), prvi roj, prvo-rojenec.
Prvienac (-nca), vodnik.
Prvine (mn. ž.), prvo delo.
Prvo, prej, pred; *prvoč*, prej.
Prvojagnjenica, ovca, koja se prvi krat oagnji; *prvokozka*, koza, koja se prvi krat okozi; *prvotoeka*, krava, koja se prvi krat oteli.
Prvosjedilac (-dioca), prvošeelec.
Prznica, kdor kvari društvo; *przniti*, kvariti društvo; *prznja*, kvaritev društva.
Pržina, pesek.
Pržiti, pražiti, žgati, peči.
Pseči, pasji; *pseto* (-teta), pesèk; *psina*, sitnost; *psovati*, zmerjati; *psovka*, g'da beseda, zdevak.
Pucanj (-cnja), pok; *pucati*, pokati.
Puce (-eta), gumb (knof).
Pucketati, pokati; *pucnjava*, pokanje.
Pučanin, človek iz *puka* (naroda), meščan; *pučanstvo*, narod, meščanstvo.
Pučina, morska površina.
Pučki, narodni.
Pučí (puknem), počiti.
Pučiti se, napihovati se.
Pudar, vinogradni čuvaj.
Pudljiv, boječ.

Puhaljka, pihalnik; *puhati* (-ham ali -šem), pihati.
Puhor, prhavka.
Puk, narod.
Puki, cel, sam.
Pukotina, razpoka.
Pukovnja, polk (regiment); *pukovnik*, polkovnik (oberst).
Punac (-nca), tast.
Punan, poln; *puncat* (-cit), *punpuncat* (-cit), popolnoma poln.
Punica, tašča.
Punomoč, *punovlast*, polna moč, oblast, pooblastilo.
Pupav, trebušat; *pupavac* (-vca), vdab.
Pupčast, izbuhel.
Pupiti, popke poganjati; *pupoljak* (-ljka), popček.
Purak (-rka), svinčenka, kugla.
Puriti, (debelačo) peči.
Pusat, konjska oprava, oprega.
Pusnik, grdež.
Pust, klobučina.
Pustaija, razbojnik.
Pustara, pusta (na Ogrskem).
Pustimica, krepel, cepec (s katerim se sadje klati); *pustimičke*, kakor krepel.
Pustinja, puščava; *pustinjak*, puščavnik.
Pustolina, kar je zapuščeno.
Pustolov, slepar.
Pustopaš (-i), občinska paša.
Pustoš (-i), puščava; *pustošiti*, pokončevati.
Puščani, strelni (za puško).
Pušiti, kaditi.
Puškarati, streljati; *puškomet*, streljaj.
Pušljiv, piškav.
Puštemica, ločena žena.
Put, proti.
Put (-i), polt.
Putalj = *putonogast konj*, lisas, na nogi.
Putanja, steza.
Puteljak (-ljka), stezica.
Puten, pohoten.
Putir, kelih.

Puliti, napotovati.
Puto, spona.
Putonogast, v. *putalj*.
Puzati (-žem), *puziti*, lesti, plezati.

R

Rabar, v. *hrabar*.
Rabota, delo; *rabotati*, delati.
Račve (mn. ž.), vile.
Rad, delo; *raditi*, delati; *radljiv*, delaven; *radnik*, delavec; *radnja*, delo.
Radjati, roditi.
*Raja**, krščanski podložniki turški.
Rakija, žganje.
Ralica, plug, ročica.
*Ramazan**, turški post.
Rampaš, kiselo vino.
Ranjav, ranjen, ranljiv.
Raonik, črtalo.
Rašiti, rahljati.
Rašlje, v. *račve*.
Rašta = *radi šta*, zakaj.
*Rat**, konjski lišp.
Rat, vojska; *ratni*, bojni, vojni; *ratovati*, vojskovati.
Razabrati, izvedeti, razločiti, razumeti; — *se*, k sebi priti.
Razastirati (-rem), *razastrieti* (-rem), razgrinjati, razgrniti.
Razaznati, razločiti.
Razbarusiti, razkuštrati.
Razbirati, v. *razabrati*.
Razbluditi, privaditi (n. pr. ovco); *razmekkušiti*; *razbludnica*, privajena (n. pr. ovca).
Razboj, statve; (*razbojište*), bojišče.
Razbor, pamet; *razborit*, pamenten; širok.
Razveieliti, razžalostiti.
Razčiniti (*razčinjati*), razdejati; — *se*, razpasti se.
Razdoblje, doba.
Razdragati, razveseliti.
Razdrjiti, razkriti, razgaliti.
Razdrozati, raztolči.

Razduhati, razpihati.
Razgadjati, deliti, odkladati.
Razgaliti, razvedriti, razveseliti.
Razglabati, razdevati.
Razglaviti, razdejati.
Razglobiti, razdejati.
Razgnječiti, razgnesti.
Razgoditi, razdeliti, odložiti.
Razgoropaditi se, razjariti se.
Razgovarati, tolažiti.
Razgrietan (-tna, -tno), razločen.
Razgraditi, podreti, razdejati.
Razgranati se, veje pognati.
Razgrtati (-čem), razmetati.
Razgubati, razdejati (kakor bi gobe razdejale).
Razi zemlje, pri zemlji.
Razigrati (*konja*), storiti, da skače, razveseliti.
Razilaziti se, razhajati se.
Razjediti (-iediti), razjeziti.
Razkalašan (-šna, -šno), ruzdan.
Razkida, razdor; *razkidati* (-kinuti), (raz)trgati.
Razklomati (-klimati), razmajati.
Razklapati (-klopiti), odpirati (-preti).
Razkolačiti (oči), debelo pogledati.
Razkopčati, razpeti.
Razkorak, n. pr. *ide u r.*, široko.
Razkoš, radost, potrata.
Razkrečiti, razširiti.
Razkriliti, odpreti.
Razkrstnica, razpotje; *razkrstiti* (*se*), ločiti se; *razkršće*, razpotje.
Raskučiti raztegniti.
Razkučiti (*kuču*), raztepstati.
Razkukati, na jok prisiliti.
Razlaz, razhod; *razlaziti se*, razhajati se.
Različak (-čka), plavica.
Razlika, razloček.
Razlog, preudarek, uzrok; *razložiti*, preudarjen.
Razma, razun
Razmak, daljava.

Razmatrati, razgledovati.
Razmetati (-čem) se, bahati se; *razmetkinja*, zapravljujka; *razmetnuti*, razvreči.
Razmirica, razpor.
Razmniva, domišljija.
Razmrsiti, razplesti.
Razmrskati, raztolči.
Razmrznuti se, otajati se.
Raznieti (-nesem), raznesti.
Raznizati, sneti z vrvice.
Razoriti, razdejati.
Razortaćiti, razvreči društvo.
Razpelo, križ.
Razpitati, povprašati; — se, ločiti se.
Razplakati (-čem), na jok prisiliti.
Razplamtjeti (-tim) se, razneti se.
Razplimuti se, razkaditi se, izpuhteti.
Razpojas, razpasan.
Razpolagati (-žem), ravnati: *razpoloživ*, pripravljen (disponibel).
Razpop, bivši pop (duhovnik); *razpopiti*, vzeti duhovniško čast.
Razporezati, razdeliti |porez (davek).
Razpra, razpor.
Razprava, obravnava.
Razpremati, pospravljati.
Razpretati (-čem), razgrniti.
Razprsnuti, razdrobiti.
Razpršati, raztresti.
Razprštati (-štim) se, razleteti se.
Razprtiti, odložiti.
Razpučiti, razpeti.
Razpuči (-puknem) se, razpočiti se.
Razpust, ločitev zakona.
Razputica, razpotje.
Razričje, razvodje.
Razrogačiti oči, debelo pogledati; — se, upreti se.
Razrok, škilast.
Razsad, sadike; *razsadnik*, sadišče.
Razsahnuti se, razsušiti se.
Razsap (-spa), razdejanje.

Razsipati, zapravljeti; *razsipkuća*, zapravljujvec.
Razsjelina, razpoka; *razsjesti* (-sjedem) se, počiti, odpreti se.
Razsol, zelnica (voda).
Razstajati (-jem) se, ločiti se; *razstanak* (-nka), ločitev; *razstati* (-nem) se, ločiti se; *razstaviti*, ločiti.
Razstriž, razstrižek, razporek.
Razstrojiti, razdejati.
Razstubiti se, razpasti se.
Razsulo, razpad; *razsuti* (-spem), zapraviti.
Razsvanuti se, razdaniti se; *razsvitak* (-tka), svit.
Razštrkati se, v. *raztrkati* se.
Raztaći (-taknuti), razmetati.
Raztanjiti, raztanjšati.
Razteći (kuću), zapraviti.
Raztegljaj, dolgost razpetih rok.
Razteretiti, odvezati (zemljišče).
Raztjecati (-čem), zapravljeti.
Raztočiti, razjesti.
Raztrkati (-čem), pognati n. pr. konja, da leti; — se, razleteti se.
Raztrošan (-šna, -šno), zapravljuj.
Raztruheliti (-truhnuti) se, strohneti.
Razturati (-turiti), razmetati, razpošiljati (-slati).
Raztvorati (-tvoriti), razdevati (-dejati).
Razudati, pomožiti.
Razumiti (koga), podučiti, naučiti.
Razvaditi (-vadjati), ločiti ljudi, ki se prepirajo.
Razvaliti, razdejati; *usta*, odpreti.
Razvikati (-čem), razvpiti.
Razvlastiti, razsvojiti (ekspropriirati).
Razvodniti, z vodo pomešati.
Razvračen, razuzdan.
Razvrsti (-vrzem), razplesti.
Razvrziga, kdor kvari, kazi društvo.
Raž, rž; *ražan*, ržen.

Rdja, rja: nadloga; zanikarnež, malopridnež; *rdjati*, rjaveti; *rdjav*, slab, zanikaren, malo-priden.

Rebrani, stranski.

Rečenica, beseda, izrek, stavek.

Redak (-edka), vrsta; *redar*, čuvar reda, policist; *redarstvo*, policija; *redatelj*, režiser.

Rediti, mikati; posvečevati (v duhovnika); *redilja*, mikavka.

Redjati, vrstiti; *redom*(ice), po redu, po vrsti, za vrstjo; *redovit*, navaden, pravilen; *reduša*, ktera je, kjer je več žen v hiši, na vrsti, da gospodinji.

Regracija, počitek (recreatio).

Rekavica, mlin.

Reha, redka volna.

Remek(-djelo), mojstersko delo.

Resa mačica; mn. franže; *resati*, mačice dobivati.

Resiti, lepšati, zaljšati.

Rešetka, omrežje.

Revan (-vna, -vno), priden; *revnovati*, truditi se.

Revati (-vem), rigati.

Rezak (-zka, -zko), oster.

Rezbar, rezljar.

Rezena, zapah.

*Rezil**, sramoten.

Režanj (-žnja), odrezek.

Ribati, ribe loviti.

Ridati, tarnati.

Ridj, rjav, rdeč.

Rieč, beseda; *riečati se*, prepirati se.

Rif, vatel.

Rikati (-ričem), rjuti, ručati.

Rit (m.), trst.

Rita, krpa, cunj; *ritav*, raztrgan.

Riznica, zakladnica.

Rječit, zgovoren; *rječnik*, besednjak, slovar.

Rnjaga, velik kup.

Rnjav, razparanih ustnic.

Rpa, kup.

Rob, suženj; *robija*, [tlaka; ro-

biti, voditi v sužnost; *roblje*, (ed. sr.), sužnji.

Ročiti, pozivati na shod; *ročište*, mesto shoda.

Roda, štrk, štoklja.

Rodilja, otročnica; *rodjak*, sorodnik; *rodjaka* (rodjakinja), sorodnica.

Rogoz, biček, bičeje; *rogožina*, štorja.

Rogulje, vile.

Rogušiti (se), ušesa nastavljati.

Rojte (mn. ž.), konci, rese (franže).

Rok, odločeni dan.

Roktati (rokčem), kruliti.

Rominjati, šumljati; *romon*, šumljanje.

Roniti, topiti se; odvaljevati; (suze), prelivati.

Roptati (ropčem), mrmrati.

Rosulja, dež kakor rosa.

Rotkva, redkev.

Rovaš, zarezana palica.

Rozga, kol, natič.

Rskati, v. *hrskati*.

*Rsuz**, v. *hrsuz*.

Rt, vrh.

Rtenica, rtenjača, v. *hrbtenica*, *hrbtenjača*.

Rubača (rubina), srajca; *rubenina* (rublje), perilo.

Ručak (-čka), kosilo; *ručati*, kositi; *ručkonoša*, ktera kosilo (na njivo) nosi.

Ručnik, brisavka, terača.

Rud, rdečkast.

Ruda (rudo), oje.

Rudast, goste volne, kodrast.

Rudina, travnik.

Rugati se, posmehovati se; *ruglo*, posmehovanje; *rugoba*, grdoba.

Ruho, obleka.

Rujan (-jna), kimavec.

Rujan (-jna, -jno), rumen.

Ruka; *za rukom počti*, posrečiti se.

Rukati (-čem), rjuti.

Rukodavalac (-vaoca), posojevavec; *rukodače*, posojilo.

Rukosad, vinograd, ktereга kdo sam zasadi.

Rukotvorina, izdelek rok.
Rukovati, ravnati; — *se*, roke dajati si.
Rukovet (-i), peščica.
Rukovoditi, ravnati.
Rulja, kup.
Rumen, rdeč.
Runjav, *runje*, v. *rutav*, *rute*.
Rupa, luknja.
Rus, rdeč.
Rušpa, beneški cekin.
Rutav, kosmat; *rute* (mn. ž.), dlake, kocine.
Ružan (-žna, -žno), grd.
Ružičast, rdeč kakor roža.
Ružiti, grditi, zmerjati.
Rrvati (-rvem) *se*, boriti se; *rvač*, borivec.
Rrzati (ržem), rezgetati.

S

S, *sa*, *s*, *z*.
*Saba**, zora.
Sablast (-i), pošast.
Sablazan (-zni), pohujšanje.
Sabor, zbor, cerkveni god (žegnanje); gube; *saborisati* (-rišem), zborovati; *saborit*, gubat, nabran.
*Saćma**, sekanec (šretelj).
Saćura, košara.
Sad(a), sedaj.
Sadra, gips.
Sadžija, urar.
Sag, pogrinjalo (Teppich).
*Sahat** (= sat), ura.
*Sahibija**, gospodar, posestnik.
*Sahija**, sel.
Sahraniti, pokopati, spraviti.
Sajam (-jma), semenj.
*Sakagija**, konjska bolezen.
*Sakat**, pohabljen, pokažen; *sakatiti*, kaziti.
*Saktisati** (-šem), pogubiti.
Salaš, pristava.
Saletjeti (-tim), napasti.
*Salt**, sam, samo.
Samar, tovor (sedlo).
Samohran, kdor se sam hrani.

Samonik, kar samo požene.
Samoteg, *samotegom* *mljeti*, pri odprtej zatvornici mleti.
Samotvor, iz enega kosa.
Samovlastan (-tna, -tno), samostalen.
Samsar, mešetar.
Samsov, mesarski pes.
*Samur**, sobolj.
*Sanduk**, zabož.
Sanjkati se, voziti se na saneh.
Sanljiv, zaspan.
Santa, skrl.
Saobčiti, naznaniti.
Saoni, sani.
Sapun, milo (žajfa).
Sara, golenica.
*Sarač**, sedlar.
Saraori, delavci.
*Sarma**, nadeto zelje.
*Saruk**, turban.
Saslušati, zaslišati.
Sasma, prav, popolnoma.
Sastajati (-jem) *se*, shajati se; *sastati* (-nem) *se*, sniti se; *sastaviti*, zložiti.
Sastrag, odzad.
Sasvim, popolnoma.
Sat, v. *sahat*.
*Satara**, mesarska sekira.
Satariti, izgubiti.
Satnija, stotnija (kompanija); *satnik*, stotnik.
Sav, *sva*, *sve*, ves, vsa, vse.
Savjest, vest.
Savjet, svēt.
Savkolik, ves (kar ga je).
Savršen, popoln.
Sazdati, ustvariti.
Sažaliti, pomilovati.
Sažeči (-žežem), sežgati.
Sažeti (-žmem), *sažimati* *rame-nima*, zgeniti, zgibati z ramami.
Sbilja, resnost, resnica, res.
Sbiti (*sbude*) *se*, zgoditi se.
Sbog, zavoljo.
Sboriti, govoriti.
Sbubati, skrpati.
Sčeliti se, v. *sučeliti se*.
Sčepati, zgrabiti.

Sčinjati se, obotavljati se.
Sčučunjiti (sčučuriti) se, počeniti.
Sđjela, skleda.
Sđjetan (-tna, -tno), noseč.
Sđušan (-šna, -šno), vesten.
Sdvažati (sdvojiti), obupovati (obupati).
Sebeznao (-ala, -alo), sebičen.
*Seđef**, biserna matica (Perlmutter).
Sedmica, teden.
*Sehir**, čudo; *sehiriti (činiti sehir)*, ogledovati.
*Seisana**, tovorni konj.
*Seiz**, konjski hlapec.
Seja, seka, sela, sestra.
*Selam (alećim)**, turški pozdrav.
Seljak, kmet.
Seoba, selitev; *seoce*, selce, vasica.
*Sepet**, košara.
*Seraščer**, poveljnik, zapovednik.
*Serdar**, okrajni poglavar; ječar.
Sglavak (-vka), člen; *sglaviti*, zložiti.
Sglob, člen; *sglobiti*, zložiti.
Sgoda, priložnost; dogodek; *sgodan (-dna, -dno)*, priložen, primeren; *sgoditak (-tka)*, zadetek; *sgoditi*, zadeti.
Sgrada, poslopje.
Sgranov, divji človek; *sgranuti se*, zdivjati.
Sgrnuti se, privreti.
Sgroziti (sgražati) se, prepasti (prepadati) se.
Sgrtati (-čem), zgrinjati.
Sgruhati se, zgruditi se, izvrniti se.
Sgrušiti, stolči.
Sgučiti, stisniti.
Sguriti se, zgrbiti se.
Sgusnuti se, zgostiti se.
Shođan (-dna, -dno), priložen, primeren.
Shrvati, v. *srvati*.
Shvačati (shvatiti), zapopadati (-pasti), razumeti; *shvatljiv*, razumljiv.
Sićušan (-šna, -šno), droben.

Siečanj (-čnja), prosinec (januar).
Sied, siv.
Sielo, seja, družba.
Sieri (mn. ž.), dozdevki.
Sievak (vka), svit; *sievati (sievnuti)*, (za)bliskati se.
Siga, kapnina.
Siguran (-rna, -rno), varen, gotov.
*Sijaset**, brez števila.
Sijavica, bliskanje.
Silaziti, shajati.
Siledžija, silnik; *silesija*, (sila =) prav velik, prav mnogo.
*Simit**, pšenični kruh.
*Sindžilat**, potrdilo.
*Sindžir**, veriga.
Sinija, nizka miza.
Sinji, siv.
Sinor, meja.
Sinovac (-vca), bratov sin.
Sinuti, zasvetiti.
Sipiti, pršeti.
Sipljiv, nadušljiv; *sipnja*, naduha.
Sirac (-rca), hleb sira.
Sirak, sirotek.
Sirće (-eta), kis, jesih.
Siromah, revež.
Sirotinja, revščina, reveži.
Sitan (-tna, -tno), droben; *sitnica*, malenkost; *sitničar*, kramar; *sitniž*, drobiž.
Sječati se, spominjati se.
Sjeći (siečem), sekati.
Sjednica, seja.
Sjeguran, v. *siguran*.
Sjenica, senčnica, lopa (uta).
Sjeta, otožnost; *sjetilo*, čutilo; *sjetiti se*, spomniti se.
Sjetovati = svjetovati.
Sjutra, jutri.
Skakavac (-vca), kobilica.
Skalini, stopnice.
Skanjvati se, obotavljati se.
Skapati (-pljem), poginiti.
Skapčati, spenjati.
*Skela**, brod, prevozna ladja; *skele*, oder.
Skičati (-čim), cviliti kakor prašič; *skika*, cviljenje.
Skinuti, sneti.

Skitač, potepuh; *skitati se*, potepati se.

Skladište, zaloga.

Sklapati, sklepati.

Sklenica, steklenica.

Sklizak (-zka, -zko), polzek; *sklizati se*, drsati se.

Sklon, nagnjen, naklonjen; *skloniti*, nagniti, pripraviti; — *se*, skriti se.

Sklopiti, skleniti.

Skobiti, srečati.

Skolke (mn. ž.), oder (mrtvaški).

Skopac (-pca), koštrun.

Skopčati, speti.

Skorup, smetana.

Skot, živina; *zalega*; *skotan* (-tna, -tno), brej.

Skozan (-zna, -zno), brej (o kozi).

Skrhati, zlomiti.

Skrižaljka, tabela.

Skrob, šterka; *skrobiti*, šterkati.

Skroz, skozi.

Skrstiti (skrščati) n. pr. *ruke*, prekrizati, križem položiti.

Skrušiti, streti; *skrušen*, potr.

Skucati, (komaj) nabrati.

Skučiti, pritisniti.

Skuditi, pograjati.

Skunatoriti, v. *skucati*.

Skunjiti se, potuhniti se.

Skup; *drag*; *skupoća*, draginja.

Skupština, zbor.

Skut, rob; *skuti*, dolnji kraj srajce.

Skrčiti, skrčiti.

Slabina, lakotnica.

Sladkiš, sladkarije; *sladoled*, Gefrorenes.

Slamnjača, Strohsack.

Slati (šaljem), pošiljati.

Slavičan (-čna, -čno), slavohlepen, slavoželjen; *slaviti*, praznovati.

Slavulj, slavec.

Slaziti, shajati, navzdol iti.

Sleci (-žem, -gnem) (ramenima), zgeniti: — *se*, privreti.

Sledj, slanik.

Slezina, vranica.

Slipe miš, netopir.

Sljedbenik, privrženec.

Sljepočice (mn. ž.), senci.

Sljubiti se, zvezati se.

Sloboda, srčnost; prostost; *sloboditi*, izpodbujati; *sloboština*, pravica.

Slog, greda.

Slovka, zlog; *slovo*, črka.

Slučénina, zveza (v kemiji); *slučiti se*, zgoditi se; zvezati se (v kemiji).

Službovnik, službeni red.

Smači (smaknuti), sneti; ubiti.

Smagnuti, počrneti.

Smatrati, ogledovati; držati; imeti.

Smedj, rjav.

Smesti (-tem), ovreti; *smetati*, ovirati; *smeten*, zmešan; *smetenjak*, zmešan človek; *smetnja*, ovira.

Smicati (-čem), snemati; ubijati.

Smiešiti se, smehljati se.

Smiliti se, dopasti (se).

Smion, srčan.

Smiriti, umirati.

Smisao (-sla), pomen; *smisliti*, skleniti; *smišljati*, izmišljati.

Smjel, srčan.

Smjer, pot; *smjeran* (-rna, -rno), ponižen; *smjerati* (smjeriti), namerjati (nameriti), meriti.

Smjestiti, postaviti

Smočan (-čna, -čno), masten; *smočiti*, prigrizniti; *smok*, prikuha; mast.

Smotriti, utruditi.

Smotra, ogled, razgled; *smotriti*, zagledati.

Smožditi, zdrobiti, streti.

Smrč (smreka), brin.

Smrči (smrknuti), *smrkavati se*, (z)mračiti se.

Smrskati, zdrobiti, streti.

Smrzao (-zli), mraz.

Smucati se, potepati se; drsati se.

Smužen, zmešan.

Smutljivač (-vca), rogovilež, kovarnik; *smutnja*, zadrega.

Snaći (-*djem*), *snašlo ga*, božjast ga lomiti.
Snaga, moć
Snahoditi, zadevati, lomiti (o božjasti).
Snatriti, zamišljati se.
Snažan (-*žna*, -*žno*), moćan.
Snebiti (-*snebiti*) *se*, v zadrego prihajati (priti), (za)čuditi se.
Snieti (-*snesem*), znesti.
Snimak (-*mka*), posnetek; *snimati* (-*snimiti*), (po)snemati (-*sneti*).
Snizati (-*žem*), *sneti z vrvice*.
Snositi, trpeti; *snosljiv*, pretrpljiv.
Sobarica, hišna.
*Sobet**, pojedina.
Sobstven, svoj.
Sočiti, zvajati, ovajati.
Sodžbina, plačilo soku.
*Sofra**, miza.
Soha, vile.
*Soj**, rod.
Sok, kdor krivca (tata) najde.
Sokak, kuhar.
*Sokak**, ulica.
Sokoliti, izpodbujati.
Solika, babje pšeno.
*Solufe** (*mn. ž.*), kodri.
Somun, hleb.
Soriti, podreti; — *se*, podreti se, razleči se.
Sotona, satan.
Spačka, ovira, pohujšanje.
*Spahija**, graščak; *spahiluk**, graščina.
Spas, rešitev, odrešenje; (*spasitelj*) odrešenik; *spasiti* (*spasti*, -*sem*), rešiti; *Spasovo*, praznik Vnebohoda.
Spavači, spalni.
Spetiti, opaziti.
Spila (*spilja*), jama.
Splačine (*mn. ž.*), pomije.
Spletka, zvižaja, kovarstvo.
Spočitati, očitati.
Spojiti, zložiti.
Spolja, zunaj; *spoljašnji*, zunanji.
Spona, zapon, vez.

Spor, počasen.
Spotaci (-*taknuti*), *spoticati* (-*čem*), očitati.
Spram, proti.
Sprat, nadstropje.
Spratiti, vgnati (v hlev).
Sprava, priprava; *spraviti*, pripraviti, odpraviti.
Spravište, zbor.
Sprdati se, posmehovati se; *sprdnja*, posmeh.
Spreman (-*mna*, -*mno*), pripraven; *spremiti*, pripraviti.
Sproču, proti.
Sprovesti (*sprovoditi*), *spremiti* (*spremljati*); *sprovod*, pogreb.
Spučati (*spučiti*), *speti*, *zapeti*.
Spuriti, osmoditi.
Sputiti, zvezati.
Spuž, polž.
Spužva, goba.
Sračka, driska.
Sravniti, izravnati, primeriti.
Srč, hrast.
Srča, steklo; *srčali*, steklen; *srče-eta*, steklenica.
Srčba, jeza.
Srčika, stržen, svrž, neko jabolko.
Srdčan (-*čna*, -*čno*), srčen; *srdšače*, srček.
Sresti (-*tem*, -*tnem*), *srečati*; *sretati*, srečevati.
Srez, okraj.
Sricati (-*čem*), *zlogovati*.
Srieš, vinska skorja (Weinstein).
*Srma**, srebro.
Srndac, srnjak.
Srnuti, pohiteti.
Sročiti, zložiti; *srok*, ujema, rima.
Srpanj (-*pnja*), mali srpan.
Srtati (-*čem*), hiteti.
Srvati, premoči.
Srž (*srs*), svrž, stržen.
Staci (*staknuti*), *zgrniti*.
Stado, čreda.
Staja, hlev.
Stajači, prazničen.
Stalež (*stališ*), stan.
Stan, statve.
Stanac (-*nca*), utrjen kamen.

Stanar, planinar.
Stanica, piskrc v satovji.
Stanka, prenehljaj.
Stanovit; gotov.
Stap, pinja, metilnica.
Starati se, skrbeti.
Starež (-i), starina; *starina*, starec.
Stas, postava.
Stečaj, sklic (upnikov), (konkurs).
Steči (-čem), dobiti; — *se*, zgoditi se.
Steon, brej (o kravi).
Stepen, stopinja; *stepenice (mn. ž.)*, stopnice.
Sterati, razprostirati.
Steznik, modre (Mieder).
Sticati (-čem), zgrinjati; (*stjecati*), dobivati; — *se*, goditi se.
Stiči (stignem), doseči, doiti; priti.
Stid sram; *stidjeti (-dim) se*, sramovati se.
Stieg, zastava.
Stih, vrsta (v pesmi), vers.
Stinuti se, strditi se.
Stizati (-žem), dosegati, dohajati.
Stjecati (se), v. *sticati (se)*.
Stočarstvo, živinoreja; *stoka*, živina.
Stol, miza; *stolac (-lca)*, stol; *stolar*, mizar; *stolica*, v. *stolac*; *stolnjak*, mizni prt.
Stopa, stopinja.
Stopram, *stoprv*, še le.
Stožer, tečaj; *stožernik*, kardinal.
Stradati, trpeti.
Straga, od zadaj.
Stran, *stranjski*, tuj; *stranputica*, stranska pot.
Stratište, morišče.
Strava, strah.
Stražmeštar (-štra), naddesetnik (Feldwebel).
Stražnji, odzadnji.
Strcati, brizgati.
Strelimke, kakor strela; *streljana*, strelišče.
Strepiti, tresti se, bati se.
Strina, stričeva žena.

Strmac (-mca), *strmen (-i)*, strmina; *strmogled (-gred)*, žalostna vrba.
Strog, oster.
Stropoštati se, zgruditi se.
Strovaliti, zvaliti.
Stršiti, ščetiniti se.
Strug, stružec; *strugotina*, oblanje.
Struja, tok.
Struk, stebelce, šopek; postava.
Struka, plašč; vrsta (sorta).
Strunja, kozja dlaka.
Strvina, mrhovina.
Stube (mn. ž.), stopnice.
Stub'ina, otel panj.
Stubokom, do tal.
Studen (-i), zima: *studen (-a, -o)*, mrzel; *studen*, listopad.
Stupanj (-pnja), stopinja.
Stužiti se, slabo postati.
Stvoriti, ustvariti
Sučeljavati (sučeliti) se, gledati se (z licem — čelom — obrnjen biti proti čemu).
Sud, posoda.
Sudarati se, ujemati se.
Sudbina, osoda.
Sudija, sodnik; *sudnica*, sodnija.
Sudjelovati, delati s kom.
Sudjenica, prisojena.
Sugare (-eta), črno jagnje.
Suhomedjina, zid za ograjo brez apna; *suhonjav*, suhoten.
Sujevjerje, praznoverje.
Sujma, strah.
Sukob, spopad; *sukobiti*, srečati; — *se*, srečati se, spopasti se.
Suložnica, priležnica.
Sulud, prismojen.
Symacan (-cna, -cno), brej (o mački).
Sumoran (-rna, -rno), mračen.
Sumpor, žveplo.
Suncokret, solnčnica.
Sunčarica, vrtoglavost od solнца (Sonnenstich).
*Sundjer**, goba.
*Sunetiti**, rezati.

Sunovrat(ice), na glavo.
Suočiti, postaviti enega proti drugemu, da si v lice govori (konfrontirati).
Suparnik, zopnik, protivnik.
Suprasan (-sna, -sno), brej (o prasici).
Suproč, *suprot*, proti.
Sur, siv; *surina*, suknja.
Surla, rilec.
Surodica, daljnji sorodnik.
Survati se, zgruditi se.
Susnježica, sneg z dežjem.
Susreća, srečanje; *susresti* (-tem, -tnem), srečati; *na susret*, na-proti
Sustati (-nem), opešati.
Sustiči, *sustizati*, v. *stiči*, *stizati*.
Sustopice, za petami; za vrstjo.
Sušen, brej (o kuzli).
Sušti, pravi.
Suton, mrak.
Sutra, jutri.
Suvad, suhljad; *suvarak* (-rka), *suvatka*, kos suhljadi.
Suvišak (-ška), prebitek, ostanek; *suviše*, preveč.
Suvjerica, malo primirje.
Svačiji (-a, -e), čigar si bodi, vsacega.
Svaditi (*svadjati*) *se*, spreti (prepirati) *se*; *svadja*, prepir; *svadljiv*, prepirljiv.
Svagda, vselej, zmirom; *svagdje*, povsod; *svakako*, na vsak način; *svakojak*, vsakoršen; *svakuda*, povsod.
Svanuti, izdaniti *se*.
Svašta, marsikaj.
Sve da, če tudi.
Svečar, kdor praznuje god.
Svećenik, duhovnik.
Svedj, *svedjer*, vselej, zmirom.
Svemir, vesoljni svet.
Svetkovati, praznovati; *svetkovina*, praznik.
Svetotajstvo, zakrament.
Sveudilj, vedno.
Svežanj (-žnja), povezek.
Svibanj (-bnja), veliki traven.

Sviči (*sviknuti*), privaditi *se*.
Svidjati (*svidjeti*, -dim) *se*, dopadati (dopasti).
Sviest, zavest; *sviestan* (-tna, -tno), zaveden.
Svigdje, povsod.
Svilac (-lca), sviloprejka.
Svirala, piščal; *svirati*, piskati.
Svisnuti, počiti.
Svita, sukno.
Svitac (-tca), kresnica.
Svitati (*svičem*), daniti *se*.
Svitice, (dolnje) hlače; *svitnjak*, hlačnik.
Svjedočba, izpričevalo; *svjedočiti*, pričati; *svjedok*, priča.
Svjerorati, besedo držati.
Svjetina, svet (ljudje).
Svjetlucati se, lesketati *se*.
Svjetovnjak, posvetnjak.
Svjež, frišen.
Svladati, zmagati.
Svojak, svak; *svojski*, (kakor svojega), dobro; *svojstvo*, lastnost; *svojta*, svojci.
Svrab, garje.
Svracati (*svratiti*), odvracati; — *se*, ustavljati *se*, ostajati; *svratište*, velika krčma, hotel.
Svrdao (-dla), sveder.
Svrha, konec, cilj.
Svrnuti, v. *svratiti*.
Svršetak (-tka), konec; *svršiti*, dokončati.
Svuda, povsod.

Š

Šajka, ladja.
Šaka, pest.
Šalidžija, šaljivec.
Šarac (-rca), šaren konj; *šarati*, pisati; *šaren*, pisan; *šarka*, pisana puška.
Šarafiti, viti, privijati (*šravfati*).
Šaraglje (mn. ž.), kobila, kozel.
Šaš, ločje.
Šatra, senjmska prodajalnica.
Šav (*šva*), šiv.
*Šečer**, sladkor.

Šegrt*, rokodelski učenec.
 Šeher*, mesto.
 Senluk*, veselje.
 Senuti (razumom), ponoreti.
 Seprtlja, izgovarjanje; kdor se izgovarja.
 Šereg, četa; šerežanin, orožnik, žandar.
 Šestar, šestilo, Zirkel.
 Šešana*, puška.
 Šešarica (šešarka), šiška.
 Šešir, klobuk.
 Šetalica (šetaljka), Pendel; šetati (se), izprehajati se; šetnja, izprehod.
 Ševa, škrjanec.
 Ševrdati, nestanoviten biti.
 Ševrljuga, v. ševa.
 Šibika (šibljika), šiba.
 Šičar*, dobiček, plen.
 Šija, zatilnik; Šijak, Slavonec.
 Šik, lošč, zlate pene.
 Šikara, šikarje, grmovje.
 Šikati, zibati; (-čem), sikati.
 Šiljak (-ljka), špica; šiljast, špičast.
 Šiljati (-ljem), pošiljati.
 Šiljeg, mlad oven.
 Šimšir*, zelenika (pušpan).
 Šinuti, udariti (s šibo).
 Šipak (-pka), margarana, granatovo jabolko; jagoda od bjažega zoba.
 Šira*, mošt.
 Šišarica (šišarka), šiška.
 Šišati, striči, rezati.
 Šišmiš, netopir.
 Škakiljati, ščegetati.
 Škanjac (-njca), koštrun.
 Škloca, pipec; šklocati, klepetati.
 Školj, otok.
 Škopac (-pca), koštrun.
 Škrabica, skrinjica.
 Škrebetaljka, ropotulja.
 Škrge (mn. ž.), ribja ušesa.
 Škrgutati (-čem), škripati.
 Škrljak, klobuk.
 Škrob, šterka.
 Škrt, skop.

Škuda, tolar.
 Škulj, koštrun.
 Škulja, luknja.
 Šljaka, v. štaka.
 Šljuka, kljunač.
 Šljunak (-nka), debel pesek, prod.
 Šmrk, brizgalnica: ščepec, oščapek (tobaka); šmrkati, nosljati (šnofati).
 Šogor, (= nemški Schwager) svak, šurjak.
 Šokac (-kca), katoličan.
 Špag, žep.
 Špan, oskrbnik.
 Špilja, otlina, jama.
 Šprih, sekanci (šretlji).
 Štagalj (-glja), skedenj.
 Štaka, krevlja (bergla).
 Štakor, podgana.
 Štampa, tisk: štamparija, tiskar-nica; štampati, tiskati.
 Štap, palica.
 Štedionica, hranilnica; štedjeti (-dim), hraniti, varovati; štedljiv, varčen; štednja, varčnost; štednjak, Sparherd.
 Šteta, škoda; štetovati, škodo trpeti.
 Štičenik, branjenec, varovanec.
 Štilac (-oca), čitatelj; štiti, čitati.
 Štititi, braniti, varovati; štitnik, skrbnik (tutor).
 Štivo, berilo.
 Što, kaj, kar; štogod(j), karkoli, nekaj; štošta, marsikaj.
 Štrcalica (štrcaljka), brizgalnica.
 Štrk, štrkalj (-klja), obad, bren-celj.
 Štrojiti, rezati, skopiti.
 Štucati se, kolcati se.
 Šubara, kučma.
 Šuga, garje; šugav, garjav.
 Šukunbaba, praprababa; šukun-djed, prapraded.
 Šuljati se, lesti, vleči se, krasti se.
 Šuljevi, zlata žila.
 Šuma, gozd, hosta.
 Šumati se, plaziti, krasti se.

Šupalj (-plja, -plje), otel; šupljak, prazna glava; šupljikast, luknjast.

Šura, šurjak, ženin brat.

Šurka, šala.

Šušanj (-šnja), listje.

Šušav, brez rogov.

Šuštati (-tim), šumeti.

Šut, v. šušav.

Šuvak, levičnik.

Švalja, šivilja.

T

Ta saj.

Tabak, pola (papierja).

Taban, podplat.

Tabati, stopati.

Tačka, natič, kol.

Tačke (mn. ž.), samokolnica, vozicek.

Tada, tedaj, takrat

Tain*, obrok (hrane).

Taj, ta.

Taki, takoj.

Taki (brej), ravno (število).

Takmiti se, kosati se.

Takodjer, tudi.

Talac (taoca), porok, zastavljenec

Talas, val

Taliti, topiti.

Taljige (mn. ž.), voz za enega kouja.

Talog, gošča.

Taman*, ravno.

Tamaniti, pokončevati.

Tamjan, kadilo.

Tamnica, ječa, zapor; tamnovati, v ječi biti.

Tane* (-eta), svinčenka, kugla.

Tanjir (tanjur), pladenj, krožnik.

Taraba*, ograja od desk.

Tarac(a), tlak; taracati, tlak delati.

Tarnice (mn. ž.), težak voz.

Tašt, tešč; ničemuren.

Tava*, ponev.

Tavan*, podstrešje.

Tavnica, v. tamnica.

Te, ter.

Tecivo, tečevina pridobitek; teči, dobivati; trajati.

Teg, poteg; teža; setev; tegleči, n. pr. vol, kateri vleče, kateri je vprežen; teglica, buča, zamemalo (der Heber); tegliti, vleči; tehtati.

Tegoba, teža, težava.

Tek, teke, še le, samo.

Teklić, hitri sel.

Telal*, oznanjevalec; telaliti, oznanjevati.

Temelj, osnova, podstava.

Tepati, jecljati.

Tepsija*, ponev.

Teret, breme, tovor.

Testerati, piliti, žagati; testere (-eta), pila, žaga.

Testir*, dovoljenje.

Tetiva, kita.

Tetošiti, gojiti, rediti.

Teturati, opotekati se.

Tezulja, tehtnica (vaga).

Težatni dan = težatnik, delavnik; težiti, obdelovati.

Téžiti, hrepeneti; tehtati (vagati), težnja, hrepenenje.

Tičiti se, podrastke poganjati.

Tielovo, praznik sv. Rešnjega telesa.

Tiesak (-ska), tlačilnica (preša); tiešiti, tlačiti (prešati).

Tiganj, koza.

Tikva, buča.

Timariti, česati, čohati.

Timor, skala.

Tinjati, tleti.

Tinji; za tinji čas, na enkrat.

Titrat, migljati; — se, norčevati se.

Tjelovježba, telovadba.

Tjerati, goniti.

Tjeskoba, tesnoba, strah.

Tješiti, tolažiti.

Tko, kdo, kdor.

Tlapnja, bledenje; tlapiti, blesti.

Tmuša, tema.

Tobolac (-lca), mošnja.

Tobože, češ.

Tocilj, brus; *tociļjati se*, drsati se.
Točak (-čka), kolo.
Tok, nožnica.
*Toke** (mn. ž.), srebrne plošče na prsih.
Tolič, v. *otolič*.
Toljaga, gorjača.
Toprv, še le.
*Topuz**, bat, cep.
Tor, pletena ograja za živino; *toriti*, srtati.
Torlak, bahač.
Tornjati se, pobirati se.
Toskati, nazaj rivati.
Tovan (-vna, -vno), debel, rejen; *toviti*, rediti.
Trag, sled.
Trajati (-jem), trpeti.
Tralje (mn. ž.), krpe, cunje.
Trampiti, zameniti.
Trapiti, trpiniti.
Trator, marjetica.
Travanj (-vnja), mali traven.
Tražbina, terjatev; *tražiti*, iskati, terjati.
Trčati (-čim), teči, leteti.
Treptati (-čem), pomežkovati; *treptjeti* (-tim), migljati, bleščati (se).
Trešnja, črešnja.
Trgnuti, potegniti.
Trh, breme, tovor.
Trice (mn. ž.), otrobi; *tričarija*, čenčarija.
Triem, lopa, veža.
Trklja, kol.
Trljati, tretji, drgniti.
Trnokop, rovnica.
Trnuti, gasiti.
Trnuti, otrpevati.
Trojaci. Binkošti.
Trom, težak, len.
Tronuti, geniti.
Troska, žlindra.
Trovati, ostrupļjevati.
Trpati, mašiti, tlačiti.
Trpeza, miza.
Trs, trta; *trsje*, vinograd.
Trsiti se, skrbeti, truditi se.

Truba, *trublja*, trobenta.
Trud, kresilna goba.
Trudan (-dna, -dno), noseč; *trudovi*, popadki, porodne bolečine.
Truhlež, trohnoba; *truhiliti* (*truhnuti*), trohneti; *truo* (*truhla*, *truhlo*), trohljiv.
Trun, troha; *truniti*, trositi.
Trvenje, trenje.
Trzati (-zem), trgati, potegovati; — *se*, dramiti se.
Tucak, berač.
Tučak (-čka), tolkač; *tučnja*, pretep.
Tudj, tuj; *tudjinac* (-nca), tujec.
*Tug**, konjski rep.
Tuka, pura; *tukan*, puran.
*Tulum**, meh.
Tumačiti, razlagati.
Tumarati, tavati, potikati se.
Tunja, kutina.
Tur, del hlač mej nogami.
Turad (-i), Turki.
Turati, metati, rivati.
*Turpija**, pila.
Tutanj (-tnja), *tutnjava*, bobnenje; *tutnjiti*, bobneti.
Tvar, snov.
Tvor, dehor.
Tvor, delo; *tvorac* (-rca), stvarnik; *tvoriti*, delati; *tvornica*, fabrika.
Tvrđica, skopuh.
Tvrđka, firma.

U

U, v, pri, od.
Uapsiti, zapreti.
Ubav, lep.
Ubaviestiti, v. *obaviestiti*.
Ubitačan (-čna, -čno), poguben.
Ublažiti, potolažiti.
Ubrus, robec.
Učati (-čim), v. *hučati*.
Učenik, učenec.
Učestati, pomnožiti se.
Učestnik, deležnik; *učestvovati*, udeleževati se; *učesće*, udeležba.

Učinak (-nka), delo, nasledek; *učiniti*, storiti.
Učtiv, priljuden.
Uči (udjem), vniti.
Udati, omožiti.
Udav, kača velikanka.
Udes, osoda; *udesiti* (*udešavati*), narediti (narejati); srečati (srečevati).
Udica, trnek.
Udieliti, podariti.
Udilj, vedno.
Uditi, razrezovati; škoditi.
Udjelak (-dioka), miloščina.
Udoban (-bna, -bno), priročen, ugoden.
Udostojiti, za dostojnega, vrednega spoznati; — *se*, dostojen, vreden postati.
Udvoran (-rna, -rno), postrežen; *udvoravati se*, prikupovati se, prilizovati se; *udvorica*, prilizovavec.
Ugadjati, ustrezati; ubirati.
Ugar (-i), praha.
Ugarak (-rka), ogorek.
Uglaviti, vsaditi; skleniti.
Ugled, veljava, čast.
Ugljen, ogel; *ugljevlje*, oglje.
Ugnjetavati, pritiskati.
Ugoditi, ustreči.
Ugor, jegulja.
Ugorak (-rka), kumara.
*Ugursuz**, maloprಿದೆညး.
Uhar, korist, dobiček.
Uhoda, ogleduh; *uhoditi*, ogledovati.
Uholaža, strigalica.
Ujamčiti, pripeti.
Ujamčiti, za poroka vzeti; — *se*, postaviti se za poroka.
Ujati (-jim), v. *hujati*.
Ujedno, skupaj.
Uka, *ukati*, v. *huka*, *hukati*.
Ukinuti (*ukidati*), odpraviti, ovreči; utrgati.
Ukloniti, odstraniti; — *se*, umekniti se.
Uklopiti, vtisniti.
Ukočiti se, otrpniti.

Ukopnica, mrtvaška obleka.
Ukosnici, okrasilne verižice za lase.
Ukrcati, naložiti; — *se*, stopiti na ladjo.
Ulagivati se, prilizovati se.
*Ulak**, hitri sel.
Ulaz, vhod; *ulaziti*, vhajati, prihajati.
Ulažica, prilizovavec.
Uličiti, olikati; — *se*, napraviti se.
Ulište, panj; *uljevi*, čebelna zalega.
Uljudba, omika.
Ulozi, trganje, protin.
Umaci (*umaknuti*), uiti.
Umah, takoj.
Umalo, skoro.
Umicati (-čem), uhajati.
Umijeće, znanje, umetnost.
Umiljat, mil.
Umoran (-rna, -rno), truden.
Unakrst, navzkriž.
Unatoč, kljubu.
Unieti (-nesem), vnesti.
Unosan (-sna, -sno), kar nese dobiček.
Unovčiti, v denar spraviti.
Upala, vnetje.
Upanjiti se, osupniti.
Upeti (-pnem), *upinjati* (-njem) *se*, upreti, upirati se.
Uploške, sploh.
Upotrebiti, porabiti.
Uprava, vodstvo; *upravljati*, ravnati; *upravo*, prav, ravno.
Uputa, navod, napeljava; *uputiti*, napeljati.
Uraniti, zgodaj vstati.
Ured, urad.
Ures, olupšava.
Urlik(*ik*)*ati* (-čem), tuliti.
Urnebes, bobnenje.
Uročiti, določiti.
Urota, zarota.
Urvina, strmina.
Usebina, obseg.
Usidjelica, staro dekle.
Usjev, setev.

Uskoriti, pospešiti.
 Uslov, pogoj.
 Uslužan (-žna, -žno), postrežen.
 Usniti (se), sanjati (se); usnuti, zaspati.
 Usov, plaz, lavina.
 Uspievati (uspjeti, -ijem), napredovati, dosežati.
 Uspomena, spomin.
 Usrdan (-dna, -dno), pristrčen; postrežen; usrdje, pristrčnost; postrežnost.
 Ustaša, upornik; ustati, upreti se.
 Ustava, zatvornica.
 Ustopice (ustopce), za petami, za vrstjo.
 Ustrojiti, uravnati, urediti, narediti.
 Ustručavati se, obotavljati se.
 Usud, osoda; usuditi, določiti; — se, predrzniti se.
 Ušara, sova.
 Uši (ušiju), ušesa.
 Uškati, dražiti.
 Uštap, ščip.
 Uštinuti, uščipniti.
 Uštípak (-pka), krof (jed).
 Uštrb, prikrata, škoda.
 Utaložiti, potolažiti.
 Utaman, zastoj.
 Utanačiti, določiti.
 Utega, modre (Mieder).
 Utez, teža (za mero drugih reči).
 Utirati, brisati.
 Utišati, potolažiti (se).
 Utjecaj, vpliv; utjecati, vplivati.
 Utjeha, tolažba.
 Utjeloviti, vtelesiti, vdružiti.
 Utočište, pribežališče.
 Utok, pritožba.
 Utrenik, cesta.
 Utrina, travnik.
 Utrkivati se, dirjati za stavo.
 Utroba, drob.
 Utuviti, zapomniti; u glavu, vti-sniti.
 Utvara, dozdevek, prikazen; utvarati (utvoriti) se, (do)zdeti se.
 Uvala, dolina, sedlo (mej gorami).
 Uvažiti, preudariti, ceniti.

Uviek, vedno.
 Uvjerica, premirje.
 Uvjeriti, zagotoviti, prepričati.
 Uvjet, pogoj.
 Uvježbati, izuriti.
 Uvojka, koder.
 Uvreda, razžaljenje; uvriediti, razžaliti.
 Uvriežiti, vsaditi.
 Uvrsti (-zem), vdeti.
 Uvršan (-šna, -šno), z vrhom.
 Uz, gori, nazaj, zraven, o(b).
 Uza, ječa.
 Uzaći (-djem), vzpeti se.
 Uzagrebce, v skok.
 Uzajmiti, na posodo vzeti, — dati.
 Uzalud, zastoj.
 Uzamance, za vrstjo.
 Uzaptiti, zarubiti, zapreti.
 Uzastopce, za vrstjo.
 Uzašašče, Vnebohod.
 Uzbibati, zazibati.
 Uzbrdica, strmina; uzbrdo, navkreber.
 Uzburkati, vznemiriti.
 Uzdarje, povračilo za dar.
 Uzdati se, zaupati.
 Uzduh, zrak.
 Uzduž, po dolgem, ob.
 Uzet, mrtvouden.
 Uzgred, mimo gredé, gredoč; uzgredan (-dna, -dno), postranski.
 Uzhititi, očarati.
 Uzica, vrv.
 Uzimati, jemati.
 Uzkrš, Velika noč; uzkrisiti, obuditi; uzkrsnuti, vstati, obuditi (od mrtvih).
 Uzlaz, vzpenjanje; uzlaziti, vzpenjati se.
 Uzletjeti, kvišku poleteti.
 Uzmači (-maknuti), umicati (-čem), umekniti (umikati) se.
 Uznik, jetnik.
 Uznositi, navdušen; uznositi se, napihovati se.
 Uzorak (-rka), obrazec.
 Uzporediti, primeriti; uzporediti, eden zraven drugega.
 Uzpraviti, po konci postaviti.

Uzpregnuti, uzprezati (-žem), za-
držati, zadrževati.
Uzprkos, kljubu.
Uzput, mej potjo, gredoč.
Uzrujati, razdražiti.
Uztrajati (-jem), trpeti, prenašati.
Uztrpjeti (-pim) se, potrpeti.
Uztuk, zavračilo, pomoč.
Užas, groza, strah.
Užditi, užeci (-žežem), užgati.
Uže (-eta), vrv.



Va, v; *va* *viek*, vedno.
Vaditi, jemati (iz česa).
Vaj, joj!
Vajat, klet, shramba.
*Vajda**, korist.
Vajkada, od nekaj.
Vaj me, joj meni!
*Vala**, res. gotovo.
Valjak (-ljka), valjar.
Valjan, veljaven, dober, priden;
valjati, veljati; *valja*, treba je.
Valjda, brž ko ne.
Valjuška, cmok.
Van, ven, zunaj, razun; *vani*
(*vanka*), zunaj; *vanjski*, zunanji;
vanjščina, zunanjost; *vanredan*
(-dna, -dno), izreden.
Vanjkuš, podzglavje.
Vapaj, vpitje; *vapiti*, vpiti.
*Varak** (-rka), lošč, zlate pene.
Varakati (*se*), ugibati se.
Varalica, goljuf; *varancija*, go-
ljufija; *varati*, goljufati.
Varenika, toplo, sladko mleko.
Varganj, goba, gliva.
Variti, kuhati; *varivo*, sočivje,
prikuba.
Varka, goljufija.
Varmedja, županija.
Varnica, iskra.
*Varoš** (-i), mesto.
Vasioni svet, vesoljni svet.
Vaskrs, v. *uskrs*.
Vasmir, vesoljni svet.
Vaš (-i), uš.
Vašar, semenj.

Vaška, pes.
Vatra, ogenj; *vatralj*, lopatica.
Vavoljak (-ljka), svaljek.
Vazam (-zma), Velika noč.
Vazda, vedno.
Vazduh, zrak.
Važiti, veljati.
Večeras, nocoj.
Več, uže, ali; *več ako*, razun če;
večma, bolj.
Veka, meketanje.
Vekšinjom, večí del.
Vele, mnogo, vrlo.
Veleban (-bna, bno), veličanski.
Veljača, svečan.
Velji, velik.
Veo (*vela*), tenčica, zagrinjalo.
Veoma, vrlo.
Vepar (-pra), merjasec.
Verati (-rem), skrivati; — *se*,
skrivaj okolo hoditi.
Veresija, upanje.
*Vergija**, davek.
Verugati se, viti se, zvijati se.
Vesti (-zem), štikati (sticken);
vez, štikarija.
Vičan (-čna, -čno), navajen.
Vidati, zdraviti.
Vidik, pogled, razgled.
Vidjelo, luč.
Viečati, posvetovati se; *vieće*,
svèt; *viečnik*, svetovavec.
Vieno, dota.
Vijača, velnica; *vijalište*, kjer
volkovi tulijo; *vijati* (-jem),
vejati; snežiti; tuliti; *vijavica*,
metavica
Vijor, vihar; *vijoriti se*, vihrati.
Vijugati se, viti se.
Vikati (-vičem), vpiti.
*Vilaet**, dežela.
Vilica, čeljust.
Viljuške, vilice.
Vilovit, kakor vila.
Vinjaga, vinika.
Vinko Lozić, vino od loze (trte)
(v šali).
Vinuti se, zavihtiti se.
Viriti, lukati.
Visibaba, zvonček.

Viska, rezgetanje; vrisk.
Višak (-ška), ostanek, presežek, prebitek; *više*, več; *višnji*, najviši.
Vitak (-tka, -tko), šibek, tenek.
Vitice (mn. ž.), kodri.
Vitlati, mahati; goniti.
Vižle (-eta), pes prepeličar; *vižliti*, zijati.
Vjedja, obrv.
Vjekovati, živeti (večno).
Vjenčati, poročiti.
Vjera, zvestoba; upanje; *vjeran* (-rna, -rno), zvest; *vjerenica*, zaročnica; *vjeresija*, v. *veresija*; *vjeriti* (se), zaročiti (se); *vjerovnik*, upnik.
Vješala (mn. sr.), vislice; *vješati*, obešati.
Vješt, umen, izveden, sposoben, spreten; *vještak*, izvedenec; *vještica*, čarovnica.
Vjetrenjača, vetrni mlin; *velnica*; *vjetrenjak*, nestanovitnež.
Vježba, vaja; *vježbati*, vaditi.
Vlače, klasje (*vlat*, klas).
Vlaga, moča.
Vlah, človek pravoslavne vere, Srb.
Vlast, oblast; *vlastan* (-tna, -tno), pooblaščen; *vlastelin* (mn. *vlastela*), graščak, plemenitaš; *vlastit*, lasten, svoj; *vlastitost*, lastnost.
Vlasulja, baroka.
Vlašiči, gostosevci (zvezde).
Vlažan (-žna, -žno), moker.
Voče, ovočje, sadje; *vočka*, sadno drevo; *vočnjak*, sadni vrt.
Vodenica, mlin.
Vodjice (mn. ž.), vajeti.
Vojna, vojska.
Vojno, mož, soprog.
Vojska, vojaki, armada.
Volij, rajši; *voljeti* (-im), rad (rajši) imeti.
Voštan, voščen.
Vrač, vedež; zdravnik; *vračati*, vedeževati; *vračiti*, zdraviti.
Vran, črn.

Vratiti, vrniti.
Vrcati, brizgati, odletovati; — *se*, gibati, metati se.
Vrebat, prežati.
Vrelo, vrelec, izvirek, studenec.
Vremešan (-šna, -šno), starikav.
Vreva, vrenje, mrgolenje, gneča.
Vrhnje, smetana.
Vričci (*vršem*), vršiti.
Vriedjati, žaliti.
Vrieme, čas.
Vrkati, podpihovati.
Vrlet (-i), strmina.
Vrljati (*vrludati*), klatiti se.
Vrndati, debelo prestiti; blebetati.
Vrpca, vrvca, trak.
Vrpoljiti se, nemirno stati ali sedeti.
Vrstan (-tna, -tno), izvrsten, sposoben.
Vršnjak, vrstnik.
Vrtlog, vrtinec.
Vrutak (-tka), v. *vrelo*.
Vrvjeti (-im), mrgoleti.
Vrzino kolo, mesto, kjer vile plešejo.
Vucibatina klatež.
Vučac (-čca), snet.

Z

Zabašuriti, potlačiti, skriti.
Zabezegnuti se, osupniti.
Zabit (-i), samota.
Zablehnuti se, zagledati se.
Zabluda, zmota.
Zaborav, pozabljenost; *zaboravan* (-vna, -vno), pozabljiv; *zaboraviti*, pozabiti.
Zabuniti, zmesi, zmotiti.
Zabušiti, potlačiti; zadeti.
Začecje, spočetje; *začeti*, spočeti.
Začelje, vrh mize.
Začepiti, zamašiti.
Začina, zabela; *začiniti*, zabeliti.
Zači (*zadjem*), zaiti.
Zadaća (*zadatak*, -tka), naloga.
Zadah, neprijeten duh.
Zadesiti, zadeti.
Zadievati, *zadirivati*, dražiti.

Zadjevica, prepir.
Zaduhati se, zasopsti se.
Zadušbina, kar kdo sezida ali naredi za zveličanje svoje duše.
Zagaliti, razgaliti.
Zaglaviti, zagozditi; dokončati; poginiti.
Zagonetati (-čem), uganke, zastavice zastavljati; *zagonetka*, uganka, zastavica.
Zahod, stranišče.
Zahvalan (-lna, -lno), hvaležen.
Zaimati, na posodo jemati, dajati.
*Zaira**, živež.
Zaista, zares.
Zajam (-jma), posojilo.
Zajednica, vkupnost, družba.
Zajedno, vkupe.
Zaklon, zavetje; *zakloniti* (*zaklanjati*), (o)braniti; — *se*, (s)kriti se.
Zaklopac (-pca), pokrov; *zaklopiti* (*zaklapati*), pokriti (-kri-vati).
Zakon, vera; postava.
Zakuka, zavinek; *zakučast*, zvit.
Zalaziti, zahajati.
Zaliha, zaloga.
Založiti, zastaviti.
Zaludan (-dna, -dno), prazen.
Zalupati, zabiti.
Zalutati, zaiti.
Zamači (-maknuti), skriti se; obesiti.
Zaman, zastonj.
Zamašaj, mahljaj; važnost; *zamašan* (-šna, -šno), važen, velik.
Zametak (-tka), zarodek, klica; *zametati* (-čem), *zametnuti*, začenjati, začeti.
Zamietiti, opaziti.
Zamnjeti, zadoneti.
Zamrsiti, zaplesti.
Zanago, zares.
*Zanat**, rokodelstvo.
Zanieti (-nesem), navdušiti; *zanosit*, navdušen.
Zanovietati, kvasiti.
Zao (*zla, zlo*), hudoben.
Zapanjiti se, osupniti.

Zapara, soparica.
Zapeti (*zapinjati*), obtiča(va)ti.
Zapis, volilo.
Zaporka, oklep.
Zaprđivati, z vprašanji nadlegovati.
Zapreka, ovira.
Zapremeti (*zapremati*), zasesti, zavzeti.
*Zapt**, strahovanje; *zaptiti*, ustrahovati.
Zapučiti (-pučati), zapeti.
Zapušač, zamašek, čep; *zapušiti*, zamašiti.
Zar, ali?
Zaravanak (-nka), ravân v gori.
Zarediti, začeti po redu iti; posvetiti.
Zarobiti, v sužnjost odpeljati.
Zaroniti, potopiti se.
Zaselak (-oka), pristava.
Zasjeda, prežanje; *zasjedati* (-sjesti), prežati.
Zastava; dno mize.
Zastor, pregrinjalo, zavesa.
Zašto, zakaj? ker.
Zateči (*zajjecati*, -čem) *se*, obljubiti (obetati).
Zatočiti, zapreti.
Zatočnik, kdor *se zateče*, obveže; junak.
Zatomiti, zatajiti, ukrasti; zatrei, uničiti.
Zator, zatir, pokončanje.
Zatraviti, začarati.
Zatvor, zapor; *zatvoriti* (*zatvarati*), zapreti (zapirati).
Zaudarati, dišati.
Zavaditi, razpreti.
Zavičaj, dom, domovina.
Zavidan (-dna, -dno), nevoščljiv; *zavist* (-i), nevoščljivost.
Zavjera, zarota; *zavjeriti se*, priseči, obljubiti, zarotiti se.
Zavjet, obljuba; *zavjetovati se*, obljubiti se.
Završiti, dokončati.
Zazirati (-rem), bati ali sramovati se, ogibati se; *zazor*,

sramota; *zazoran* (-rna, -rno), sramoten.

Zbilja, v. *sbilja*.

Zbiti se, v. *sbiti se*.

Zboriti, v. *sboriti*.

Zbubati, v. *sbubati*.

Zdepast, čokat, tršat.

Zdjela, v. *sdjela*.

Zec, zajec.

Zemljak, rojak.

Zglob, v. *sglob*.

Zgoda, v. *sgoda*.

Zgrada, v. *sgrada*.

Zievati, zijati, zdehati se.

Zimus, te zimé.

Zjenica, punčica (v očesu).

Zlikovac (-vca), malopridnež, hudobnež, hudodelec; *zločest*, malopriden, hudoben; *zločin*, hudodelstvo; *zlorad*, škodoželjen; *zlostaviti*, trpinčiti; *zlotvor*, hudodelec.

Zmija, kača.

Značiti, pomeniti; *znak*, znamenje.

Znaličan (-čna, -čno), radoveden.

Znamenit, imeniten.

Znoj, pot.

Zob (-i), oves.

Zobun, oprsник.

Zolja, osa.

*Zor**, sila; *zoran* (-rna, -rno), silen.

Zova, bezeg.

Zraka, žarek.

Zublja, baklja.

Zujati (-jim), brenčati.

*Zulum**, nasilje.

*Zumbul**, hijacint.

Zuriti, zijati, zijale prodajati.

Zvanica, povabljenec.

Zveka, zvonjenje, glas.

Zvekan, trap.

Zveket, brenkanje; *zveketati*, (-čem), brenkati.

Zvekir, obroček, trkalce (na vratih).

Zviznuti, zažvižgati.

Zvrčak (-čka), volk (igrača); *zvrčati* (-čim), brenčati.

Zvuk, zvonjenje, glas; *zvučiti*, zvoniti, glasiti se.

Ž

Žacati se, bati se.

Žal, obrežje.

Žalfija, žajbelj.

Žaliti, obžalovati; -se, tožiti se.

Žamor, šum, hrup.

Zao, žal; *žao mi je na koga*, jezen, sem; *žaočina*, denarna zastava.

Žapati se, sramovati se.

Žar, žerjavica; *žara*, urna; *žarilo*, pečni drog.

Žban, v. *džban*.

Žbuka, omet (frah).

Žbun, v. *džbun*.

Ždral, žerjav.

Ždrieb, kocka.

Ždrielo, klanec.

Žeči (žezem), žgati; *žega*, pripeka.

Zenar, babjak, babež; *ženik*, ženin; *ženka*, samica.

Žesta, alkohol; *žestiti se*, jeziti se; *žestok*, hud.

Žganica, žganje.

Žgaravica, zgaga.

Žica, konec; drat; struna.

Žiče, življenje.

Žid(ov), Jud.

Židak (-dka, -dko), redek.

Žigosati (-šem), vžigati znamenje (*žig*); stramotiti, grajati.

Žik, lošč, zlate pene.

Žir, želod; *žiriti*, hraniti z želodom.

Žitak (-tka), življenje, živež.

Žitelj, stanovavec.

Živa, živo srebro.

Živad, (-i), perotnina.

Živica, živa meja, seč.

Živoder, konjederec.

Život, življenje; *životariti*, živariti, revno živeti.

Životinja, žival.

Žižak (-žka), luč.
 Žmiriti, pomežkovati; žmuriti, mežati.
 Žohar, ščurek.
 Žrtva, darilo; žrtvenik, oltar; žrtvovati, darovati.
 Žrvanj (-vnja), žrnek; žrvnjati, žrnati.
 Žuber (žubor), šumljanje; žuboriti, šumljati.

Žudjeti (-dim), hrepeneti; žudnja, hrepenenje.
 Žuhak (-hka, -hko), grenek.
 Žumanac (-nca), rumenjак.
 Žuriti se, hiteti.
 Žut, rumen; žutica, zlatenica.
 Žvale (mn. ž.), uzda; žvalo, žrelo.
 Žvatati (žvakati) (-čem), žvečiti.



Zemljopisna imena.

Bag, Carlopago.
 Bakar, Buccari.
 Bar, Antivari.
 Beč, Dunaj.
 Blatno jezero, Plattensee.
 Brač, Brazza.
 Budim, Ofen.
 Cavtat, Ragusa vecchia.
 Cres, Cherso.
 Crna gora, Monte negro.
 Čakovac, Csakaturm.
 Djakovo, Diakovar.
 Drač, Durazzo.
 Dubrovnik, Ragusa.
 Dunaj (Dunav), Donava.
 Erdelj, Siebenbürgen.
 Gjur, Raab.
 Gruž, Gravosa.
 Hvar, Lesina.
 Jakin, Ancona.
 Karlovci, Karlowitz.
 Kiseq, Güns.
 Kološvar, Klausenburg.
 Kopar, Capodistria.
 Košice, Kaschau.
 Kotor, Cattaro.
 Kraljevica, Portore.
 Križevac (Križevci), Kreuz.
 Krk, Veglia.
 Labin, Albona.
 Lastovo, Lagosta.
 Leš, Alessio.

Lošinj, Lussin.
 Misir, Egipt.
 Mletci, Benetke.
 Mljet, Meleda.
 Napulj, Neapel.
 Neretva, Narenta.
 Nižidersko jezero, Neusiedlersee.
 Novi, Castelnovo.
 Novi sad, Neusatz.
 Ocinj, Dulcigno.
 Omiš, Almissa.
 Osiak, Esseg.
 Osor, Ossero.
 Ostrogon, Gran.
 Peč, Ipek.
 Pečuh, Fünfkirchen.
 Plominj, Fianona.
 Poreč, Parenzo.
 Požun, Pressburg.
 Pulj, Pola.
 Pulja, Apulija.
 Rieka, Fiume.
 Senj, Zengg.
 Sibirj, Hermannstadt.
 Skadar, Scutari.
 Skradin, Scardona.
 Smederevo, Semendria.
 Solin, Salona.
 Solun, Thessalonich.
 Spljet, Spalato.
 Stolni Biograd, Stuhlweissenburg.

lnja, *Sriem*, Sirmien.
Subotica, Maria Theresiopel.
Šubotičte, Steinamanger.
Šopronj, Oedenburg.
Štavnica, Schemnitz.
Tisa, Theiss.

Ulčín, Dulcigno.
Veliki Varadin, Grosswardein.
Vis, Lissa.
Zadar, Zara.
Zemun, Semlin.
Žumberak, Sichelburg.

elo.
 iiti.

Osobna imena.

Bartol, Jernej.
Benko, Benedikt.
Božidar, Teodor.
Cvjetko, Florijan.
Ćiril (Ćiro), Ciril.
Daniło (Dane), Daniel.
Dimitrija, Demetrij.
Đuro (Gjorgje), Jurij.
Hvanko, Henrik.
Ilija, Elija.
Isus, Jezus.
Ivan, Janez.
Jelja, Agata.
Jakob (Jašo), Jakob.
Jelka (Jelka), Helena.
Katrina, Elizabeta.
Kirił (Jerko), Hieronim.
Kosta, Konstantin.
Krsto, Krištof.
Lavoslav, Leopold.
Ljubica, Amalija.

Maca, *Mara*, Marija.
Manojlo (Mane), Emanuel.
Mihorio (-ila), *Mijat*, *Mijo*, *Miško*
Mišo, Mihael.
Mirko, Emerik.
Mito, v. *Dimitrija*.
Ognjeslav, Ignacij.
Pero, Petar.
Ruža, Rozalija.
Slavoljub, Eduard.
Srečko, Feliks.
Škender, Aleksander.
Vatroslav, Ignacij.
Vjekoslav, Alojzij.
Vuk, Wolfgang.
Zlata, Avrelija.
Zlatko, Avrelj.
Željko, Desiderij.
Žiga, Sigismund.
Živko, Vitalis.



Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Central Index

Main body of faint, illegible text, appearing to be a list or index of entries.

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Izvadak iz pravilâ „Matice Hrvatske“.

Smjer i sredstva.

§. 1. Dosadanje društvo „Matica Ilirska“ zvat će se „Matica Hrvatska“, na koju prelaze sva imovinska prava i obveze „Matice ilirske“, te kojoj je poglaviti smjer:

a) širiti koristne nauke, na koliko ne spadaju na strogo znanstvenu i pučku knjigu; b) unapredjivati hrvatsku liepu knjigu (beletristiku); a uza to prema dosegu sredstva: c) unapredjivati glasnobenu i likovnu umjetnost (slikarstvo i kiparstvo); d) podpomagati domaće: zaslužne pisce i umjetnike, a ponajprije članove ovoga društva na književnom radu i na nevolji; e) namicati pomoć njihovim udovicam i sirotam.

§. 2. Sredstva su „Matice Hrvatskoj“:

a) kamati od glavnice; b) godišnji prinosi članova radnika i prinosnika; c) prihodi od razprodaje izdanih knjiga, od čitaćih i drugih zabava; te napokon d) darovi.

Članovi, njihova prava i dužnosti.

§. 3. Članovi su „Matice Hrvatske“:

a) **Zakladnici** (utemeljitelji), koji na jedanput ili na deset rokova za pet godina platiše ili plate u društvenu blagajnu 50 for. a. vr. ili ako su juristične osobe (knjižnice, škole, čitaonice itd.) 100 for. a. vr. Iznimice može svaka pučka škola siromašnijih občina postati zakladnicom „Matice Hrvatske“ uz prinos od 50 for. a. vr., ako politička oblast to siromaštvo potvrdi. b) **Radnici**, koji ako nisu zakladnici, plaćaju svake godine 3 for. prinosa, te koji se osim toga obvezu unapredjivati smjer društva svojom književnom ili umjetničkom radnjom, čitanjem na zabavah, zajedničkim radom u strukovnih odborih ili inim načinom prama ustanovam §. 1. c) **Prinosnici**, koji plaćaju svake godine 3 for. prinosa a nikakve se druge dužnosti ne podlićavaju. d) **Počastni članovi**, koji nisu ni zakladnici ni plaćujući radnici, ni prinosnici „Matice Hrvatske“, ali se ipak odlikuju književnim ili umjetničkim radom, ili kojim drugim načinom u pomoć pritječu ovomu društvu, te koji se na predlog književno-umjetničkoga odbora u glavnih skupštinah imenuju.

§. 6. Zakladnici koji nisu voljni svoga prinosa na jedan put izplatiti, a i radnici obvezuju se pismeno, da će se ustanovam §. 3. odužiti

§. 7. Tko šest mjeseci poslije pismene opomene dospjela obroka ne plati, prestaje biti članom „Matice Hrvatske“ i lišava se prava, koja mu kao „Matičaru“ pripadaju.

§. 10. Zakladnici, radnici i prinosnici dobivaju dok žive, a juridične osobe dok kao takove obstoje sve knjige, koje društvo svojim troškom izdaje, bez platice; samo ako bi troškovi izdavanja bili veliki, platiti će „Matičari“ dielomičnu kupninu, koju za svaku knjigu ustanovi zajednički odbor. Trošak odpreme namirivat će oni „Matičari“, koji tim putem dobivaju knjige.

Opazka. Da se olakša pristup u društvo, imade „Matica“ u svih većih mjestih svoje povjerenike, kojim se prijaviti valja, te u opredjeljeno vrijeme prinos uplatiti.

Članovi dobivaju svekolike „Maticom“ izdane knjige preko gg. povjerenika, kojim treba razmjerno da nadoknade poštarinu, skupčanu s pošiljkom.

Slovenski članovi dobivaju, kad se među članove „Matice Hrvatske“ upišu — osim godišnjih knjiga — i: „Rječnik Hrvatsko-Slovenski (drugo pregledano izdanje god. 1895.)“ na dar.

Knjige „Matice“ se absolutno nikomu ne šalju, koji nije u svojoj utemeljiteljni ili godišnji prinos uplatio, a povrh toga u pogledu utemeljitelja drži se strogo §. 7. društvenih pravila.

Svake godine, iza kako se sve onogodišnje knjige „Matice“ društvenim povjerenikom dotično članovom dostave, oglasi se u novinah, da su knjige „Matice“ svim članovom odaslane, i opredieli ujedno vrijeme reklamacije, ako koji član slučajno ne bi bio dobio sebi pripadajuće knjige, da je uzmogne ili kod dotičnoga društvenoga povjerenika ili kod društva potražiti. Tko u opredjeljeno vrijeme reklamacije ili u povjerenika ili u društva sebi pripadajuće knjige ne potraži, nema je prava više iza toga vremena tražiti, i „Matica“ ne uvažuje kasnije reklamacije radi nedobivenih knjiga.

Ako je u blizini kojega „Matičina“ povjerenika ili člana koje povećaje mjesto ili okolica, koja nema povjerenika, a bilo bi izgleda, da tamo pristupi „Matici“ više članova, neka se to dojavu društvenomu blagajniku, i ujedno naznači pouzdanu i rodoljubivu osobu, koja bi voljna bila dužnosti povjerenika na sebe uzeti i sdušno vršiti.



oka
koja

uri-
jim
iki,
ovi
tim

vih
u

po-
anu

ice
k o-

du

už-
ah,
no
ebi
oo-
la-
ži,
je

je
la,
nu
bi

COBISS :042:00

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA



00000426716

